

INFORMATIVNO-POLITIČKI TIJEDNIK
IZLAZIO OD 1945. DO 1956.
OBNOVLJEN 2003.

HRVATSKA RIJEČ

IPA: MILIJUNI ZA
ZAJEDNIČKE PROJEKTE

ISSN 1451-4257
9 771451 425001

BROJ
565

Subotica, 31. siječnja 2014. Cijena 50 dinara

HKPD »STJEPAN RADIĆ«
U NOVOM SLANKAMENU

NOVI SVEZAK
»LESIKONA«

ČEGA SE ODRIČEMO
U KRIZI?

INTERVJU
JOSIP GOBOR

Izvanredni izbori u Srbiji

POSTAVITE OGLAS

**JEDNOSTAVNO,
BRZO,
LAKE...**

Svaštara ONLINE Informativne novine u Svaštari **PLUS**

Našimcima Predaja oglasa Marketing Kontakt

579 Rezultata pronadjeno za Automobili - prodaja

Filteraj rezultate

Cena

od do

Oglaš na stranu

Kategorije

Nebratstvo

Auto - prodaja 4641

Auto - prodaja 213

Auto - prodaja 78

Auto - prodaja 3296

Auto - prodaja 222

Auto - prodaja 103

Auto - prodaja 2567

Auto - prodaja 51

Auto - prodaja 192

Auto - prodaja 120

Auto - prodaja 89

Stara

Prostori za prodaju 462

Prostori za prodaju 345

Prostori za prodaju 610

Prostori za prodaju 50

Gradovinarstvo

Gradovinarstvo 443

Gradovinarstvo 178

Gradovinarstvo 142

Gradovinarstvo 1112

Stara

Stara 2135

Stara 191

Stara 1101

Stara

Stara 171

Stara 730

Stara 100

Stara 1064

Stara 1040

Stara 1101

Stara 367

Auto - Stara

Auto - Stara 8576

Auto - Stara 100

Auto - Stara 72

Auto - Stara 871

Auto - Stara 102

Auto - Stara 2326

Auto - Stara 910

Auto - Stara 205

Prodavatelji

Prodavatelji 3174

Prodavatelji 732

Prodavatelji 175

Prodavatelji 2100

Prodavatelji 112

Prodavatelji 880

Kupujem Peugeot

Kupujem Peugeot 307 koji je izložen od 2005 godine do 2007 godine za kupnju. Kupnja predavatelj i nakupiti stop...

automobili

Auto 2004 klupa samo ako si stavlja mapiranja do si podaci za prodaju stop...

ford eskort

Ford eskort 80 god reg do marta gas lep odjenje motor odlican gurne prednja zrakica zatvara letnje klupa boje gublen...

prodaja

Prodaja po 2005 metali prednja prednja...

Renault megan

Renault megan 1.8 16v 91 god registriran do 22 02 2013 izložen manevra klupa si prednja vira vira do 20...

fiat grande punto 1.3 mjet

Auto u odlicnom stanju kao odlican klupa gurne niva moze do 2005 godine gurne prednja zrakica...

potrazujem dobar porodicni

potrazujem dobar porodicni auto koji u zavisnosti od...

opel astra g

opel astra g 1998cm 1.4 16v samo odjenje prednja...

Pessat B5 1.9 TDI

Pessat B5 1.9 TDI 1997cm 1.4 16v samo odjenje prednja...

FIAT PUNTO - SPORTING * 1.9 JDTI

Fiat punto 1.9 JDTI - Sporting * 2002...

EUR 119

USD 83.1

CHF 80.6

GBP 130.7

AUD 69.49

CAD 83.31

JPY 0.89

HRK 14.71

KWD 204.37

HUF 0.38

BAM 27.04

www.svastara.rs

VOJVODANSKA Svaštara

Prodaja kompleta tjednika »Hrvatska riječ«

NIU »Hrvatska riječ« prodaje neukorištene komplete tjednika od 1. do 300. broja, po cijeni od 3000 dinara. Komplet se može preuzeti osobno u prostorijama NIU »Hrvatska riječ«, Trg cara Jovana Nenada 15/II u Subotici ili preuzeti putem pošte. U tom slučaju, poštanske troškove snosi kupac.

Vaš Internet provajder!

Temperature padaju,
brzine naših 5G Internet paketa rastu!

Flat max 6

Flat max 8

Flat max 10

Zimsko ubrzanje, nepromijenjene cijene!

*Raspitajte se u našoj prodavaonici!

S Vama i u Novoj godini!

 TIPPNET
INTERNET

www.tippnet.rs
Karadorđev put 2, Subotica 024/555 765

Јавно комунално предузеће „Суботицагаз“ • Суботица
Szabadkai Gázművek Kommunális Kővállalat • Szabadka
Јавно комунално предузеће „Suboticaplin“ • Subotica

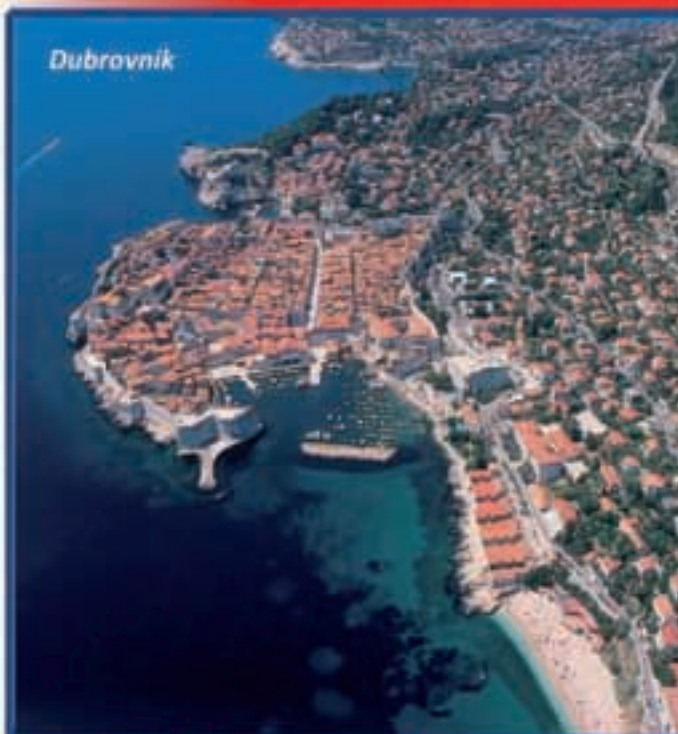
Za Vaš topli dom

24000 Subotica, Jovana Mikića 58
tel: 024/641-200, fax: 024/641-220
Dežurna služba : 024/641-211

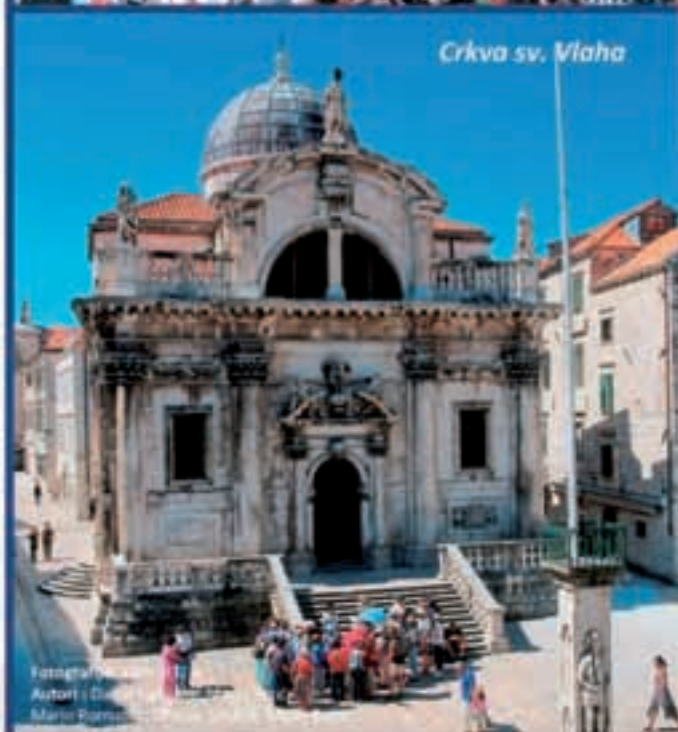

Dubrovnik

Crkva sv. Vlaha

Dobrodošli u DUBROVNIK

Evo prilike da vam prezentiramo jednu doista svjetsku turističku destinaciju na našim meridijanima. Ekskluzivnost Dubrovnika, kao jednog od nezaobilaznih mjesta u agendi pasioniranog svjetskog turista, daje nam za pravo da budemo sretni, jer se taj čarobni grad nalazi tako blizu svima nama i zato ga prosto morate posjetiti.

Piše: Marjan Antić
urednik web-sajta

Smješten na krajnjem jugu Hrvatske, baštini je stoljećima najbolja umijeća arhitekata, pjesnika, glumaca, filozofa, matematičara, fizičara, ali svakako i umiješnih gospodar koji su se uspješno bavili trgovinom još od davnina. Kao takav, pozicionirao se od doba Turskog Carstva kao jedini takmac Mletačkoj Republici, imao je tada više od 80 gospodarskih predstavništava u gradovima širom svijeta, a s flotom od skoro 700 jedrenjaka bio najveća konkurencija venecijanskim gospodarima za prevlast trgovačkim morskim maršrutama. Pod nebeskim patronatom sv. Vlaho, čiji dan slave već više od tisuću godina, svakoga 2. veljače Dubrovnik širom otvara svoja vrata svim ljudima dobre volje. Ovaj blagdan i fešta dubrovačkog zaštitnika uvijek prezentira brojna kulturna, glazbena, sportska i zabavna događanja, dok se u crkvi svetoga Vlaho održava svečana misa od kuda kreće vjerska procesija ulicama staroga grada. Sve ovo kao da nas vraća u ta nikad zaboravljena stara vremena kada je Dubrovnik dominirao kao kulturno i gospodarsko središte jugoistočne Europe, a danas to isto doživljava kroz turizam. Što istaći kao turistički najljepše i najvažnije u gradu koji nikoga ne ostavlja ravnodušnim, gdje svaka vaša stopa i svaki pogled budu usmjerene u nešto što nosi veliku povijesnu vrijednost. Stavljen pod zaštitu UNESCO baštine, Dubrovnik sadrži bezbroj lokacija koje zavređuju osobitu pažnju. Ipak, moram istaknuti Lovrijenac, epicentar Dubrovačkih ljetnih igara, jednu od čuvenih dubrovačkih utvrda. Nalazi se izvan gradskih bedema, gordo se uzdiže na svojoj strmoj klisuri, visokoj 37 m, sav obavijen legendama, kako o svom postanku, tako i o junačkim podvizima svojih čuvara i branitelja. Lovrijenac je zadao mnogo muke svima koji su pokušali ugroziti slobodu Dubrovnika. Priča kaže da je sagrađen za samo tri mjeseca i to po dojavi da su Mlečani htjeli napraviti sličnu utvrdu na istom mjestu. Mudri i sposobni Dubrovčani su ih preduhitрили prije nego su ovi uspjeli donijeti materijal za izgradnju. Od tada prkosno stoji i brani slobodu ovog ponositog grada. Svakome preporučujem da se uputi do Dubrovnika i osjeti dijelom svjetskog jet-seta, jer su se ovdje magično spojili prošlost, sadašnjost i budućnost.

Zato znajte da ste uvijek **dobrodošli** u Dubrovnik, kao i na naš web-sajt sa imenom: **www.dobrodošli.net**

Mi i DSHV

Popularne TV emisije »Zabava miliona« (čitaj – turbo-folk) odavno nema, ali zabave za milijune građana glede republičkih izbora u Srbiji ne manjka. Prethodni parlamentarni izbori, deveti po redu nakon ukidanja jednostranačkog sustava, održani su u svibnju 2012. godine, a prošloga su tjedna vladajuće stranke u Srbiji, Srpska napredna stranka i Socijalistička partija Srbije, zatražile raspisivanje izvanrednih izbora. Ovoga utorka Vlada Srbije je predložila predsjedniku Srbije Tomislavu Nikoliću da raspusti parlament i raspiše izvanredne parlamentarne izbore. Predsjednik Nikolić je to učinio u srijedu potpisivanjem ukaza o raspuštanju Skupštine i odluke o raspisivanju izvanrednih parlamentarnih izbora za 16. ožujka.

I eto teme za »razgovore nad razgovorima« među narodom, koji će se nastaviti i nakon objave rezultata izbora, čija je cijena sitnica – samo oko sedam milijuna eura iz proračuna Srbije za političke stranke koje sudjeluju na izborima, a već na ljeto nas čeka početak nogometnog Svjetskog prvenstva u Brazilu za nov »razgovor nad razgovorima« s našim novim tipovanjima, procjenama, ocjenama i dokazivanjima o kvaliteti reprezentacija i potvrđama znanja da sam baš »ja« bio taj koji je znao tko će biti šampion, a oni koji pojma nemaju, neka se »pokriju ušima« i plaćaju oklade.

No, raspisivanje ovih izvanrednih izbora, a sedmih izvanrednih po redu nakon obnove višestranačkog sustava u Srbiji, nije iznenađenje, nakon što je povučen Nacrt zakona o radu, jer bi usvajanjem tog zakona SNS izgubio velik broj glasova zbog nezadovoljstva radnika. Uz to, bilo je vidljivo i da postoje problemi u funkcioniranju vladajuće koalicije.

Dakle, izvanredni izbori nisu raspisani zbog traženja oporbe, nego zbog zahtjeva aktualne vlasti. Taj zahtjev se obrazlaže razlogom »daljnjih ostvarivanja započetih ciljeva i reformi Vlade, koje nalažu poduzimanje mjera koje, po ocjenama predstavnika više parlamentarnih grupa, iziskuju najvišu političku podršku građana Srbije«. Pri ovome se misli naravno na pregovore za pristupanje Srbije Europskoj uniji, ali je veoma šakljivo pitanje – krije li se iza ovih izbora i težnja za uspostavljanjem diktata inozemnog krupnog kapitala i ovdašnjih njegovih opslužilaca?

Stižemo i na teren manjina. S kojom će strankom DSHV ostvariti predizborno partnerstvo je upitno. Možda ova stranka još nema političku snagu da samostalno izađe na republičke izbore, bilo bi potrebno oko 16.000 glasova birača za jedan mandat, a s obzirom da se na posljednjem popisu oko 57.000 građana izjasnilo Hrvatima, pitanje je koliko je punoljetnih, a sigurno je da stranka naše nacionalne manjine neće osvojiti sve njihove glasove. DS sigurno ne može ponuditi visoko mjesto na izbornoj listi, a opet, u slučaju izlaska na izbore na listi SNS-a ostaje ista upitnost, uz činjenicu da većina Hrvata ne podržava SNS, stranku koja je, radi podsjećanja, nastala od članova SRS-a.

Velika je dilema za DSHV s kim će u koaliciji na izbore. Dok se ne trgnemo i stisnemo, pa će nam 16.000 hrvatskih glasova biti dovoljno!

I neka me nitko sada ne pita zašto nije veći interes za proizvode iz naše zajednice, među kojima je i ovaj tjednik!

Z. S.

SADRŽAJ

AKTUALNO

Jubilej »Hrvatske riječi« - 11 godina pred čitateljima

LIST O HRVATIMA NA HRVATSKOM JEZIKU 7

TEMA

EU financira prekograničnu suradnju Hrvatske i Srbije

MILIJUNI EURA ZA ZAJEDNIČKE PROJEKTE 10-11

INTERVJU

Josip Gobor, predsjednik Odbora za poljoprivredu Regionalne gospodarske komore Sombor

POLJOPRIVREDA MORA NOSITI RAZVOJ 12-13

SUBOTICA

Kako se vodila najveća planska akcija pošumljavanja Subotice

NITI NOVCA, NITI ŠUME 18-19

DOPISNICI

HKPD »Stjepan Radić« u Novom Slankamenu u nedoumicama

KAKO OBNOVITI RAD DRUŠTVA? ..28-29

KULTURA

Dvanaesti svezak »Leksikona podunavskih Hrvata – Bunjevaca i Šokaca«

DVJESTOTINJAK NATUKNICA NA SLOVO K 35

SPORT

Petar i Slaven Pećerić, hokejaši Spartaka iz Subotice

UVIJEK SMO RASPOLOŽENI ZA TRENING 49

Sjećam se onih nevjerojatnih vremena kada je pao Berlinski zid. Bio sam toliko uzbuđen da nisam mogao spavati cijele noći. Stari se sustav raspao zauvijek. Ali, neki to ljudi nisu shvaćali. Očekivali su da ruska vojska uzme stvari u svoje ruke, slali im poruke, spremali se zaustaviti nezaustavljivo.

Nešto slično sam doživio 5. listopada 2000. godine. Sjećam se ljudi koji su nas ismijavali prije podne, a popodne su bili blijedi kao krpa, kako im se na licima čitao nervni slom.

Zapravo, jedan mali zid je pao i kada je za predsjednika izabran Tomislav Nikolić, kada se desilo ono nezamislivo. Ipak, neki ljudi to još nisu svarili, žive u nekom svom paralelnom svijetu u kojem misle da se promjene, makar kakve bile, mogu zaustaviti.

Ali bih sada o jednom sasvim posebnom slučaju pisao. Kada je Angela Merkel javno rekla kako je projekt multikulturalnosti potpuno propao, to je snažno odjeknulo, ali smo se brzo nastavili pretvarati da realnost oko nas ne postoji. Multikulturalnost je propala i u nas - i u Hrvatskoj i u Srbiji. Ono malo što se učinilo zapravo je bilo puno, možda i maksimalno moguće. Ne može se očekivati ozbiljniji pomak u rezultatima kada vidimo da nakon toliko desetljeća društvo bez financijske krize poput njemačkog nije uspjelo riješiti korijen problema. Nemojmo se zavaravati da će nama uspjeti.

OK, kada se u ovom slučaju govori o multikulturalnosti, misli se prvotno na neuspjeh integracije nekršćanskih skupina, ali sve je to domino efekt. Ako nije uspjela multikulturalna integracija u miroljubivoj i bogatoj Njemačkoj, kako će ona izgledati u poratnoj Bosni, u kriznoj Hrvatskoj ili nezaliječenoj Srbiji? Možda se to sve nas i ne dotiče, ali bili bi naivni ići na isti način naprijed, ne uzevši u obzir riječi njemačke kancelarke.

Svijet kojem smo se pokušavali prilagoditi, kojem strijemimo, zapravo je utopija. Rajski vrtovi otvorenog društva samo su zov, a ne realnost. Stoga su me iznenadili, ali i ospokojili naslovi nakon sastanka čelnika naše zajednice s predsjednikom Nikolićem: »Hrvati zadovoljni položajem u Srbiji«.

To je još jedan zid koji je pao. Hrvatska zajednica obgrlila je predsjednika Nikolića, ušla u koaliciju s naprijednjacima – pomirenje je zbilja, a ne fikcija. Ne dižemo tenziju već ju smirujemo. Naravno, nakon pada zida, njegova ponovna gradnja je nemoguća, to je jeftin trik.

Čini mi se da su lideri naše zajednice shvatili poučak Angele Merkel – bolje vrabac u ruci, nego golub na grani.

Nikola Perušić

ODRŽANA 6. IZBORNA SKUPŠTINA MLADEŽI DSHV-A

Novo vodstvo Mladeži DSHV-a

Pred oko 50 delegata i simpatizera 24. siječnja održana je 6. redovita i izborna skupština Mladeži DSHV-a u prostorijama stranke. Kako je izabranim članovima Predsjedništva Mladeži istekao dvogodišnji mandat Pravilnikom Mladeži predviđeno je ponovno biranje svih članova. Delegati na skupštini su bili članovi mjesnih organizacija Mladeži uglavnom teritorijalno raspoređenih iz svih podružnica stranke. Prisutne delegate pozdravili su gosti, u prvom redu predsjednik Kluba Demokratske omladine Subotica

Mladen Petreš

Dalibor Karadža. Skupštini su i nazočili ravnatelj NIU »Hrvatska riječ« Ivan Karan te pomoćnik gradonačelnika Grada Subotice Siniša Babičković. Članove Mladeži i delegate je na početku radnog dijela skupštine pozdravio Predsjednik DSHV-a Petar Kuntić, koji je govorio o uspješnosti rada i svim provedenim aktivnostima prethodnog vodstva Mladeži na čelu sa Sinišom Skenderovićem i Josipom Vojnić Tunić, koji su obnašali ove dužnosti tijekom tri prethodna mandata, te poručio novom vodstvu Mladeži da će imati podršku od vodstva stranke. Od rada u Mladeži u svom izvješću oprostio se i Siniša Skenderović, predsjednik prve reosnovane Mladeži, i zahvalio se na povjerenju poželjevši budućem vodstvu puno uspjeha u budućem radu. Tijekom daljnjeg rada izborne skupštine izabrano je novo vodstvo Mladeži na čelu s Mladenom Petrešem, diplomiranim inženjerom iz Tavankuta, koji je dugogodišnji aktivist stranke i bio je jedini kandidat za predsjednika. Za zamjenika predsjednika izabran je Mario Vrselja iz Srijemske Mitrovice, a pet članova Predsjedništva Mladeži, koje je novi predsjednik Mladeži imao pravo predložiti po aktima Mladeži, su Marina Gabrić, Nikola Gabrić i Tamara Dulić, svi iz Subotice, te Vanja Pakledinac iz Bača i Tatjana Periškić iz Bačkog Monoštora. Kao posljednja točka skupštine bila je verifikacija svih predsjednika mjesnih organizacija Mladeži, koji su članovi Predsjedništva podmlatka po funkciji.

H.R.

List o Hrvatima na hrvatskom jeziku

Danas se navršava jedanaest godina od izlaska prvog broja obnovljenog informativno-političkog tjednika »Hrvatska riječ«, koji se pred čitateljima našao 31. siječnja 2003. godine, čiji je izdavač istoimena Novinsko-izdavačka ustanova, koju je osnovala Skupština Autonomne Pokrajine Vojvodine 2002. godine, a nakon dvije godine od osnutka tjednika osnivačka prava su prenijeta na Hrvatsko nacionalno vijeće u Srbiji.

»Bio je to list o Hrvatima na hrvatskom jeziku i tako će biti i ubuduće, a ponosan sam zbog ocjena novinarskih udruga i odgovornih iz Pokrajinskog tajništva za kulturu i informiranje da je naš tjednik jedan od najkvalitetnijih manjinskih listova. Takve ocjene dobivamo i od većine naših čitatelja«, kaže direktor ove ustanove *Ivan Karan* i naglašava kako osim aktualnih tema, sve najvažnije događaje u hrvatskoj zajednici ovaj tjednik novinarski »pokriva«.

SACHUVANO OD ZABORAVA

»Tjednik 'Hrvatska riječ' je neformalni arhiv naše zajednice, jer sve ono što se dogodilo jest zabilježeno i sačuvano od zaborava. Trenutačno radimo na promjenama na

našem portalu, tako da će biti mogućna pretraga i po događajima. Znači, svatko tko je zainteresiran i želi saznati što se nekada dogodilo u hrvatskoj zajednici, moći će jako brzo doći do svih tih podataka«.

Glede seta medijskih zakona koji su u pripremi, *Ivan Karan* kaže kako se nada da u onom dijelu zakona gdje se govori o vlasništvu nad manjinskim medijima neće doći do promjena, kao i da neće doći do promjena u načinu financiranja.

»To znači da očekujem da i u budućnosti naš tjednik i dalje bude financiran većim dijelom od pokrajinske Vlade redovitim dotacijama, a ne po natječajima, kako su to neki predlagali. Siguran sam da će, ukoliko ne dođe do nekih većih promjena u strukturi vlasti u pokrajini, način financiranja i odnos prema manjinskim medijima ostati isti. Opstanak našeg tjednika ne ovisi pretežito od zainteresiranosti ovdašnjih Hrvata za ovaj medij, već prije svega od odnosa vlasti prema ovom mediju, jer bez financiranja od strane države nijedan manjinski medij ne može opstati. Također, nadam se da zakoni o medijima koji su u pripremi neće predvidjeti privatizaciju manjinskih medija, jer bi to bilo katastrofalno za te medije«.

IZNIMNO VAŽAN DOGAĐAJ

U povodu ovoga jubileja »Hrvatske riječi« predsjednica Upravnog odbora ove ustanove *Vesna Prčić* kaže da se pojavljivanjem prvog broja našeg tjednika davnog 31. siječnja 2003. godine dogodio iznimno važan događaj za cijelu hrvatsku zajednicu.

»Bio je to iznimno važan događaj s obzirom na realizaciju prava i potrebe svakog pripadnika naše manjinske zajednice za informiranjem na materinjem jeziku. Prigoda je to za čestitke na ustrajnosti svih uposlenika i vodstva tvrtke, na inovativnosti, objektivnosti, sveobuhvatnosti, pravilnom rukovođenju te dobroj procjeni uvjeta rada i pravodobnim poslovnim odlukama. Ipak, prigoda je spomenuti i poteškoće u ostvarivanju ovakvog rezultata svakodnevnog rada, bez obzira na razinu na kojoj se pojavljuju ili vrstu utjecaja. Najprije, to je opća klima za ostvarivanje prava pripadnika hrvatske zajednice u, još uvijek, godinama osporavanja i najnovijeg umanjivanja dostignutog stupnja manjinskih prava odlukom Ustavnog suda, te opasnost koja prijete već ove godine od najavljene privatizacije. To su opasnosti koje neumitno osuđuju na neizvjesnost ovaj tjednik političko-informativnog sadržaja, ali i s drugim društvima, kulturnim, sport-

skim i zabavnim temama, bez obzira na uporna nastojanja za aktualnošću i prisustvo u svim domovima«.

NOVI DIZAJN TJEDNIKA

O vizualnom identitetu tjednika »Hrvatska riječ«, koji je u godinama izlaženja mijenjao dizajn, izgled, kvalitet tiska i broj strana, razgovarali smo s tehničkim urednikom *Thomasom Šujićem*.

»Vizualni izgled našeg tjednika se mijenjao za ovih jedanaest godina izlaženja. Kao i sve u životu i novine se razvijaju, napreduju, 'idu dalje'. Trenutačno se radi na izmjeni vizualnog izgleda ovog lista. To je proces koji traje par mjeseci i u koji je uključeno više ljudi. Neke ideje o vizualnom izgledu i inovacije se pokušavaju uklopiti u stil koji bi 'Hrvatska riječ' trebala imati novim dizajnom. Pri tome, mora se paziti na više stvari, primjerice, kakve su teme koje obrađujemo, kakvog su tipa događaji o kojima pišemo, a moramo paziti i da tekst bude vizualno prijemčiv-čitljiv, bez 'zapinjavanja'. Također, veoma je važna i uloga fotografije, koja je kad je kvalitetna oslonac teksta. Na kraju bih htio naglasiti kako mi je drago što sam u timu ovog tjednika od početka i što od prvog broja do sad napredujemo«.

Z. S.

Slijedi provjera volje naroda

Aleksandar Vučić prelomio

i povukao dugo očekivani,

ali i riskantan potez * DSHV

nije nespreman, postoji

nekoliko mogućih opcija

Riješena je višemjesečna dilema - prvi potpredsjednik Vlade Republike Srbije *Aleksandar Vučić* donio je odluku da Srpskoj naprednoj stranci, čiji je reizabrani lider, ponudi provjeru volje naroda – što je eufemizam za raspisivanje izvanrednih izbora.

Dakle, slijede nam deseti višestranački izbori,

ujedno sedmi izvanredni. Predsjednik Republike *Tomislav Nikolić* raspisao je u srijedu izbore na obrazloženi prijedlog Vlade, koji će se održati 16. ožujka, kada su i izbori za Skupštinu Grada Beograda – što je bio neskriveni cilj SNS-a.

Svi koji imaju pamćenje od prije, jasno će uočiti da se o proglašenje prijevremenih izbora »okliznuo« i tadaš-

nji politički suveren, predsjednik Srbije *Boris Tadić*. Sada situacija nije ista, no istog je sudbonosnog dana *Aleksandar Vučić* izjavio:

»Ako dobijemo povjerenje naroda, nećemo vladati sami, tražit ćemo široku podršku naroda, jer nam je ta podrška mnogo potrebna, potrebno je da radimo, a ne samo kritiziramo, da pokazujemo djelima, a ne samo

riječima da smo sposobniji od naših prethodnika».

Nakon ovih riječi postaje jasnije da je promjena koalicijskih partnera pravi cilj raspisivanja izvanrednih izbora. S obzirom kako postoji više

Aleksandar Vučić

pokazatelja da se očekuje »prljava« kampanja, jer ima više stranaka koje su u strahu od naprednjačke ekspanzije i boje se da ih čeka borba za opstanak. S druge strane, onima koji se opiru nastojanjima Aleksandra Vučića sada se pruža prava prilika rušiti njegov imidž, između ostalog o trošku poreznih obveznika.

SVI SPREMNI

Istog dana kada se sve ovo dešavalo, velika većina stranaka izjavila je da su spremne za izbore. SPS kaže da im izbori u ožujku odgovaraju te da ih se ne plaše, ali da Vlada mora raditi punim kapacitetom. Predsjednik Demokratske stranke Dragan Dilas rekao je kako je ovo potvrda da je Vlada Srbije loše radila i da nema kapacitet povesti zemlju naprijed. Lider SDPS-a Rasim Ljajić izjavio je kako je ova odluka očekivana i svakako bolja od aktualnog stanja »bjesomučnog licitiranja« koje traje već dva mjeseca o tome hoće li biti izbora ili ne. Novi/stari predsjednik Demokratske stran-

ke Srbije Vojislav Koštunica izjavio je kako je odluka o raspuštanju Vlade i Skupštine neminovna, jer je ova vlast nanijela Srbiji »strahovitu državnu i ekonomsku štetu«. LDP priopćuje da ulazi u izvanredne parlamentarne izbore siguran kako je ovo trenutak za trijumf politike konkretnih promjena, dok Ujedinjeni regioni Srbije ocjenjuju da je to najbolje rješenje za Srbiju, jer je mjesecima jasno da aktualna Vlada nema rješenja za probleme u državi. Zamjenik predsjednika Lige socijaldemokrata Vojvodine Bojan Kostreš rekao je kako su oni spremni za izbore, a da će najviša stranačka tijela odlučiti hoće li izaći samostalno ili u okviru neke koalicije. Predsjednik Saveza vojvođanskih Mađara István Pásztor kaže da će njegova stranka izaći na republičke izbore samostalno i dodao da nema razloga da se raspisuju i izvanredni pokrajinski izbori.

DSHV

O ovoj se temi za Pannon RTV očitovao i glasnogovornik Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini Darko Sarić Lukendić. On je rekao da će nastavak dosadašnjeg partnerstva najviše ovisiti o ponudi koju oni iznesu:

»Mi smo do sada imali vrlo korektnu i čini mi se suradnju na obostrano zadovoljstvo, i ja se nadam da će se to nastaviti i u daljnjem periodu. Međutim, evidentno je da će DS na ovim izborima ostvariti manji broj mandata nego što je to bilo na izborima 2012. godine. S druge strane, ovisi koje će nam mjesto biti ponuđeno. Mi svakako jesmo zainteresirani da to bude prolazno mjesto. Dakle, za nas je pitanje političkoga opstanka pitanje prisustva u republič-

koj Skupštini, jer je to način da prezentiramo naša stajališta, da s njima upoznamo kako domaću, tako i međunarodnu javnost. A posebno nam je to pitanje od značaja sada kada Srbija kreće put europskih integracija, jer je to onda prilika da aktualiziramo određene specifičnosti položaja naše zajednice.«

Međutim, mogućnost eventualne suradnje sa SNS-om još nije isključena:

»Ja u ovom trenutku ne bih isključio suradnju ni s jednom političkom opcijom, a kao što sam rekao, konačnu odluku donijet će organi stranke – Vijeće i Predsjedništvo DSHV s jedne strane, odnosno ona će ovisiti o konkretnoj političkoj ponudi. Mi jesmo zainteresirani da i u narednom periodu imamo mjesto zastupnika u Skupštini Srbije i da na taj način budemo politički reprezentirani«, kaže Darko Sarić Lukendić.

Međutim, situacija je malo drugačija u pogledu mogućnosti samostalnog izlaska na izbore:

»Svršishodno bi bilo, ali mislim da u ovom momentu još uvijek nismo spremni na takav izlazak. Mislim da dosta organizacijskih i političkih poteza DSHV još uvijek treba povući prije nego što bude spreman za samostalni nastup na republičkim izborima. Ja se nadam da će taj nastup koincidirati s usvajanjem izmjena i dopuna Zakona o izborima narodnih zastupnika, gdje bi onda bila inkorporirana i ta rješenja koja su međunarodna obveza Republike Srbije«, ističe glasnogovornik DSHV-a.

SUBOTICA

Imajući u vidu formiranje nove gradske izborne komisije, što se Subotice tiče, Darko

Sarić Lukendić ne očekuje izvanredne lokalne izbore:

»Ja osobno mislim da neće doći do lokalnih izbora u Subotici, jer mislim da uvijek postoji mogućnost da se formira ovakva ili onakva većina u lokalnom parlamentu s jedne strane. S druge strane, ono što bi mogao biti interes pojedinih političkih opcija u Subotici da se ide na lokalne izbore, jest da se oni datumski poklope s budućim izborima u Beogradu i možda repu-

Darko Sarić Lukendić

bličkim izborima. Ja mislim da su tu rokovi prekratki da bi se to datumski poklopilo. Samim tim mislim da i vjerojatnost da se dese lokalni izbori drastično pada. Vlast je u Subotici stabilna, a hoće li u nju biti još netko uključen, neke druge vijećničke grupe ili će neki iz nje biti isključeni, to je svakako nezahvalno prognozirati i špekulirati. Stajalište je DSHV-a u tom smislu jasno i nedvosmisleno. Mi svakako nećemo biti politička opcija koja će rušiti postojeću većinu, kao što nismo bili ni politička opcija koja je rušila prethodnu većinu. S druge strane, normalno je i za očekivati da smo zainteresirani da budemo dio političke većine«, pojasnio je glasnogovornik DSHV-a.

Nikola Perušić

EU FINANCIRA PREKOGRANIČNU SURADNJU HRVATSKE I SRBIJE

Milijuni eura za zajedničke projekte

Zajednička briga o zaštiti Kopačkog rita i Gornjeg podunavlja – postavljanje pijezometra

Za prekograničnu suradnju Hrvatske i Srbije Europska unija izdvojila 11,7 milijuna eura.*

Do sada su odobrena 33 projekta prekogranične suradnje, a posljednji natječaj bit će raspisan za nekoliko mjeseci.*

Najviše projekata realizirano u Osječko-baranjskoj i Vukovarsko-srijemskoj županiji, kao i u Sjevernobačkom i Južnobačkom okrugu

Jedan od načina na koji Europska unija pomaže zemljama jugoistočne Europe u njihovom približavanju Uniji, ali i njenim standardima, jesu IPA (Instrument for Pre-Accession Assistance) programi. Ovakav način pomoći ustanovljen Uredbom Europske komisije 2006. godine odnosio se na period od 2007. do 2013. godine. IPA je objedinila, u okviru jedinstvenog pravnog okvira, pretpristupnu pomoć državama kandidatima za članstvo – Turskoj, Makedoniji, Crnoj Gori i tada još uvijek Hrvatskoj, i potencijalnim kandidatima – Albaniji, Bosni i Hercegovini, Srbiji i Kosovu sukladno s Rezolucijom 1244 Savjeta sigurnosti UN. No,

ovdje ćemo se baviti samo programima prekogranične suradnje Hrvatske i Srbije. Željeli smo vidjeti koliko su tu mogućnost suradnje iskoristile jedna i druga strana i što se očekuje u narednom periodu s obzirom da je EU usvojila novi sedmogodišnji proračun i da je u međuvremenu Hrvatska postala članica EU.

ODOBRENA 33 PROJEKTA

Prvo smo se obratili *Silvi Sivrić*, voditeljici Zajedničkog tehničkog tajništva IPA-prekograničnog programa Hrvatska-Srbija, ali nam je rečeno da, zbog procedure, odgovore na pitanja možemo dobiti za desetak dana. Obratili smo se zato *Milanu*

Žeželju, suradniku na programima prekogranične suradnje Hrvatska-Srbija iz Ureda za europske integracije Vlade Republike Srbije. Interesiralo nas je prvo koliko je novca EU izdvojila za prekograničnu suradnju Hrvatske i Srbije u proteklih sedam godina. »Za program prekogranične suradnje Hrvatska-Srbija Europska unija je u okviru fondova za pretpristupnu pomoć (IPA) izdvojila 6,3 milijuna eura za korisnike u Republici Srbiji i 5,4 milijuna eura za korisnike u Republici Hrvatskoj. U okviru navedenog programa sredstva se dodjeljuju putem javnih natječaja za podnošenje prijedloga projekata. Do sada su bila raspisana dva javna natječaja

u okviru kojih je korisnicima u Republici Hrvatskoj i Republici Srbiji bilo na raspolaganju osam milijuna eura u okviru kojih su ugovorena 33 projekta. U sljedećih nekoliko mjeseci se planira raspisivanje trećeg javnog natječaja u sklopu kojeg će u obje zemlje na raspolaganju biti 3,6 milijuna eura. Biće to ujedno i posljednji natječaj u okviru ovog programa prekogranične suradnje«, kaže *Žeželj* za »Hrvatsku riječ«.

Programi prekogranične suradnje mogu se prijaviti s bilo kog dijela teritorija Hrvatske ili Srbije, ali su programska područja na kojima se projekti mogu sprovoditi ograničena na pograničnu regiju ovih dviju država.

NOVA PRAVILA

Europska unija ušla je u novi financijski period koji obuhvaća sljedećih sedam godina. Koliko će u tom periodu biti na raspolaganju sredstava za prekograničnu suradnju još se ne zna, a nije poznato ni koje će biti prioritetne oblasti suradnje. Ono što je bitno napomenuti jest da će budući program biti provođen po drugim pravilima i principima s obzirom da je Hrvatska postala članica EU.

»To su Osječko-baranjska i Vukovarsko-srijemska županija kao prihvatljivo područje i Brodsko-posavska i Požeško-slavonska županija kao pridruženo područje, a u Republici Srbiji Sjevernobački, Zapadnobački, Južnobački i Srijemski upravni okrug kao prihvatljivo područje i Mačvanski okrug kao pridruženo područje. Glavna razlika između prihvatljivog i pridruženog područja je da se u pridruženom području mogu ugovoriti projekti koji čine 20 posto sredstava od ukupne vrijednosti javnog natječaja«, pojašnjava Žeželj. Dodajmo ovome da projekti prekogranične suradnje podrazumijevaju da postoje partneri s obiju strana granice.

VELIKI INTERES ZA PREKOGRANIČNU SURADNJU

Do sada je u potpunosti realizirano 11 projekata u okviru prvog javnog natječaja. Po drugom natječaju do sada su ugovorena 22 projekta i oni su još u fazi provođenja. Svi projekti moraju zadovoljavati prioritete koje je zadala Europska unija, a to je održivi društveno-gospodarski razvoj u okviru tri mjere – gospodarski razvoj, zaštita okoliša i ljudi ljudima. »Sa strane Republike Hrvatske najviše projekata je realizirano u Osječko-baranjskoj i Vukovarsko-srijemskoj župa-

niji a sa strane Republike Srbije u Sjevernobačkom i Južnobačkom okrugu. U okviru do sada objavljenih poziva zainteresiranost potencijalnih korisnika sredstava je višestruko premašila dostupna sredstva. Zanimljivo je napomenuti da je u okviru prvog javnog natječaja zatraženo šest puta više sredstava od dostupnih, a u okviru drugog javnog natječaja ta suma je narasla na iznos koji je bio 10 puta veći od iznosa dostupnih sredstava. Operativne strukture dviju zemalja koje su odgovorne za funkcioniranje programa su izuzetno zadovoljne interesiranjem potencijalnih korisnika«, ocjenjuje naš sugovornik.

ZAJEDNIČKA BRIGA O ZAŠTIĆENOM PODRUČJU

Jedan od zanimljivih projekata čija je realizacija u tijeku je projekt CHAIN - Agriculture in Cooperation With Nature, koji provode Institut za ratarstvo i povrtlarstvo iz Novoga Sada i hrvatska Agencija za poljoprivredno zemljište, a obuhvaćeno je područje Osječko-baranjske županije i Zapadnobački okrug. Projekt traje 24 mjeseca i njegova vrijednost je više od 310.000 eura. Dr. sc. *Tijana Zeremski*, voditeljica projekta ispred novosadskog Instituta za ratarstvo i povrtlarstvo, kaže da je osnovni cilj ove prekogranične suradnje doprinos zaštiti životnog okoliša i unapređenje kontrole kvalitete zemljišta i podzemnih voda na poljoprivrednim površinama u regiji oko Dunava. »Mi se bavimo procjenom utjecaja poljoprivrede na životni okoliš u pograničnoj regiji u kojoj postoje i zaštićene regije, a to su Kopački rit u Hrvatskoj i Gornje Podunavlje u Srbiji. To

su oblasti koje su pod zaštitom države i kao takve su ranjive na utjecaje poljoprivredne proizvodnje. Tu prije svega mislim na nitrati, koji su prepoznati kao veliki zagađivači životnog okoliša. Ideja samog našeg projekta je da izmjerimo utjecaj poljoprivrednih površina u okolini zaštićenih regija na same te zaštićene oblasti. To radimo tako što smo uradili opsežna terenska istraživanja i postavili pijezometre i sada pratimo koliko, kada se primjenjuju kemikalije, nitrati prolaze kroz zemljište i ulaze u podzemne vode«, pojašnjava za naš list dr. sc. Zeremski. S rezultatima istraživanja bit će upoznati i poljoprivrednici, a kroz radionice će dobiti stručne savjete kako racionalno koristiti mineralna gnojiva. Konačno, poljoprivrednici bi se trebali organizirati u jednu zadrugu, koja će vršiti konstantnu edukaciju poljoprivrednika, ali i biti spona suradnje s lokalnom samoupravom i drugim instancama vlasti.

Zlata Vasiljević

Mihael Plac

SOMBOR BEZ ODOBRENIH IPA PROJEKATA

Sombor spada u regije Vojvodine koje su privukle najviše sredstava iz programa prekogranične suradnje, ali su se oni uglavnom odnosili na prekograničnu suradnju s Mađarskom. Kako doznajemo u Odsjeku za lokalni gospodarski razvoj Odjela za gospodarstvo Grada Sombora, Somboru nije odobren ni jedan projekt iz IPA fonda prekogranične suradnje Hrvatska- Srbija. »Što se tiče prekogranične suradnje s Hrvatskom Sombor je konkurirao na svakom objavljenom natječaju. S hrvatskim partnerima predali smo desetak projekata. Kada kažem hrvatskim partnerima, tu prevashodno mislim na grad Osijek i organizacije iz Osijeka, općinu Beli Manastir i grad Vukovar. Uvijek

smo se trudili udovoljiti uvjetima koji su traženi u natječaju. Vrijednost projekata kretala se od 100.000 do 350.000 eura«, kaže Mihael Plac, šef Odsjeka za lokalni gospodarski razvoj. On dodaje da su bez obzira na to proteklih godina realizirani zajednički projekti s Hrvatskom, ali kroz druge načine financiranja, kao što su CARDS i USAID. Tako je obilježena biciklistička ruta »Panonski put mira«, koja je treća biciklistička staza u svijetu između nekada zaraćenih područja. Drugi projekt bio je podizanje kapaciteta turističkih sadržaja u Kopačkom ritu i Gornjem Podunavlju. Partneri Somboru bili su u oba slučaja grad Osijek, Turistička organizacija Osijek i organizacija »Zeleni Osijek«, a ukupna vrijednost projekata bila je 250.000 eura.

**JOSIP GOBOR, PREDSEDNIK ODBORA ZA POLJOPRIVREDU
REGIONALNE GOSPODARSKE KOMORE SOMBOR**

Poljoprivreda mora nositi razvoj

Razgovor vodila: Zlata Vasiljević

*U našim selima sada imamo nekolicinu »sposobnih«
poljoprivrednika, a ostali su iz dana u dan »nesposobniji«*

Josip Gobor je više od tri desetljeća vodio Zemljoradničku zadrugu u Svilojevu i usprkos sveopćoj propasti nekadašnjih zadruga, ova zadruga opstala je do danas. Godinama je na čelu Odbora za poljoprivredu u RPK Sombor i godinama pokušava skrenuti pozornost na probleme našeg agrara.

HR: Ove godine subvencije za poljoprivredu ostat će 12.000 dinara, što je isto kao i lani. Prvi prijedlog je bio da poljoprivrednici dobiju 6.000 dinara, a preostalih 6.000 dinara kroz investicije. To je izazvalo negativne reakcije među poljoprivrednicima. Kakav je Vaš komentar na to?

Na pragu smo proljetnih radova i poljoprivrednici s

pravom očekuju konkretne uvjete vezane za poljoprivrednu proizvodnju, pogotovu u spoznaji činjenice da je od prvog siječnja došlo do liberalizacije uvoza određenih poljoprivrednih proizvoda i hrane, što će vjerojatno umnogome zahtijevati i puno brže promjene u našoj poljoprivrednoj proizvodnji. Jasno je da bez investicijskih ulaganja nema napretka. To je u poljoprivredi još izraženije, s obzirom da su se u proteklih dvadesetak godina dogodile značajne promjene u načinu proizvodnje hrane. Kada je riječ o biljnoj proizvodnji, prije svega u razvoju mehanizacije, a isto tako i u stočarstvu, u posljednje vrijeme se sve češće spominje i robotika u poljoprivrednoj proizvodnji.

Ulaganje u takozvane lokomotive u poljoprivredi koje će vući naprijed je neophodno, ali mora se voditi računa da se kompozicija sastoji i od vagona i da sama lokomotiva za sebe nema svrhu. Možda razvojne bespovratne fondove i povoljne kredite ne bi trebalo stavljati u isti koš sa subvencijama, jer se pojam investiranja odnosi na duži rok i povrat uloženog treba se vratiti u dužem periodu, a ne za jednu ili dvije godine.

Inače, poznato je da u našim selima sada imamo nekolicinu »sposobnih« poljoprivrednika, a ostali su iz dana u dan sve više »nesposobniji«.

HR: Ministar poljoprivrede Dragan Glamočić najavio je za kraj siječnja početak javne rasprave o

Nacrtu strategije poljoprivrede i ruralnog razvoja od 2014. do 2020. godine. Čini se da imamo previše strategija, ali da nema dosljedne dugoročne politike u poljoprivredi. Koliko je to problem za proizvođače?

Točno je da se duži niz godina pokušava donijeti strategija razvoja poljoprivrede i da to nije lak zadatak, jer ona mora biti kompatibilna sa strategijom razvoja cjelokupne države, inače nema nikakve osnove. Imajući u vidu da smo agrarna zemlja i da imamo dobre klimatske uvjete, strategija razvoja poljoprivrede trebala bi možda biti nositeljica cjelokupnog budućeg razvoja Srbije, jer potreba za hranom iz dana u dan je sve veća. Ulijeva veliku nadu

najava Ministarstva poljoprivrede da je Nacrt strategije gotov i da će se uskoro donijeti i sama strategija, a nakon toga poljoprivredni proizvođači bi s pravom očekivali da se ona i primjenjuje.

HR: Rezultati popisa poljoprivrede pokazali su ono što se godinama govori, a to je poražavajuća slika našeg agrara. Prosječna površina poljoprivrednog gazdinstva je tek 5,4 hektara, mehanizacija je starija od 10 godina, a sustavima za navodnjavanje pokriven je tek manji dio obradivih njiva. Možemo li tako u Europsku uniju?

Ne smijemo zaboraviti da je Zakon o agrarnoj reformi ukinut 1992. godine i da dvadesetak godina nije dovoljno pažnje posvećeno ukрупnjavanju zemljišnog posjeda putem arondacije i komasacije. Sama činjenica da je prosječna površina poljoprivrednog zemljišta tek 5,4 hektara po poljoprivrednom gazdinstvu i ne bi trebala zabrinjavati, koliko starosna struktura onih koji se bave poljoprivredom. Upravo bi dosljednim provođenjem strategije poljoprivrede i dobrim godišnjim planovima mlade ljude trebalo vratiti ili makar ih zadržati na selu i omogućiti im investicije, kako u sustave za navodnjavanje, tako i u nabavu opreme za ratarsku, povrtlarsku i stočarsku proizvodnju.

Podsjetit ću da je prije tri-desetak godina na snazi bio Zakon o umirovljivanju staračkih domaćinstava, tako što su zemljoradnici davali zemlju za mirovine, a tadašnje zadruge i kombinati kupovali to zemljište s rokom otplate od deset godina. Možda bi neki sličan način osigurao veću sigurnost staračkim domaćinstvima na selu, koja

sada svo zemljište u zakup daju po minimalnim cijenama.

HR: Dugo ste godina bili na čelu zadruge u Svilojevu. To je jedna od rijetkih nekadašnjih zadruga koja je opstala. U pripremi za ovaj razgovor rekli ste da ste odnedavno u mirovini, jer više niste mogli čekati novi zakon o zadrugama. Šalu na stranu, novi zakon o zadrugama nešto je o čemu se priča prilično dugo i već dugo predstavnici zadrugnog sektora ističu važnost donošenja takvog zakona. Zašto je to bitno i kako bi u okviru tog zakona trebalo urediti zadrugni sektor?

Da, u Zemljoradničkoj zadrugi »Svilojevo« sam proveo svoj četrdesetogodišnji radni vijek. Od toga sam 35 godina bio direktor zadruge, koja je kao i druge zadruge pretrpjela puno reorganizacija, da bi od 1990. godine poslovala kao samostalna. I pokraj izuzetno teških uvjeta rada, s obzirom da smo kao zadruga pokraj kooperativne suradnje sa zadrugarima i kooperantima obrađivali 500 hektara izuzetno lošeg zemljišta, uz disciplinirani rad zadrugara i uposlenika zadruga i danas posluje dobro i za posljednjih 35 godina nikada nije ostvarila gubitak, niti joj je račun bio blokiran. Samo u posljednjih pet godina investirali smo više od 200.000 eura u obnovu mehanizacije.

Sadašnji Zakon o zadrugama na snazi je od 1996. godine i zadnjih 12 godina traga se za novim zakonom koji bi osigurao uvjete za dobru suradnju s poljoprivrednim proizvođačima i mogućnost zapošljavanja omladine na selu, koji bi našli interes da se udružuju u zadruge. Ako se ne varam,

sadašnji Nacrt novog zakona o zadrugama četvrti je po redu. Svi oni su prošli javnu raspravu. Za ovaj posljednji rečeno je da će biti usvojen u veljači 2013. godine, dakle prije godinu dana. Jedina suštinska novina u novom Nacrtu zakona o zadrugama je da regulira pretvaranje društvene imovine u nedjeljivu zadrugnu imovinu, jer se imovina takozvanih starih zadruga još uvijek vodi kao društvena, iako Ustav iz 2006. godine jasno definira da postoji privatna, zadrugna i javna svojina, a postojeća društvena imovina se pretvara u privatnu. Nažalost, to se do danas u zemljoradničkim zadrugama nije desilo.

Sve to i ne bi bio toliki problem da aktualni Zakon o zadrugama nije dopunjen člankom 49/a u kojem se ograničava raspolaganje društvenom imovinom, koju su zadrugari stekli svojim radom. Ova klauzula umnogome godinama koči daljnji razvoj takozvanih starih zadruga.

Smatram da bi novim zakonom o zadrugama trebalo vratiti mogućnost zajedničke proizvodnje, gdje zadrugari ulažu svoje zemljište i eventualno dio repromaterijala, a zadruga daje strojarske usluge i ostali repromaterijal. Na kraju proizvodnje dobit se dijeli prema postotku ulaganja. Po sadašnjem Zakonu o zadrugama na sve strojarske usluge zaračunava se PDV od 20 posto, a zemljoradnik treba platiti porez na dohodak građana za izdano zemljište u zakup, pa time zajednička proizvodnja postaje izuzetno skupa i gubi se jedan veliki motiv za udruživanje u zadruge, pogotovo staračkih domaćinstava s malim posjedom.

Poznato je da poljoprivred-

nicima s većim posjedima zadruge nisu ni potrebne, jer svoju proizvodnju ugovaraju direktno s prerađivačima.

HR: S obzirom na to da ste predsjednik Odbora za poljoprivredu RPK Sombor, koja pokriva teritorij Zapadnobackog okruga, kako ocjenjujete stanje poljoprivrede u toj regiji?

Smatram da je stanje poljoprivrede u Zapadnobackom okrugu nešto bolje, nego li u drugim regijama. To je svakako rezultat i izuzetno dobre kvalitete zemljišta i tradicije u poljoprivrednoj proizvodnji. Svakodnevni problemi podjednako su prisutni kao i u cjelokupnom agraru. Mislim da je pred nama jedan težak period prilagođavanja naše poljoprivrede zahtjevima EU. Nažalost, nismo učili na tuđim pogreškama, mislim pri tome na okolne države koje su prošle »dječje bolesti« ulaskom u EU i polako se oporavljaju.

HR: Na kraju razgovora pitala bih vas što očekujete od ovogodišnje proljetne sjetve imajući u vidu nezadovoljstvo ratara cijenom suncokreta, soje, pa i kukuruza?

Ono u što sam siguran je da će i ovoga proljeća uglavnom sve obradive površine biti zasijane nekom kulturom kvalitetno i na vrijeme. Prerađivači se moraju svi upitati zašto, iz godine u godinu, imamo tako nestabilnu sjetvenu strukturu. Mislim da bi trebala prestati praksa da se uoči skidanja ljetine, ili kada je žetva naveliko u tijeku, od strane asocijacije prerađivača određuju otkupne cijene i uvjeti otkupa poljoprivrednih proizvoda na osnovi slobodne procjene prinosa po hektaru, umjesto da to rade proizvođači na osnovi stvarnih troškova proizvodnje.

DANAK KRIZE

Čega smo se spremni odreći?

Standard sve niži, financijski potencijali sve manji

Svjetska recesija traje već nekoliko godina uzimajući svoj danak i u našim životima. Nova 2014. godina tek je započela, ali kako trenutačno stvari stoje niti ona još uvijek ne nudi neki veći boljitak na polju poboljšanja životnog standarda najšireg građanstva na ovim našim prostorima. Lista »luksuza« sve je brojnija s prekrštenim stavkama koje su do prije izvjesnog vremena bile posve normalne i s mjesečnim prihodima dostupne, a stezanje remena postala je svakodnevna rutina.

Doček Nove godine, zimovanje, redovito obnavljanje garderobe ili izlasci na ručkove ili večere u restorane nisu predstavljali problem pripadnicima tzv. srednje klase, ali danas se mnogi samo sjećaju tog vremena. I vremena kada su bili dobrostojeća srednja klasa.

Današnjica, na početku još jedne godine, nudi posve drugačiji scenarij. Umjesto razmišljanja o luksuzu, prije svega se mora voditi računa o goloj egzistenciji, koja je opet uvjetovana određenim

restrikcijama i brojnim načinima uštede. Zima je praktično tek započela i grijanje je golema stavka u svakom kućnom proračunu, pa se svi trude pronaći najpristupačniji i najekonomičniji način zagrijavanja svojih domaćinstava. Hladni mjeseci vrlo su škrti i po pitanju bogatije (i jeftinije) ponude na tržnicama i u trgovinama, pa se određeni rezovi rade i prilikom punjenja potrošačke košarice. Što se tiče odijevanja, i tu se može solidno uštedjeti jer se nose starije jakne i kaputi koji mogu izdržati još koju zimu, a obuća se može popraviti kod postolara.

Vrijeme božićnih blagdana i Nova godina su iza nas, pa se neki veći izdaci ne trebaju očekivati sve do Uskrsa. Život teče dalje, ustaljenom rutinom nametnute skromnosti na brojnim poljima.

Kako na sve ove stvari naše svakodnevce gledaju i drugi žitelji naše pokrajine, pokušali smo doznati u prigodnoj anketi s temom: Čega ste se prvo odrekli, a što je ono posljednje čega biste se odrekli?

Anica Ivković, Subotica: Zbilja smo se odrekli mnogo toga. Nismo slavili kćerkin osamnaesti rođendan, a neće-

mo ići niti na zimovanje, iako smo to običavali svake zime. Također, odlučili smo do daljnjeg smanjiti kupovinu nove garderobe i izlaske u restorane i kafiće. Određeni oblik uštede planiramo napraviti prelaskom na klasičan način grijanja na čvrsto gorivo umjesto dosadašnjeg plinskog grijanja.

Posljednje čega se mislimo odreći i minimalizirati je hrana, točnije izbor prehrambenih namirnica.

Na svemu se može štedjeti, ali na hrani nikako.

Mladen Petreš, Tavankut: U ovim vremenima krize, najviše smo se odrekli mirnoće i kvalitete življenja. Svi kao da nekud žure, manje je vremena za druženje, odmor, rekreaciju. Rijetko tko sada može priuštiti ljetovanje s obitelji svake godine. Čini mi se da se ne živi, već preživljava.

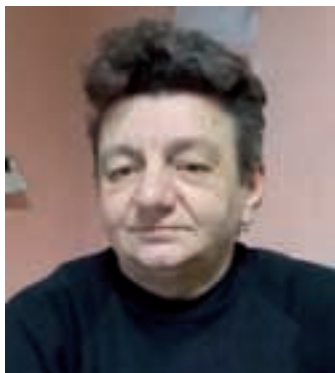
Mislim da se nitko od nas ne bi trebao odreći dostojanstva i poštenja, jer vremena se mijenjaju, a ljudi ostaju, te ako se jednom netko pokaže kao nečovjek, uvijek će ga se gledati kao nečovjeka.

Ema Mračina, Sombor: Ne mogu reći da sam se neće-

velikog odricala proteklih godina, ali čini mi se da smo se godinama već svi navikli da nemamo velikih osobnih

dan kada odemo u trgovinu i mislim da ćemo ove godine racionalno trošiti svaki dinar.

Marko Šokac, Sonta: Kao neuposleni tekstilni tehničar, jedan sam iz plejade onih koji su ostali bez uposlenja na domaku mirovine. Posljednjih pet godina sam na evidenciji NSZ i jasno mi je

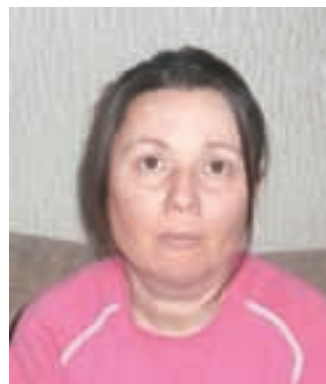

prohtjeva i želja. Jedino neko osobno zadovoljstvo koga se do sada nisam odrekla je odlazak na more, ali to je ona varijanta ljetovanja u Grčkoj za 50 eura, koja podrazumijeva da hranu nosite od kuće i tamo minimalno trošite. Ove godine odreći ću se i tog mora, jer se kod nas doselila kćer sa svojom obitelji, tako da je od odlaska na more važnije da im pomognemo koliko možemo. Ja sam u mirovini, suprug ima svoju automehaničarsku radionicu, ali posla je sve manje. Koliko novac malo vrijedi vidimo svaki

da sam pripadnik izgubljenih generacija. Mi smo bili navikli na jedan puno ljudskiji sustav života, a danas smo primorani odreći se mnogo toga. Svi smo radikalno osiromašili, jednostavno smo u poziciji da svaki zarađeni dinar potrošimo na mjesečne režije i hranu, a rekao bih i da nam je prehrana danas po

kvaliteti jako daleko od prehrane prije devedesetih. Sada konzumiram sve ono što tada ne bih htio ni pogledati, samo zbog toga što je najjeftinije. Žalosno, ali bolno istinito, to mi je jedino i pristupačno.

Svetlana Balić, Šid: Prošla godina je za moju obitelj i mene bila izuzetno teška, a ne vjerujem da će nam ni ove godine biti nešto bolje. Imam dvoje djece, jednu studenticu četvrte godine Tehničkog fakulteta u Novom

odlučili sami zasijati povrće u vrtu, kako bi koliko-toliko imali nešto svog povrća, a mislim da će nam i to biti velika ušteda. Mislim da ćemo se, ako se standard života ne popravi, morati odreći i nekih osnovnih stvari. Ja osobno ne pamtim kada sam sebi kupila nešto od garderobe. Prekrajam stvari, a starija kćer je moje visine, pa ono što ne voli više nositi, uzmem ja. S obzirom da mi mlađa kćer putuje u Srijemsku Mitrovicu u školu, za nju plaćamo mjesečnu autobusnu kartu čija je cijena također velika za naš džep. Odrekla sam se mnogo toga i svjesna sam da ćemo se vjerojatno morati još mnogih stvari odreći, ukoliko se nešto ne promijeni, Ali gledajući na sveopću situaciju u državi, sumnjam da će to biti skoro.

BEZ KOMENTARA

Sadu, i mlađu kćer koja pohađa Gimnaziju u Srijemskoj Mitrovici. Ja sam zaposlena a suprug mi ne radi, samo povremene poslove u sezoni, s obzirom da je električar, ali sve je to nedovoljno da pokrije sve troškove života. Odrekli smo se skoro svega kako bi mogli školovati djecu. Prošle godine prodali smo i auto, jer su troškovi koje moramo podmiriti za stariju kćer studenticu i njezino školovanje jako veliki, pa nam je taj novac od prodaje dobro došao kako bi joj platili stan za nekoliko mjeseci. Izuzetno je dobra studentica i bila bi prava šteta da prestane studirati, tako da smo odlučili prodati auto, a mi se, kada nam treba prijevoz, snalazimo, ili idemo autobusom ili vlakom. Odrekli smo se i trošenja na tržnici, gdje smo redovito kupovali namirnice. Sada smo od ove godine

Zabilježene izjave sudionika ove male ankete podudaraju se u zajedničkoj točki spoznaje kako je standard sve niži, a financijski potencijali sve manji. Ovisno o prijašnjim godinama i resursima koji su ostali iz boljih životnih vremena, mnogi se nastoje nekako snaći u želji premošćavanja aktualnih mogućnosti sa svakodnevnim potrebama. Najveći neprijatelj je svakako sjećanje na bolja vremena u kojima je radnički dinar bio dovoljan za pristojan život, a radovita plaća podmirivala i mnoge današnje »luksuze«. Umjesto komentara, neka na koncu ove tematizirane ankete ostane želja i nada kako će u novoj godini stvari krenuti na bolje, a lista odricanja biti sve manja.

Dražen Prčić, Ivica Dulić,
Zlata Vasiljević, Ivan
Andrašić, Suzana Darabašić

VRIJEME, LJUDI, DOGAĐAJI

Pripremaju: Lazar Merković i Milovan Miković

KRONOLOGIJA od 31. siječnja do 6. veljače

31. SIJEČNJA 1998.

Prema projektu arhitekta Gorana Martinovića, na Senčanskom putu, započela je izgradnja novog Autobusnog kolodvora za međugradski i prigradski promet.

31. SIJEČNJA 2003.

Diljem Vojvodine, pojavio se 1. broj informativno-političkog tjednika »Hrvatska riječ«. Utemeljivač ove tiskovine je Skupština Autonomne pokrajine Vojvodine. V. d. ravnatelja i glavnog i odgovornog urednika je novinar Zvonimir Perušić. Tom prigodom u Klubu zasupnika u Skupštini Vojvodine predstavljen je novi tjednik, a dan kasnije i na Otvorenom sveučilištu u Subotici.

1. VELJAČE 1809.

Umro je franjevac Grgur Peštalić, doktor filozofije, spisatelj, profesor na Visokoj filozofskoj školi i gvardijan samostana u Baji. Književna djela je pisao na slovinskom ili iliričkom (hrvatskom) jeziku, a filozofska na latinskom. Među djelima na narodnom jeziku posebno mjesto pripada spjevu »Dostojna plemenate Bačke starih uspomena. Sadašnji i drugi slovinske kervi deliah slava...« Rođen je 27. lipnja 1775.

1. VELJAČE 1846.

U Bajmoku je rođen Bariša Matković, svećenik, spisatelj, publicist, gimnazijski profesor. Nakon školovanja u

Subotici, studira filozofiju u Kaloči, a bogosloviju u Rimu. Pisao je pripovijetke i poučne članke. Bio je stalni suradnik »Bunjevačkih i šokačkih novina« i »Bunjevačke šokačke vile«, »Nevena«, »Subotičke Danice« i dr. Umro je 16. srpnja 1900. godine.

2. VELJAČE 1879.

Subotička Pučka kasina je u hotelu »Pešta« priredila prvo »Veliko bunjevačko prelo«. Ovo slavlje je utemeljeno na tradicionalnim običajima bačkih bunjevačkih Hrvata. Isprve je njegovano i razvijano u obiteljskom okružju, ali je s vremenom izraslo u veliku, javnu narodnu zabavu. Za ovu sjajnu svetkovinu student, mladi pjesnik Nikola Kujundžić, spjevao je rukovet preljskih pjesama, među njima i »Kolo igra tamburica svira«. Uglazbio ju je student Stipan Mukić. Na početku programa prela, pjesmu je svirao zbog od 24 tamburaša.

2. VELJAČE 1935.

Pokrenut je časopis za politička, kulturna i društvena pitanja »Neven«. Vlasnik, nakladnik i urednik bio je spisatelj i publicist Joso Šokčić. Ugašen je potkraj 1940. godine.

3. VELJAČE 1880.

Svečano je posvećena i svojoj namjeni predana Kalvarija (Križni put) kod Somborske kapije. Ovo svetište je podi-

gnuto priložima vjernika, a Kalvarija koja je prethodila nalazila se nedaleko Franjevačke crkve, ali morala biti izmještena zbog postavljanja željezničkih tračnica.

3. VELJAČE 1910.

Rođen je Blaško Vojnić Hajduk, pjesnik, publicist, bibliograf, leksikograf, dugogodišnji ravnatelj subotičke Gradske knjižnice. Uz dvije zbirke pjesama: »Pupoljci« (s F. Bašićem i B. Vujkovim) i »Kapi srca«, objavio je i djelo »Moj grad u davni – Subotica 1391. – 1941. Pet stotina pedeset godina grada« (1971.). Umro je 24. rujna 1983. godine.

4. VELJAČE 1784.

Kraljevskim ediktom prava srpskih pravoslavnih popova, izjednačena su s pravima rimokatoličkih svećenika. Sedam godina kasnije, odlukom Zemaljskog sabora Ugarske, Srbima su na cijelom teritoriju zemlje dana puna građanska prava.

4. VELJAČE 1994.

U svim domaćim bankama počela je slobodna prodaja njemačkih maraka (DM), prema paritetu: jedna marka – jedan dinar, slijedom mjera guvernera Dragoslava Avramovića, te je tako zastavljena nezabilježena hiperinflacija.

5. VELJAČE 1890.

U večernjim satima, na

četverokrakim kandelabrima ispred hotela Pešta u središtu grada, zatim kod Željezničkog kolodvora, ispred ponekih kavana, prodavaonica i drugdje, svečano su upaljene prve plinske svjetiljke. Plin je osiguravala Gradska plinara, čija je gradnja započela 1886. godine. Do tada su javnu rasvjetu gradu davale slabe uljne lampe.

6. VELJAČE 1995.

Ágnes Heller (1929.), jedna od vodećih filozofkinja i estetičarki XX. stoljeća, održala je na subotičkom Otvorenom sveučilištu predavanje o temi: Mnoga lica multikulturalizma. Poslije predavanja Hellerova je sa subotičkim intelektualcima, spisateljima i političarima vodila živ i zanimljiv razgovor o položaju intelektualaca danas.

6. VELJAČE 2006.

U teškoj prometnoj nesreći, na putu Subotica-Sombor, poginule su četiri osobe, među njima i mr. Lazar Ivan Krmpotić, župnik u crkvi sv. Josipa Radnika u Đurdinu. Bio je plodan spisatelj, kulturni djelatnik, utemeljitelj nekoliko značajnih institucija i udruga. Organizator brojnih skupova o značajnim ličnostima i događajima; 23 godine uređivao je list »Bačko klasje«. Autor dvije knjige o umjetnosti u tehnici slame, urednik zbornika o Ivanu Antunoviću i dr. Rođen je u Subotici 14. travnja 1938.

OSNOVANA UDRUGA BUNJEVAČKIH HRVATA »DUŽIJANCA«

Sačuvati značaj Dužijance

U prostorijama župe sv. Roka u Subotici 27. siječnja osnovana je Udruga bunjevačkih Hrvata

nanovo bira novi organizacijski odbor.

Motive i odluku o osnivanju Udruge njen predsjednik

»Pokazalo se, nažalost, bje-lodanim da svako uplitanje politike u proslavu Dužijance nije donijelo ništa pozitivno«.

turno-rekreativnu dimenzi-ju, koju bi organizirao HKC »Bunjevačko kolo« i druge udruge s kojima će Udruga »Dužijanca« međusobnim sporazumom verificirati svoju suradnju.

U svom je govoru dr. Anišić istaknuo kako će ova udruga biti otvorena i za suradnju s Gradom, i ta suradnja prema zamisli osnivača bila bi precizirana posebnim sporazumom, uz jedini uvjet da bude pošteđena bilo kakvih političkih uticaja. Predstavnici ove Udruge izvijestili su nazočne da je o osnivanju nove udruge upoznat i gradonačelnik Subotice *Jenő Maglai*. Oni su u srijedu, 29. siječnja, bili na prijemu kod gradonačelnika Subotice. Više o ovome možete čitati u sljedećem broju Hrvatske riječi.

HR

Marinko Piuković, Andrija Anišić i Lazo Vojnić Hajduk

»Dužijanca«. Pristupnicu ovoj udruzi potpisale su 33 osobe, koje su do sada više od 20 godina aktivno sudjelovale u organiziranju Dužijance, rečeno je na bri-fingu za novinare koji je održan 28. siječnja u Press centru u Subotici. Na osnivačkoj skupštini za predsjednika ove Udruge bunjevačkih Hrvata »Dužijanca« izabran je vlč. dr. *Andrija Anišić*, za direktora udruge izabran je *Marinko Piuković*, a za potpredsjednika *Lazo Vojnić Hajduk*.

Istu večer je izabran i Organizacijski odbor »Dužijance« kojeg čine: *Marinko Prčić*, mons. *Stjepan Beretić*, *Vlatko Vojnić Purčar*, *Marija Kujundžić*, *Pavle Kujundžić*, *Ljiljana Dulić* i *Ivan Piuković*. Mandat OO »Dužijance«, kao i vodstva udruge, trajat će četiri godine. Kako je pojasnio potpredsjednik Udruge *Lazo Vojnić Hajduk*, na ovakav način će se znati tko su članovi i ljudi koji rade na organizaciji, a ne da se svake godine u ožujku

je objasnio ovako: »Splet okolnosti posljednjih godina, a napose posljednji pokušaji politiziranja Dužijance potaknuli su nas da pokrenemo inicijativu za osnivanje jedne nove udruge kojoj bi prvotni cilj bio zaštititi ono što Dužijanca jest – zahvala Bogu za završetak žetve, a onda i za kruh svagdašnji. Drugi cilj nam je bio zaštititi ono što živi u našoj subotičkoj Crkvi, a našem hrvatskom narodu i milom nam bunjevačkom rodu već više od stotinu godina. I napose zaštititi ime velikana našega naroda mons. *Blaška Rajića*, župnika župe sv. Roka, koji je sigurno vođen Duhom Svetim, a onda i ljubavlju prema svom narodu i njegovim divnim običajima, obiteljsko slavljenje Dužijance prenio u Crkvu i učinio ga jedinstvenim slavljem kojim su bunjevački Hrvati stoljećima zahvaljivali Bogu za završetak žetve i očitovali ponos i ljubav prema svome narodu«, kazao je dr. *Andrija Anišić* i dodao:

Kako je rečeno u Press centru, Organizacijski odbor, kojeg će ubuduće birati i imenovati ova Udruga, premislit će dosadašnji program proslave Dužijance i dati težište na duhovno-religioznu dimenziju, koja treba pripasti u nadležnost Crkve, i kul-

- TEHNIČKI PREGLED
- OSIGURANJE VOZILA
- REGISTRACIJA VOZILA
- PREPIS VOZILA

Radno vrijeme: 8-16 sati, subotom od 8-12
Šolohova 17, Subotica, tel: 024 554 852

KAKO SE VODILA NAJVEĆA PLANSKA AKCIJA POŠUMLJAVANJA SUBOTICE

Niti novca, niti šume

**Pokrajinski tajnik Goran Ješić traži od Čistoće da vrati
18 milijuna dinara * Gradonačelnik Maglai: trebamo
vidjeti što je bila pozadina svih ovih poslova**

Pokrajinsko tajništvo za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo traži od JKP »Čistoća i zelenilo« da vrati 13.355 milijuna dinara (s kamatama 18.122.864 dinara) koji su poduzeću bili uplaćeni za poslove podizanja novih šuma na zemljištu u državnom vlasništvu. U zahtjevu se navodi kako je utvrđeno da je Čistoća uspješno pošumlila tek 13,8 hektara od ugovorenih 193 hektara, što je opravdan utrošak 1,5 milijuna dinara, te stoga treba vratiti u pokrajinsku kasu razliku od uplaćenih 14.873 milijuna. Lako je moguće da ovo neće biti jedini zahtjev da se vrati novac, jer je Čistoća za isti posao dobila i od Ministarstva poljoprivrede oko 22 milijuna dinara.

NAJVEĆA PLANSKA AKCIJA SAMO U NAJAVAMA

»Hrvatska riječ« je već pisala o velikom projektu podizanja vjetrozaštitnih pojaseva u

subotičkim atarima, u kojem je također s istim učinkom sudjelovalo ovo JKP. Od 2008. do 2012. godine za vjetrozaštitne pojaseve na oko 34 hektara u subotičkim atarima bilo je isplaćeno više od 60 milijuna dinara iz gradskog proračuna (od toga je 32 milijuna grad preuzeo kao dugovanja Fonda za kapitalna ulaganja), bilo je potpisano petnaestak ugovora između Grada, Goranskog rasadnika i JKP »Čistoća«, ali je umjesto 30.000 stabala vjetrozaštite, ostalo tek desetak posto primljenih sadnica.

Pošumljavanje je u lokalnim medijima najavljivano kao najveća planska akcija još od vremena *Marije Terezije*, u okviru koje će biti zasade no 400 hektara šuma, a za ovaj veliki posao novac sada stiže iz republičkog i pokrajinskog resora poljoprivrede. Za razliku od vjetrozaštitnih pojaseva čije je podizanje bar bilo pokušavano, sadnja novih šuma na oko 400

hektara i na tri lokacije vjerojatno nikada ozbiljno nije bila niti namjeravana. Što je bila pozadina ovih poslova, namjerava saznati i aktualni gradonačelnik *Jenő Maglai*. On je, naime, odbio vratiti novac Ješićevom Tajništvu, te prokomentirao: »Oko toga ćemo se još ćerati. Dali smo primjedbe i trebamo vidjeti točno kako su ovi ugovori sačinjeni, što je bila pozadina svih ovih poslova«.

ODLUKE, SUGLASNOSTI, PRIPREME

Dakle, 2010. godine, 12. kolovoza, tadašnji gradonačelnik *Saša Vučinić* donosi odluku da se JKP »Čistoći« dodijeli 395 hektara poljoprivrednog zemljišta u državnom vlasništvu besplatno na korištenje radi pošumljavanja.

Ova odluka je sukladna Zakonu o poljoprivrednom zemljištu koji predviđa mogućnost pošumljavanja poljoprivrednog zemljišta u državnom vlasništvu, te se prema Programu zaštite uređenja i korištenja poljoprivrednog zemljišta određuje u kastarskim općinama Đurđin (203 ha), Bikovo (89 ha) i Žednik (102 ha). Zašto su za pošumljavanje odabrane najkvalitetnije oranice pokraj onolikih pješćanih terena oko Subotice, za sada je pitanje bez odgovora. Pri tome, kako se vidi kroz dokumentaciju, među ovima je i nekoliko čestica čiji vlasnici čekaju restituciju.

Na spomenutu odluku stiže i suglasnost Ministarstva poljoprivrede (6. rujna), a dvadesetak dana kasnije Ugovor o davanju na korištenje

nje poljoprivrednog zemljišta u državnom vlasništvu radi pošumljavanja sklopljen je između Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede koje predstavlja, po ovlaštenju ministra dr. *Saše Dragina*, direktor Uprave za poljoprivredno zemljište dr. *Zoran Jeličić* i direktora JKP »Čistoća« *Vladimira Dragina*. Ugovor među ostalim predviđa rok od četiri godine za podizanje zasada šume, te da se u suprotnom zemljište vraća Ministarstvu.

Da se ovaj posao pripremao za Čistoću od početka godine ilustrira ugovor s datumom od 1. siječnja 2010. godine kojim ovo JKP na godinu dana zakupljuje Pokret gorana. Na taj način je poduzeće, koje se naravno nikada nije bavilo pošumljavanjem, formalno ispunjavalo uvjete za

takav posao, a to je vjerojatno i način da se izbjegne javna nabava za kupnju oko 400.000 sadnica. Predmet zakupa su sredstva i imovina – parcela od 69,81 ari i 1,4 ha »sa svim sredstvima, alatima, drugom pripadajućom opremom i radnicima potrebnim za organiziranje proizvodnje 400.000 sadnica za pošumljavanje«. U ugovoru se navodi da je zakupnina određena prema »prosječnoj vrijednosti sadnice od 35 do 40 dinara po komadu koje će se proizvesti na zakupljenom zemljištu«. Zanimljiv je i članak 9 ugovora: »Tijekom provođenja ovog ugovora, ugovorne strane će razmjenjivati informacije povjerljive prirode koje neće biti dostupne javnosti«. Navodi se da će ugovor o zakupu stupiti na snagu kada zakupac osigura sredstva iz

proračuna nadležnog ministarstva RS i pruži zakupodavcu dokaz.

NEUSPJELA SADNJA

Sredstva su osigurana 22. listopada kada Ministarstvo poljoprivrede i »Čistoća« potpisuju ugovor o korištenju sredstava za zaštitu i unapređivanje šuma kojim Ministarstvo dodjeljuje 43,5 milijuna dinara za pošumljavanje svih 395 hektara. Ugovorom, koji su potpisali ministar Saša Dragin i direktor JKP Čistoća Vladimir Dragin, naveden je 1. prosinca 2011. kao rok za završetak radova. Ministarstvo je po ovom ugovoru isplatilo 50 posto avansa, tj. 21,7 milijuna dinara.

Godinu dana kasnije, 15. prosinca 2011., Čistoća sklapa još jedan ugovor sa APV, Pokrajinskim tajništvom za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo koga zastupa pokrajinski tajnik *Daniel Petrović*. Ovog puta ugovor se odnosi na površinu od 193,17 hektara s mjerama njege zasada do pet godina, a od ukupnih 21.247.800 dinara, 70 posto se isplaćuje odmah po potpisivanju ugovora, što je iznos koji pokrajinski tajnik *Goran Ješić* sada traži da bude vraćen u pokrajinsku kasu. Rok za predaju radova je 15. listopada 2012., a prijam će izvršiti povjerenstvo koje osniva APV.

I sada s kontrolama i datumima postaje zanimljivo: Šumarska i lovna inspekcija APV 30. listopada 2012. u zapisniku o inspekcijskom nadzoru, inspektor *Branko Opsenica*, konstantira da je po ugovoru pošumljeno na Đurđinu, Žedniku i Bikovu, ali »Čistoća« se već mjesec dana prije toga, 3. listopada,

obraća APV sa zahtjevom za razmatranje posljedica utjecaja ekstremnih ljetnih klimatskih uvjeta na rezultate pošumljavanja. U prilogu se navodi da je na Đurđinu pošumljeno 25 ha od čega je 55 posto štete, na Žedniku je 95 posto štete, a na Bikovu nije ništa pošumljeno jer su parcele mjestimično uzurpirane poljoprivrednim kutlurama, a dijelom zbog sudske odluke. Na temelju ovoga sklopljen je aneks ugovora (27. 11. 2012.) koji potpisuju pokrajinski tajnik *Goran Ješić* i direktor »Čistoće« *Vladimir Dragin* o produženju roka za pošumljavanje do 30. travnja 2013. godine. Ovaj pokušaj spasavanja ipak nije uspio, jer je tjedan dana ranije, 23. travnja, (također s godinu i pol dana zakašnjenja) republička poljoprivredna inspektorica *Mirjana Čosić* sačinila iscrpno izvješće u kojem se konstantira da je u Žedniku od ukupno 102 hektara izvršena neuspjela sadnja na oko 3 hektara, dok ostalo zemljište nije niti pošumljeno. Na Bikovu od ukupnih 89 hektara zasad šume je podignut na svega pola hektara, oko 1,5 hektar je zemljište pripremljeno za sadnju, a ostalo se koristi za poljoprivrednu proizvodnju. U Đurđinu je 203 hektara podijeljeno u dvije table, svaka je ograđena, a započeta je sadnja po tri reda u svakoj tabli, dok je ostalo zakorovljeno.

Pokrajinsko tajništvo za poljoprivredu također šalje svoje povjerenstvo 26. rujna, prema čijoj ocjeni se 13,8 hektara može smatrati uspješno izvršenim pošumljavanjem.

Na koncu, može se zaključiti da su ovi nalazi povjerenstva u stvari i osnova da se traži novac natrag.

S. M.

RODNI STUDIJ KAO POSLIJEDIPLOMSKI INTERDISCIPLINARNI PROGRAM NA SVEUČILIŠTU U NOVOM SADU

Prošlost duga 10 godina

Zadatak rodni studija je raskrstiti sa stereotipima u znanosti i promijeniti svijest onih koji su u akademskoj zajednici, rekla je prof. dr. sc. Svenka Savić, emeritus Sveučilišta u Novom Sadu

U organizaciji Sveučilišta u Novom Sadu - ACIMSI centra i Ekonomskog fakulteta u Subotici, održana je prezentacija rodni studija s ciljem da se u lokalnoj zajednici promoviraju rodni studiji kao oblik visokoškolskog obrazovanja u domeni ženskih ljudskih prava, ravnopravnosti spolova i rodne ravnopravnosti, prenio je SuperInfo - Subotica.

Cilj aktivnog prisustva rodni studija u lokalnoj

država je ta koja je dužna osigurati načelo ravnopravnosti u svim politikama i zakonima, rekla je dr. sc. Mirjana Dokmanović, a rodna ravnopravnost je, među ostalim, uvjetovana i ravnopravnim pozicioniranjem u ekonomskoj politici, gdje je rodno određen proračun egzaktan pokazatelj nivoa ravnopravnosti.

O razvoju ženskog poduzetništva u funkciji unapređenja rodne

Nataša Kostadinović, Margareta Bašaragin i Dora Sabo Lalić

patrijarhalnog odgoja u primarnoj obitelji i obrazovanja u uvjetima (mono)disciplinarnosti društvenih znanosti.

Tijekom prezentacije studentice doktorskih studija Centra za rodne studi-

je iz Subotice *Margareta Bašaragin*, *Nataša Kostadinović* i *Dora Sabo Lalić* predstavile su svoje doktorske radove, čija je izrada u tijeku.

H. R.

Jasminka Dulić, Mirjana Dokmanović, Danica Drakulić, Zita Bošnjak i Svenka Savić

zajednici je da se znanje i iskustvo iz visokoškolskog dokorskog programa prelije u lokalnu zajednicu, u mjeri u kojoj to odgovara potrebama zajednice, a informiranje je prvi korak u tom dugom procesu.

O međunarodnim standardima o rodnoj ravnopravnosti i feminističkoj ekonomiji govorila je dr. sc. *Mirjana Dokmanović*, predavačica ACIMSI centra za rodne studije Sveučilišta u Novom Sadu.

Po ugledu na jasno definiranu zakonsku regulativu i standarde u razvijenim zemljama EU, koji se odnose na svaki oblik diskriminacije,

ravnopravnosti govorila je prof. dr. sc. *Danica Drakulić*, koordinatorka Udruge poslovnih žena Subotice.

Dimenzije patrijarhalizma i etnocentrizma - rodne i etničke predrasude, bila je tema o kojoj je govorila dr. sc. *Jasminka Dulić*, urednica tjednika »Hrvatska riječ«.

»Zadatak rodni studija je raskrstiti sa stereotipima u znanosti i promijeniti svijest onih koji su u akademskoj zajednici, rekla je prof. dr. sc. Svenka Savić, emeritus Sveučilišta u Novom Sadu, objašnjavajući nedjelotvornost mijenjanja svijesti kroz razne seminare kojima se ne postiže željeni efekt, nakon

Temeljem članka 10. Zakona o procjeni utjecaja na životni okoliš (»Službeni glasnik RS« broj 135/04, 36/09) Gradska uprava, Služba za zaštitu životnog okoliša i održivi razvoj, Subotica - Trg slobode br. 1.

OBAVJEŠTAVA

Da je podnesen zahtjev za odlučivanje o potrebi procjene utjecaja na životni okoliš Projekta: BAZNA STANICA MOBILNE TELEFONIJE »SU-Somborski put (VELPRO) – SU71/SUU71« na adresi Batinska br.94 Subotica.

Investitor »TELEKOM SRBIJA« a.d. Direkcija za tehniku, Bulevar umetnosti br. 16 a Beograd, planira na poslovnom objektu gospodarskog društva IDEA doo na lokaciji Batinska br.94 instaliranje opreme (bazna stanica, antene, UMTS sustav i optički kablovi)

Uvid u podatke, obavještenja i dokumentaciju iz zahtjeva operatera »Telekom Srbija«, može se izvršiti u prostorijama Službe za zaštitu životnog okoliša i održivi razvoj II. kat, Stare gradske kuće, soba 226 u periodu od 31.1.2014.do 10.2.2014, u vremenu od 10 do 12h.

Molimo vas da u gore navedenom roku, dostavite mišljenje, primedbe o zahtjevu za odlučivanje o potrebi procjene utjecaja na životni okoliš projekta Bazne stanice mobilne telefonije na životni okoliš ovom nadležnom tijelu.

POGLED S DRUGE STRANE: ŽIVOT I PORUKE

Odjek jednog davnog dara

Jednom, u nekom svečarskom danu djevojčica je nastavnici uručila dar: komadić pažljivo izrezanog ukrasnog papira s dvije rupice kroz koje je provukla konop ukrašen dvjema crvenim mašnicama. Vidjeli su se tragovi da je upotrebljavano. Papir je bio rezan, skraćivan i oblikovan dok je djevojčica pripremajući dar birala najčišći komadić ukrasnog papira negdje bačenog i, evo, nađenog za ovu priliku. Vjerojatno u kontejneru, slutila je nastavnica. Povremeno je izdaleka viđala kako višečlana obitelj njene učenice prebirajući po otpadu skuplja boce, vrećice, metal, odjeću, stari namještaj... Prodajući

ih, obitelj se nekako prehranjivala.

Nije to bio bilo kakav papir. Deblji, čvrst, s jedne strane bijeli, s druge obojen i sa srebrnim šarama. Ali isjecajući taj »najčišći« dio neke odbacene ukrasne vrećice, djevojčici je ostala tek traka, uska, a dovoljno široka za poruku ispisanu velikim slovima u nekoliko redova:

**NAJVI
ŠE NA
SVIJETU
VOLI
MTE**

Nastavnica je bila ganuta ...

U tom siromaštvu, u tom jadu, dok je pratila roditelje po otpadima, djevojčica je ugledala nešto što svjetluca,

sjaji, drugačije je... Na toj već zaprljanoj vrećici pronašla je dovoljno čisti dio površine kako bi napisala poruku nastavnici koja ju je naučila pisati. Imala je radosti poruku ukasiti. Imala je potrebu da i ona dariva.

Nastavnica je odnijela kući dar i postavila ga na mjesto gdje joj je stalno pred očima. Kaže kako je podsjeća na veličinu poruke koju je toga dana »pročitala« u daru djevojčice. To je poruka o neuništivosti potrebe čovjeka drugome pružiti i darovati i

u teškim životnim uvjetima. I kada imamo malo, još uvijek možemo pružiti mnogo.

Od dana kada je dar predan nastavnici prošlo je osam godina. Djevojčica je narasla, više nije tu. Ni njezina obitelj više nije tu. Ali je poruka ostala...

Mala – velika poruka napisana dječjom rukom vremenom blijedi na papiru i zidu, a ipak u odjeku neizbrisivo nastavlja trajati! Podsjećajući nas, odrasle...

Katarina Korponaić

Temeljem članka 20. i 29. Zakona o procjeni utjecaja na životni okoliš (»Službeni glasnik RS« br 135/04, 36/09), Tajništvo za lokalni ekonomski razvoj, gospodarstvo, komunalne poslove i zaštitu životnog okoliša, Služba za zaštitu životnog okoliša i održivi razvoj,

OBAVJEŠTAVA

Da je nositelj projekta TELEKOM SRBIJA a.d, Beograd, Takovska br. 2, podnio Zahtjev za davanje suglasnosti na Studiju o procjeni utjecaja na životni okoliš projekta: Bazna stanica mobilne telefonije »SU-Mala Bosna« SU39, na katastarskoj parceli broj 39979 ko Donji grad.

Javni uvid po podnesenom zahtjevu osiguran je od 31.1.2014 do 20.2.2014. godine u prostorijama Gradske uprave- Gradska kuća, II. kat soba 226, svakog radnog dana u trajanju javnog uvida od 10-12 sati.

Javna prezentacija i rasprava po podnesenom zahtjevu nositelja projekta održat će se 24.2.2014.godine u prostorijama Stare gradske kuće, soba 226 II. kat s početkom u 12 sati.

Temeljem članka 10 Zakona o procjeni ujecaja na životni okoliš (»Službeni glasnik RS« broj 135/04, 36/09) Gradska uprava, Služba za zaštitu životnog okoliša i održivi razvoj, Subotica - Trg slobode br. 1

OBAVJEŠTAVA

Da je podniet zahtjev za odlučivanje o potrebi procjene ujecaja na životni okoliš projekta: PRENAMJENA POSTOJEĆIH MAGAZINSKIH OBJEKATA U PROIZVODNI POGON ZA OBRADU POLUPROIZVODA OD STAKLA U FINALNI PROIZVOD, na katastarskoj čestici 11028 ko Donji grad.

U ime investitora »EKSPRES SERVIS«, Dimitrija Tucovića br. 8, Subotica, a za potrebe »SWAROVSKI SUBOTICA«, »NORTH Engineering«, doo, Park Rajhl Ferenc br. 7, Subotica, planira na lokaciji proširenje internih prometnica, izgradnju parking prostora, spajanje dvorana čeličnom nadstrešnicom, izolaciju objekata, izradu plinskih kotlarnica, garderobera, tuševa, sanitarnih čvorova, kao i prostora za odmor radnika.

Uvid u podatke, obavještenja i dokumentaciju iz zahtjeva nositelja projekta može se izvršiti u prostorijama Službe za zaštitu životnog okoliša i održivi razvoj na II. katu Gradske kuće, soba 226, u periodu od 28.1.2014. do 07.2.2014., u vremenu od 10 do 12h.

Molimo vas da u gore navedenom roku dostavite mišljenje i primjedbe o zahtjevu za odlučivanje o potrebi procjene utjecaja na životni okoliš prenamjene objekata na životni okoliš ovom nadležnom tijelu.

LOVAČKE PRIČE ČLANOVA UDRUŽENJA »SUBOTIČKA PJEŠČARA«

Lov – strast, sport ili hobi

Lov oplemenjuje dušu čovjeka, vraća ga korijenima i balansu s prirodom. Također, preko lova se osjeti čovjekova nemarnost i nepoštivanje prirode koja ga okružuje, a očituje se u uništavanju prirodnih životinjskih staništa i zagađivanju zemljišta, što rezultira nestankom pojedinih vrsta divljači

Lov, sport koji je duboko isprepleten s poviješću ljudskog roda, od samog nastanka čovjeka predstavljao je sredstvo njegovog preživljavanja. Napretkom čovječanstva lov više nije sredstvo koje opravdava cilj, tj. ljudi su uglavnom prestali loviti da bi se prehranili, što predstavlja civilizacijski uspjeh. Tijekom povijesti lov je bio odlika i privilegija noblesa te su ga prakticirali kraljevi, vladari, revolucionari, predsjednici i političari, odnosno utjecajni i cijenjeni ljudi. Suvremeno društvo prilagodilo je ovaj sport razini običnog čovjeka, čovjeka koji nije titular, niti plemić. Prepreke koje se danas javljaju za bavljenje ovim sportom su znatna novčana sredstva koja lov iziskuje. Iako je bavljenje lovom skupo, on je u znatnoj mjeri zastupljen u široj populaciji, jer sa sobom nosi ideju povezivanja i druženja ljudi, koji u današnjem brzom svijetu globalizacije sve rjeđe nalaze vremena za to.

Privlačnost lova, taj strastveni zagrljaj i simbiozu lovca i divljine, flore i faune, najbolje mogu dočarati sami lovci. Razgovor s članovima udruge »Subotička pješčara«, udruge koja slavi ove godine 145 godina organiziranog lovstva, donosi potvrdu o povezanosti čovjeka i prirode koja se kroz lov proživljava.

LOV PRELAZI U STRAST

Josip Vojnić Tunić, poljoprivrednik sa salašarskog naselja Klisa, lovac je već 40-tak godina, tj. od kako zna za sebe. Budući da mu je otac također bio lovac, Josip se s ovim sportom susreo još kao dijete. Najprije je imao ulogu promatrača i slušatelja lovačkih priča i podviga svog oca i njegovih prijatelja, da bi kasnije i sam nastavio obiteljsku tradiciju te postao lovac. Sjeća se uzbuđenja koje je osjetio kada je s 12 godina prvi put krenuo u lov te koliko se divio ocu i njegovim prijateljima lovcima kada bi se nedjeljom sastajali u njegovoj obiteljskoj kući. Danas je Josip grupovođa 8/1 grupe udruge »Fazan«. Uz brojne obveze i posao poljoprivrednika uvijek pronalazi vremena za lov, ali i za izvrša-

vanje zadataka koje je dobio postavši lovcem. Brine se o prehrani divljači, naročito u sušnim godinama i na svom salašu ima kaveze gdje othranjuje fazanske piliće i ograđeni prostor za dvije srne.

»Lov je zahtjevan sport, ali kad se osjeti miris baruta i rukama uhvati trofej ustrijeljene divljači, tad prelazi u strast. Od samog djetinjstva i prvog lova znao sam da ću se uvijek baviti njime«, navodi Josip. On ističe i kako je lov skup sport, jer je cijena puška, municije i ustrijeljene divljači visoka, ali ipak preporučuje svima koji se žele baviti lovom da pokušaju. Naime danas, osim novčanih, nema puno prepreka da netko postane lovac, budući

da nema više strogih uvjeta i pripravnčkog staža koji bi vremenski ograničavali dobivanje dozvole, nego samo jedan ispit. Druženja lovaca su još jedan od atraktivnih sastavnih dijelova ovoga sporta, jer su prijateljstva koja se sklapaju tijekom lova dugotrajna i teško raskidiva te bi lovac za drugog lovca sve učinio, kaže Josip. Još jedan od bitnih čimbenika koji lovca čine kompletnim jest lovački pas. »Dobar lovački pas je pola lovca, jer pas pronade fazana, ranjenu divljač, aportira i donese divljač u ruku. Međutim, u lovu ne koristimo hrtove jer su obično brži od svake divljači. Svakome treba dati mogućnost, jednake šanse, pa tako

i divljači pružamo šansu», navodi Josip.

Za jedan od najvećih problema u lovu danas, Josip ističe moderno i suvremeno bavljenje poljoprivredom. »Izuzetno jaki otrovi koji su

zabranjeni u EU, a kod nas se mogu pronaći u bolje opremljenoj poljoapoteci, nemilosrdno desetkuju divljač. Očigledan primjer toga su zečevi kojih ima sve manje i manje. Država treba pod hitno zabraniti uporabu tih otrova, osobito furadana, koji prijeti potpunim uništenjem pojedinih vrsta divljači», kaže Josip. Poseban problem on vidi i u krivolovu, tj. u lovu noću. Iako udruga pokušava taj problem riješiti angažiranjem lovočuvara, problem i dalje postoji, budući da na cijeloj površini subotičkog lovišta, odnosno na 190.000 ha, ima tri lovočuvara koja nadgledaju lovišta, navodi Josip. On također poziva mlade da se

počnu baviti ovim sportom te da tko je zainteresiran uvijek može doći s nekom od lovačkih grupa u lov, da neposredno vidi što je uistinu lov.

POLJOPRIVREDA UNIŠTAVA DIVLJAČ

Luka Prčić iz Đurđina, čovjek vedrog duha i naravi, lovačku dozvolu dobio je 1973. godine, a lovom se počeo baviti na poticaj strica Marka, s kojim je išao u lov kao promatrač, sve dok nije položio lovački ispit. Sa sjetom se prisjeća svojih početničkih koraka u ovom sportu i dana kada je bio u dva mandata predsjednik »Jarebice«, lovačke udruge koja obuhvaća lovište u Đurđinu, a krovnu udrugu joj predstavlja »Subotička pješčara«. Također se s ponosom sjeća dana kada je Đurđin brojao 67 registriranih lovaca. Luka je nekoliko godina bio lovočuvar i ističe da je krivolov danas skoro iskorijenjen, jer postoji aktivna lovočuvarska služba, a zakon propisuje veoma rigorozne kazne za sve krivolovce. On navodi kako je za lovca potrebno, osim dobre puške i oružja, da uza sebe ima i dobrog lovačkog psa. »Lovački pas je više od pola lovca, a đurđinski lovci najviše obučavaju za lov njemačkog ptičara, posebno za

lov na pernatu divljač«, kaže Luka.

»Jedan od najvećih problema s kojim se mi lovci iz Đurđina i naše udruge susrećemo, predstavljaju otrovi koji se koriste u poljoprivredi i koji desetkuju divljač«, zabrinuto ističe Luka i dodaje da je nestanak šumskih pojasa koji su staništa divljači te nelegalna sječa drva također gorući problem. Međutim, Đurđin u odnosu na ostala okolna lovišta ima veliku prednost, osobito tijekom sušnih godina, jer kroz njega protječe rijeka Krivaja te divljač nikad nije žedna. Slab odaziv mladih i njihova nezainteresiranost za lov, jedan je u nizu problema, koji lovci nastoje riješiti aktivnim pristupom i informiranjem mladih. Kako navodi Luka, lovci trenutačno rade na adaptaciji lovačkog doma u Đurđinu, koji je u vlasništvu udruge, kao mjesta gdje će se moći sastajati i družiti, a neposredno u blizini ovog doma je i novo prihvatilište za fazanske piliće, površine oko 500 m². »Đurđin je bio i ostao po mom mišljenju najljepše lovno mjesto u okolini, ali moramo se boriti da ga sačuvamo kao takvog. Neće biti lako, ali vjerujem da mlade snage, kada se jednom zaljube u ovaj sport, neće dozvoliti da ikada prestane organizirani lov ovdje«, kaže Luka.

Lukin sin Aleksandar, poznatiji kao Aco, također je lovac. Aco se lovom bavi 11 godina, odnosno od kako se vratio iz vojske. On potvrđuje da je lov skup sport, jer su početna ulaganja u opremu i obuku za rukovanjem vatrenim oružjem te kupovina oružja financijski zahtjevni. Međutim, ističe da je lovačka udruga »Subotička pješčara« jedna od rijetkih koja na nekoliko načina pokušava

omogućiti i običnim, ne toliko imućnim građanima, da se bave ovim sportom.

POZNATO ĐURĐINSKO LOVIŠTE

Stipan Dulić, Lukin susjed, sa svojih 88 godina jedan je od najstarijih i iskustvom najbogatijih lovaca subotičke općine. Još uvijek vitalan, izvrsnog i britkog pamćenja, rado se prisjeća svog bogatog lovačkog iskustva. Stipan se lovom počeo baviti 1948. godine, nedugo nakon završetka Drugog svjetskog rata, a potrebno oružje donio je iz rata. »Bila je to njemačka puška koja mi je ostala kao trofej iz rata, bila je dobra, ali su mi je, nažalost, oduzeli ljudi koji nisu bili blagonakloni lovu. Municipija je tada bila skupa i nedostupna za većinu lovaca pa se oružje punilo siječenim čavlima i dosipao se barut«, navodi Stipan. Đurđin je, kako kaže bać Stipe, oduvijek bio lovište privlačno poznatim osobama. Tako su u lov ovdje dolazili Titovi sinovi i unuci, Žarko i Joška, i glumci Dragan Nikolić i Aleksandar Berček. Širom lovišta postojali su živući salaši pa se često svraćalo kod domaćina na čašu ili većinom dvije, vina i rakije, prisjeća se bać Stipe.

Siniša Skenderović

ODRŽANA GODIŠNJA SKUPŠTINA KPZH »ŠOKADIJA«

Mjesta ima za svakog

Dosadašnji Upravni odbor s jednim izmijenjenim članom nastavlja kontinuitet u radu

Skupština u svome
Šokačkom domu

predviđeno službeno otvorenje prve faze objekta, u toj nakani se nije uspjelo. Rad u većini sekcija bio je više nego dobar. Kontinuiteta nije bilo jedino u radu dječje folklorne i etno sekcije. Zabilježeni su brojni uspješni nastupi u Vojvodini i u Republici Hrvatskoj. Tako je dramska sekcija svoju desetu godinu kontinuiranoga rada obilježila na najljepši mogući način, druženjem s publikom od siječnja do konca studenog. Još su brojniji nastupi folkloraca, tamburaša i pjevačkog zbora. Ove nastupe odlikovale su isključivo tradicijske pjesme i plesovi sončanskih Šokaca, odjevenih u narodne nošnje, starije i od stoljeća, u većini iz osobnih fundusa. Ove sekcije radile su cijele godine u kontinuitetu, s nastupima od veljače u Apatinu, do konca prosinca u Sonti.

Godišnja skupština KPZH »Šokadija«, ovog puta izborna, održana je 25. siječnja u viš-

namjenskoj maloj dvorani Šokačkog doma u Sonti.

Članovima je prezentirano izvješće o radu i financijskom

poslovanju u prethodnoj godini. Jedina neostvorena stavka u 2013. godini vezana je uz Šokački dom. Iako je

KOMENTARI ČLANOVA »ŠOKADIJE«:

Tomislav Jakšić, član od 2004. godine: »Uradili smo dosta, ali uvijek se može i više. U budućem razdoblju ova udruga više mora raditi na boljitku svojeg duhovnog ozračja. Osobito moramo posvetiti puno više pozornosti mlađim naraštajima, moramo s njima raditi sustavno, pronaći sadržaje koji bi ih u većem broju privukli kod nas.«

Maja Kuruc, osamnaestogodišnja članica TS: »Mislim da se u našoj udruzi radi dobro. U posljednjih nekoliko godina, koliko znam, uradilo se i više od planiranoga, a podbačaji su jako, jako rijetki. Do sada smo ostvarili veliki broj kontakata sa srodnim udrugama i sudjelovali na velikom broju manifestacija, kako u domicilnoj, tako i u matičnoj zemlji. Očekujem još jednu uspješnu godinu, a nadam se

da će se u našoj udruzi zadržati veći broj članova moje dobi.«

Biljana Ribić, učiteljica, novoizabrana članica Upravnog odbora: »Mislim da je u prošloj godini urađeno dosta, ali je moglo i više. Čini mi se da smo pomalo zapustili rad s mlađim kategorijama. Izbor u Upravni odbor za mene će biti veliki poticaj u radu, a nastojat ću sprovesti ideje čija bi realizacija privukla veći broj djece i mladih.«

Marin Matić, umirovljenik iz Zagreba, rodom iz Sonte, novoprimiti član: »U Sonti kroz godinu ne provodim baš puno vremena, ali sam ipak čuo puno toga dobrog o ovoj udruzi. Čast mi je što sam danas postao njezin dio. Ne pjevam, ne plešem, ne glumim, ali svoj puni doprinos namjeravam dati kroz rad na uređenju enterijera u Šokačkom domu.«

Najznačajniji nastup u prošloj godini bio je u Slavonskom Brodu, na središnjoj manifestaciji »49. broskog kola«. I u Šokačkom domu, iako nije dovršen, zabilježene su nove aktivnosti, od kojih je najznačajnije uključivanje u međunarodni projekt Departmana za geografiju PMF-a Novi Sad »Sinergija kulture i turizma: korištenje kulturnih potencijala u manje razvijenim ruralnim područjima«. Likovna sekcija je uspješno organizirala sedmu zaredom koloniju »Sonta 2013« i nekoliko vrlo posjećenih izložbi. Ne smiju se zanemariti ni aktivnosti literarne i recitatorske sekcije, a ni pojedinaca poput profesora *Zvonka Tadijana*.

»Šokadija« je dala i vrlo bitan doprinos uspjehu zajedničkog projekta udruga podunavskih Šokaca »Šokci i baština«, a kruna rada u 2013. godini bila je uspješna organizacija »12. šokačke večeri«.

IZBOR NOVOG ČELNIŠ-TVA

Na skupštini je izabrano i novo čelništvo udruge. Članovi su se opredijelili za kontinuitet u radu, pa su u Upravni odbor ponovno birali članove prethodno razriješenog glavnog operativnog tijela: *Zvonka Tadijana, Stipana Lukića, Igora Jakšića, Matu Zeca, Marinka Šokca i Ivana Vidakovića*. Na mjesto *Ivana*

Andrašića, koji se iz aktivnog rada povukao iz osobnih razloga, izabrana je učiteljica *Biljana Ribić*. U Nadzorni odbor birani su *Antun Jakšić, Andrija Andrašić i Mario Jakšić*.

REALNI PLANOVI

U planiranju rada i financijskog stanja Skupština se vodila realnim pokazateljima. Tako je predviđen proračun na razini prošlogodišnjeg, a u radu će prioritet imati dovršenje prve faze i službeno otvorenje Šokačkog doma. Namjerava se maksimalno pojačati rad s djecom i mladima, a u tu svrhu će se nastojati educirati i potrebne

kadrove. Vezano uz potrebe Šokačkog doma među prioritetima je i reaktiviranje i omasovljenje etno sekcije, kako bi se mogla redovito opskrbljivati predviđena suvenirnica. Aktivnosti sekcija usklađivat će se s potrebama koje će diktirati kako stalne manifestacije, tako i nepredviđeni pozivi na gostovanja. Na koncu, pristupnice je potpisalo šestero novih članova »Šokadije«.

Skupštini je prisustvovalo pedesetak članova udruge s pravom glasa, kao i dvojica uzvanika, *Stanko Krstin* iz Novog Sada i *Ivan Majić* iz Odžaka. Poslije službenog dijela druženje je nastavljeno uz domjenak i tamburaše.

K. P.

NOVI PROJEKT ANE TUDOR

Dunav na platnu dugom cijeli kilometar

Ideja o platnu dugom cijeli kilometar, koje bi simbolički prikazalo Dunav od izvora do ušća, u Ani Tudor, članici KPZH »Šokadija« iz Sonte, živi jako dugo. Začeta je možda još u ranom djetinjstvu u duši djevojčice koja se otisnula na svoj životni put preko Bosne i Mediterana, a krug u zrelih godinama zatvorila u rodnoj Sonti. »Prije svega, jako dugo sam bila vezana za jednu gospođu, profesoricu likovnog odgoja *Eriku Butković* iz Sombora, koja me je godinama podržavala u svemu što radim. Sve moje ideje, koje su nekima izgledale i pomalo čudne, kod nje su nailazile na zdušno odobravanje. Te ideje mi se nameću obično u dugim zimskim noćima. S njom se posavjetujem, jer se uz ideju odmah postavljaju i pitanja

bi li to bilo dobro, koliko je izvedivo, ima li i kakvih zapreka, a za današnje vrijeme možda i najbitnije, je li financijski ostvarivo. Iako je mlađa od mene, naučila me je razmišljanju na takav način«, kaže Ana. Anin projekt u startu iziskuje velike troškove uz vrlo neizvjesnu buduću materijalnu satisfakciju. »Moja ideja vezana uz ovaj projekt je da ne bi bilo loše u kulturu uvesti nešto novo, do sada neviđeno. Kad već imamo likovnu koloniju

u Sonti i njezina organizatora, KPZH 'Šokadiju', nadam se i značajnoj podršci ovom projektu. Platno će i u stvarnosti biti dugačko točno kilometar, široko metar. Ovakav rad iziskivat će adekvatan prostor, puno vremena i velike količine boje. »Šokadija« mi je za sada stavila na raspolaganje prostor u Šokačkom domu. Po grubim proračunima, za realizaciju projekta bit će potrebno oko 10.000 eura. Do sada sam uradila cca 250 metara, isključivo uz

angažman vlastitih sredstava. Znam da je ova cifra prevelika, ne samo za »Šokadiju«, nego i za Sontu, pa se nadam da ćemo ovaj projekt podići na općinsku razinu. Rođena sam i provela djetinjstvo u Sonti, Apatin je moja općina. Mislim da je ovaj projekt ostvariv i da bi u sferi ruralnog turizma u bliskoj budućnosti trebao biti u službi promidžbe naše lokalne zajednice«, završava svoju priču Ana Tudor.

I. A.

ZAKUP DRŽAVNOG POLJOPRIVREDNOG ZEMLJIŠTA U ŠIDU

Slaba zainteresiranost

Tijekom protekloga tjedna, od 20. do 22. siječnja u Šidu je održano javno nadmetanje za davanje u zakup poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini. Ove godine izlicitirano je 1480 hektara zemljišta i održano 99 javnih nadmetanja s ukupno 88 ponuđača i 278 ponuda. Početne cijene licitacija kretale su se od 30–40.000 dinara. Prvoga dana održana je licitacija za katastarske općine: Bingula, Adaševci, Bačinci, Batrovci, Gibarac, Vašica i Erdevik, kada je izlicitirana i najviša cijena i to za katastrsku općinu Erdevik u visini od 108.000 dinara. Za ovogodišnju licitaciju zemljišta u Šidu bio je znatno manji broj zainteresiranih ponuđača u odnosu na prošlu godinu, a i početna cijena bila je znatno

viša: »Interes je mnogo manji nego prošle godine, kada su bile 503 ponude. Ove godine nije bilo zainteresiranih ponuđača za katastarske općine Đipša u jednom dijelu k.o. Adaševci i u Mlovinu. Mislim da je na manji broj ponuđača utjecala visina početne cijene, nedostatak novca, kao i niske cijene prošlogodišnjeg otkupa poljoprivrednih proizvoda«, istaknuo je *Dejan Vučenović* iz Ureda za poljoprivredu općine Šid.

Poslije licitacije u katastarskim općinama Jamena i Ilinci, zadnjeg dana licitacije izlicitirana je cijena zemljišta za parcele u Kukujevcima, Moroviću, Privinoj Glavi, Sotu i Šidu: »I za parcele u Šidu zainteresiranost je bila dosta slabija nego prošle godine. Veći dio izlicitiran je po početnim cijenama i odr-

žana su samo tri javna nadmetanja«, istaknuo je *Slavoljub Stevančević*, predsjednik komisije za licitaciju državnog zemljišta u Šidu.

Jedan od zainteresiranih ponuđača za parcele u Šidu bio je i *Dragan Medić*, poljoprivrednik iz Šida, koji svake godine sudjeluje na licitaciji: »Jedan od razloga slabe

zainteresiranosti ponuđača po mom mišljenju je i kasno održavanje. Prošle godine je za Šid i još neke katastarske općine bila dogovorena cijena, a u nekim mjestima je cijena podizana, a sada je samo izvršeno poravnanje. Početna cijena prošle godine kretala se od 22 do 25.000 dinara, dok je ove godine od 35 do 40.000 dinara. Ja sudjelujem na licitaciji, ali nemam namjeru dati više od 50.000 dinara po hektaru«, rekao je *Dragan Medić*.

S. Darabašić

Natječaj za državne oranice

Gradonačelnik Sombora *Nemanja Delić* raspisao je natječaj za davanje u zakup državnog poljoprivrednog zemljišta u Somboru. Natječajni će biti održani i za zakup državnih njiva u Bregu, Monoštoru, Bezdanu, Stanišiću i Lemešu. Poljoprivrednicima će u zakup biti ponuđeno 3.200 hektara. Početne cijene u ovisnosti od kvalitete zemljišta su od 11.500 dinara, pa do čak 40.000 dinara po hektaru. Natječajni za oranice u Bregu bit će 13. veljače, dan kasnije za Bezdan, za Sombor 18. i 19. veljače, a 19. veljače i za Stanišić i Lemeš. Javna nadmetanja bit će održana u Županiji.

Z. V.

EDUKACIJA PČELARA U BAČKOM MONOŠTORU

Razmjena iskustava i edukacija

Pčelarstvo – djelatnost koja je u značajnoj mjeri zastupljena u ovom selu, iako tradicionalna grana poljoprivrede, zahtijeva konstantno unapređenje znanja, te primjenu suvremenih sredstava koja se koriste za određene faze ovoga posla.

U nedjelju, 26. siječnja, održani su pčelarski susreti, čiji su domaćini bili članovi udruge »Pčela«. Manifestacija ima regionalni karakter, jer je posjećuju pčelari iz Sombora, Apatina, Subotice, Novoga Sada, Sivca... Nekoliko najvažnijih ciljeva ovoga skupa

su: razmjena iskustava, edukacija i pronalaženje rješenja za probleme s kojima se pčelari susreću.

Predavanje s projekcijama održao je prim. dr. med. *Vidoje Kulić*, specijalist pulmolog i pčelar iz Sombora, na temu primjene oksalne kiseline u suzbijanju varoe – parazita koji napada pčele.

Predsjednik monoštorskih pčelara *Marin Šuvak* kaže da je ovo petnaesta godina ovih skupova, a njihov glavni cilj je održanje tradicije pčelarenja. Bitno je spomenuti i da su monoštorski pčelari spe-

cifični po uporabi posebnih vrsta košnica austrougarskog tipa, zvanih »najzerovke« ili »monoštorke«, koje se danas mogu jedino ovdje naći, te bi

ovo mogla biti veoma važna činjenica za budućnost pčelarenja, u smislu marketinga i brendiranja.

Z. M.

VOĆARSTVO – PRIMARNA GRANA PROIZVODNJE MJEŠTANA NOVOG SLANKAMENA

Velika ulaganja – mala dobit

Stjepan Gregurić

Mjesto Novi Slankamen je voćarski kraj. Mještani kažu da povoljan geografski položaj i klimatski uvjeti u tom kraju pogoduju bavljenju voćarstvom. U slankamenačkim atarima voćni zasadi su na površini od preko 1000 hektara. Najviše su zastupljeni zasadi jabuka, bresaka i nektarina. U samom mjestu nalaze se tri suvremene hladnjače kapaciteta 600 vagona, a veliki broj domaćinstava koji se bavi voćarstvom posjeduju starije hladnjače. Nakon berbe oko 90 posto voća, a najviše jabuka, skladišti se u hladnjačama, a iz njih se voće izvozi za rusko tržište. Kako navode voćari iz tog kraja, nekada se od voćarstva moglo jako lijepo živjeti, jer se nekada voće izvozilo u sve repu-

blike bivše Jugoslavije, dok je danas proizvodnja voća daleko veća nego što su potrebe naše države, pa su voćari prinuđeni svoje proizvode prodavati nakupcima od kojih moraju čekati novac. Kako voćari navode, da nije izvoza, ova proizvodnja mogla bi biti ugašena.

DA NEMA IZVOZA PROIZVODNJA BI SE UGASILA

Voćari u Novom Slankamenu udruženi su u dvije zemljoradničke zadruge – »Slankamenka« i »Voćar«. Mnogi koji se bave voćarstvom su kreditno zaduženi, založili su čak i svoje kuće i sada imaju problema s otplatom duga. Jedan od većih proizvođača u tom mjestu je i mladi *Stjepan Gregurić*, koji se voćarstvom počeo baviti uz svog oca. Posjeduje 6 hektara zemlje, od čega su 4 hektara pod voćem, pola hektara su vinogradi, a ostale parcele koristi za ratarsku proizvodnju. »U voćarstvu je potrebno uložiti puno rada i vremena, a moramo pratiti i trendove suvremene tehnologije. Suvremena tehnologija proizvodnje se drastično promijenila i sada se mogu kori-

stiti samo oni kemijski preparati koji imaju kraće karence, a sve to iziskuje češće špricanje i veće rashode, jer da bi izvezli voće na rusko tržište, moramo posjedovati dokumenta o zdravstvenoj ispravnosti voća. Prošle smo godine imali izuzetno dobar rod, ali su cijene bile jako niske, tako da smo jedva pokrili troškove proizvodnje. U našem mjestu postoji otkupna postaja i nakupci, a manji dio proizvoda prodajemo na tržnici. Međutim, kod naplate s nakupcima imamo problem s naplatom i mislim da bi nas država trebala zaštititi«, ističe Stjepan Gregurić. Također navodi da su repro-materijal i kemijski proizvodi jako skupi, a poljoprivredna proizvodnja ne može pratiti te cijene. Da nije izvoza, zbog smanjenog tržišta proizvodnja voća bi mogla, prema njegovim riječima, biti ugašena.

STRAHOVANJA ZA ZASADE VOĆA ZBOG VREMENSKIH UVJETA

Voćari u Novom Slankamenu zabrinuti su za zasade svojih voćnjaka u ovoj godini, zbog visokih temperatura za ovo doba godine.

Strahuju da bi za voće, pogotovo koštunjavo, bilo pogubno ukoliko bi temperature naglo pale ispod 15 stupnjeva. »Najbolje bi bilo da nastupi blaga zima, jer bi temperatura od minus 15 stupnjeva bila pogubna za koštunjavo voće. Najidealnije bi bilo da temperature ne budu niže od minus 8 stupnjeva, tada ne bi došlo do izmrzavanja. Kada bi se to desilo, mi voćari bili bismo u velikom gubitku, a od države nemamo velike pomoći. Jedina mogućnost nam je da osiguramo zasade od izmrzavanja, međutim, i to se u dosadašnjim situacijama pokazalo nedovoljnim, jer su voćari dobijali samo onoliko koliko su i uložili u proizvodnju«, kaže Stjepan Gregurić.

Na voćarima iz ovog kraja, ali i iz ostalih voćarskih krajeva u Srijemu, ne preostaje ništa nego li nada da ne dođe do izmrzavanja voća, jer protiv prirode se ne može. Kako uspješni voćari iz Novog Slankamena savjetuju, ne treba još uvijek orezivati voće, jer na taj način se samo omogućava lakše izmrzavanje voća u slučaju veoma niskih temperatura.

Suzana Darabašić

HKPD »STJEPAN RADIĆ« U NOVOM SLANKAMENU U NEDOUMICAMA

Kako obnoviti rad društva?

Nedostaje nam netko tko bi mogao pogurati da se okupe djeca i mladež i iz okolnih mjesta – možda bi tada društvo ponovno oživjelo, kaže Zlata Aleksić

HKPD »Stjepan Radić« u Novom Slankamenu broji oko 70 članova. Međutim, aktivni su samo stariji članovi u nogometnom klubu. Folklorna sekcija ne radi već tri godine, a tamburaška je prestala s radom prošle godine. Iako posедуju sve neophodne uvjete za rad, počevši od same zgrade društva, nošnji, glazbala, dvorane s prelijepom binom na kojoj bi im pozavidjela mnoga društva u Srijemu, a vjerojatno i šire, mladih članova društva bivalo je sve manje, počeli su odlaziti u veća mjesta i to je bio glavni razlog, prema riječima predsjedništva društva, gašenja svih sekcija. Sada postojeću dvoranu izdaju za održavanje raznih manifestacija, a posljednji put su u njoj organizirali proslavu

150 godina od izgradnje katoličke crkve svetog Mihovila Arkandela. Predsjedništvo ne vidi način kojim bi uspjeli animirati ljude. Kažu da su pokušali, ali su ustanovili da kod mnogih ne postoji čvrsta volja: »Dok je bilo više mladih u selu sve sekcije su mogle raditi bez problema, stariji nisu bili uključeni u sekcije i kada su mladi otišli, mi više nemamo s kim raditi. Jedino radi nogometni klub, čiji članovi nose dresove našeg društva i imaju od nas financijsku pomoć. Mi trenutačno za rad društva dobivamo samo neznatna sredstva od općine, s kojima pokrivamo redovite troškove održavanja. Ali mislim da bismo sve probleme, pa čak i financijske, prebrodili da imamo više mladih. Mi smo čak pokušali animirati mlade i

iz ostalih mjesta, poput Beške i Starog Slankamena, kako bi taj broj bio veći. Međutim, nismo uspjeli i jednostavno sada nemamo ideju kako bi društvo mogli oživjeti«, ističe predsjednik HKPD-a »Stjepan Radić« *Vlado Aleksić*.

JEDINSTVO HRVATA KROZ RAD CRKVE

Prije ratnih devedesetih u Novom Slankamenu živjelo je oko 80 posto Hrvata. Sada je taj broj znatno manji i tu ih živi oko 20 posto, 160 obitelji Hrvata. Međutim, to je uglavnom starija populacija preko pedeset godina, koji se redovito sastaju na nedjeljnim misama i na proslavama duhovnih svetkovina: »Ovdje se ljudi uglavnom bave voćarstvom i ratarstvom, što iziskuje puno

bivanja u polju. Međusobno se družimo po kućama, na proslavama imendana i rođendana. Mi smo generacija srednjih godina koji nemaju baš puno afiniteta za plesom, a nemamo ni volje. Nas petnaestak se redovito sastajemo u našem domu i razgovaramo, dogovaramo se, ali jedino ne vidimo način kako ponovno okupiti mlade ljude«, kaže *Zvonko Lozančić*, zamjenik predsjednika društva. Do osipanja društva došlo je postupno. Kako ističe tajnik društva *Ivan Gregurić*, opala je zainteresiranost kada se broj članova društva smanjio: »Kada smo se pojavljivali na nastupima s četiri do pet parova, a druga društva dođu s čak četrnaest parova, onda je mnogima od naših članova bilo neprijatno i mislim da je i to jedan od

Vlado Aleksić

Zlata Aleksić

Ivan Gregurić

Zvonko Lozančić

razloga. Druga stvar zbog koje mislim da je došlo do osipanja članova je taj što u Novom i Starom Slankamenu rade tri kulturno-umjetnička društva i djeca se učlanjuju uglavnom u ta društva i ne žele prijeći u naše društvo, prevashodno zbog prijatelja. Mi smo jedno vrijeme potencirali i folklor, i muzičku, i likovnu sekciju, pa su ta djeca bila aktivna u sve tri sekcije, tako da je došlo do opterećenja djece. Financije bi se lako riješile, ako ne od naše države, onda iz Republike Hrvatske, ali najveći problem nam je nedostatak djece«, izjavio je tajnik društva Ivan Gregurić.

TRADICIONALNE MANIFESTACIJE U SELU

U Novom Slankamenu su se održavale tradicionalne manifestacije: Berba bal, Maskenbal, a redovito se održavao i Mihaljski koncert u organizaciji HKPD-a »Stjepan Radić«, koji je naišao na širu podršku. Međutim, ta manifestacija je izgubila svoju čar, jer se na njoj u svojstvu domaćina više nije imao tko predstaviti. Međutim, u predsjedništvu društva se još uvijek nadaju da će društvo u nekom doglednom vremenu oživjeti. Jedna od također aktivnih članica društva je i *Zlata Aleksić*, koja je uvijek pomagala kako u spremanju članova, šivenju

nošnji, tako i uređenju i rasporemanju dvorane prilikom održavanja raznih manifestacija. Danas se sa sjetom sjeća tih vremena, još uvijek ne gubeći nadu da će društvo ponov-

no oživjeti: »Odlazili smo na razna natjecanja u – Bešku, Indiju, Tavankut u Hrvatsku u Nijemce, Adaševce, Slobodnicu, Zagreb, i bilo nam je jako lijepo. Žao mi je što toga

više nema, posebno što imamo sve uvjete za rad. Pokušale smo se dogovoriti mi žene da se jednom tjedno sastajemo u domu. Međutim, to je funkcioniralo samo u početku, kasnije se okupljalo samo nas nekoliko, tako da smo shvatile da ostale nisu zainteresirane i odustale smo od toga. Mladih nema da popune ta mjesta, a mislim da nam nedostaje netko to pogurati, pa kada bi se okupila djeca i mladež iz ostalih mjesta, možda bi društvo ponovno oživjelo«, kaže Zlata.

Zgrada HKPD-a »Stjepan Radić« posjeduje sve neophodne prostorije, kao i opremu za članove kako folklorne tako i tamburaške sekcije. Tu su i prostorije za razonodu sa stolom za biljar i kafe barom. Na spratu se nalazi knjižnica s opusom od preko 450 knjiga, zatim prostorije gdje se čuvaju brojne ručno izrađene nošnje. Jednom rječju sve, osim mladih. Dvoranu ovo društvo ustupa za organiziranje različitih vrsta proslava i to joj je za sada jedina namjena. Iako su do sada pokušali na razne načine oživjeti sve sekcije i nisu uspjeli, kod članova predsjedništva društva još postoji tračak nade da će možda udruživanjem triju sela uspjeti oformiti sekcije, kako bi se očuvali tradicija i običaji Hrvata s ovih prostora.

Suzana Darabašić

Povijest društva

Dana 3. kolovoza 1902. godine osnovana je u Novom Slankamenu Hrvatska čitaonica kada su na osnivačkoj skupštini prihvaćena pravila rada i izabrana uprava društva. Članstvu u to vrijeme pristupaju i Hrvati i Srbi, a društvo je tih godina redovito održavalo i godišnje skupštine, kao i društvene zabave. Tijekom Prvog svjetskog rata društvo bilježi teške dane i mnogi su članovi na fronti. Povratkom ljudi iz rata, društvo nastavlja uobičajeni rad i 1938. godine kupljena je zgrada u kojoj je bila privatna čitaonica gospodina Mirka Kumpfa. Tada društvo broji 600 članova i naziva se Seljački dom. Drugi svjetski rat osjetno smanjuje intenzitet rada društva, da bi se 1946. godine na prvoj posleratnoj skupštini obnovio rad najstarijeg kulturno-prosvjetnog društva. Od tog vremena pa nadalje, intenzivno se radi na novoj registraciji društva, tako da su 3. ožujka 1948. godine dobili odobrenje Ministarstva unutarnjih poslova Narodne Republike Srbije, a rešenje o registraciji 23. prosinca 1952. godine. Društvo tada dobiva naziv KPD »Stjepan Radić«, kada se središte društvena knjižnica, povećava broj knjiga i učvršćuje rad u svim oblastima kulturno-prosvjetnog i društvenog rada. Društvo je 1968. godine dobilo od SO Indija »Oktobarsku nagradu« kao priznanje za izuzetne zasluge na širenju kulture na amaterskom nivou. Zgrada nove plesne dvorane sazidana je 1988. godine, međutim raspadom SFRJ društvo ostaje bez svoje imovine. Prostor se vraća društvu tek pred proslavu 100. godišnjice, a s obzirom da su Hrvati tada po prvi put nacionalna manjina, statut društva je morao biti promjenjen i društvo je pre-registrirano 1. kolovoza 2002. godine. Zadatak društva je razvijanje i njegovanje kulturne tradicije i običaja Hrvata u Srijemu i u svom radu ostvarilo je više značajnih nastupa na općinskom i pokrajinskom nivou, kao i nastupe u Republici Hrvatskoj, na »Vinkovačkim jesenima« 2005. godine. U okviru društva tada rade muzička, folklorna i likovna sekcija i društvo tada broji oko 320 članova.

IŠČEZLA STOLJEĆA – CRTICE IZ POVIJESTI O NASELJIMA U SRIJEMU U SREDNJEM VIJEKU

Kako se slika srednjovjekovnog Šapca našla u Schedelovoj Kronici svijeta?

Piše: dr. Zsombor Szabó

U nekoliko posljednjih nastavaka »prošetali smo se ulicama« najznačajnijih gradova srednjeg vijeka u Srijemu. Tamo gdje smo imali dovoljno podataka, napravili smo i rekonstrukciju tlocrta određenog grada. U današnjem nastavku vraćamo se natrag u srednji vijek, kroz povijesna događanja, jer samo tako možemo dobiti odgovor kako se slika srednjovjekovnog Šapca našla u Schedelovoj Kronici svijeta. Da podsjetim štovane čitatelje, u vremenu smo se zaustavili kada je *Matijas Korvin* postao kralj Hrvatsko-Ugarskog Kraljevstva, a Turci su već bili na južnim granicama ove kraljevine.

IZGRADNJA ŠABAČKE TVRĐAVE

Šabac se prvi put spominje u dokumentima pod imenom Zaslon 1454. godine. Bosanski paša *Isa* je tu 1470. izgradio utvrdu uglavnom od zemlje i drveta, ali su je najviše branile okolne močvare reke Save. Cilj izgradnje utvrde bio je s jedne strane da bude eventualna »kontra utvrda« Srijemskoj Mitrovici ako bi hrvatsko-ugarski vojnici pokušali upade na turski teritorij, naravno radi pljačke i pustošenja, što su u to doba često i radili. S druge strane tvrđava je trebala omogućiti lakši upad turskih četa na teritorij bogate srijemske ravnice, radi »sličnih potreba«, tj. pljačke i hvatanja robova

među seljacima. Kada je kralj Matijas čuo vijest o izgradnji utvrde, želio je odmah napasti, da spreči izgradnju, ali nije imao dovoljan broj vojnika na raspolaganju, te je tek 1476. godine skupio u to doba ne mali broj - 15 tisuća vojnika i započeo opsadu zaokruživanjem utvrde, koju je branilo 1200 turskih vojnika.

PAD ŠAPCA U RUKE MATIJASA KORVINA

O samoj opsadi imamo sačuvanu najstariju zapisanu »vitešku pjesmu« pod imenom »Szabács viadal« - u slobodnom prijevodu »Borba za Šabac«. Među ostalim, ova pjesma govori o tome da su u bitci za ovaj grad »nebrojeno mnogi« pali i s jedne i s druge strane. Ipak, kralj je više lukavstvom nego borbom zauzeo utvrdu. Naime, opsadu je započeo u januaru, usred najveće zime, kada je znao da turski sultan neće moći slati veću armiju u pomoć, jer je po običaju Turaka sultan tek u proljeće kretao u vojne pohode. Trupe koje bi eventualno sakupile pojedine paše iz okruženja bile bi nedovoljne protiv 15 tisuća dobro obučanih i izvežbanih plaćenika. Kraljeva taktika izgladnjivanja je urodila plodom i 15. veljače te godine preostali branitelji su se predali kralju Matijasu, čak je (budući da su i oni bili plaćenici) dio turskih vojnika stupio je u kraljevu vojsku, zvanu Crna armada.

TURCI NA DVORU MATIJASA KORVINA

Kralj je svoje »nove vojnike« odmah doveo u svoj dvor u Budimu, a građani su s velikim čuđenjem gledali »poganske ratnike«. Kraljeva želja bila je upravo to - izazvati pažnju. Strane izaslanike, poslanike, često je primao u okruženju i sa »svojim turcima«, i ako slučajno nije imao dovoljan broj »pogana« pri ruci, onda je svoje ostale vojnike oblačio u tursku odje-

Šabac u Schedelovoj kronici iz 1493. godine.

ću. Zašto je to činio?! Želio je zavarati njemačko-rimskog cara *Fridriha*, s kojim je Matijas bio u sukobu, da je on u tajnoj vezi s Turcima. Vjerojatno je i pjevanje viteške pjesme na dvoru služilo u »propagandne« svrhe.

KAKO JE POBJEDA KOD ŠAPCA MOGLA »DOSPJETI« U SCHEDELEVU KRONIKU?

Schedel je svoju kroniku u tiskanom obliku objavio oko

kraja XV. stoljeća, ali prikupljanje materijala i priprema počela je mnogo ranije, i pri kraju knjige, kao »aktualna i suvremena povijest«, spominje se i velika pobjeda kralja Matijaša Korvina nad Turcima kod Šapca, ilustrirana crtežom jednog ipak u to doba »malog i beznačajnog grada«. Autorovi suradnici su sigurno bili i u dvoru hrvatskog-ugarskog kralja, gdje su slušali već spomenutu vitešku pjesmu, a neki nepoznati majstor je čak i nacrtao grad (služeći se možda samo skicama), koji su tada držali Ugari. Tzv. »vanjski grad« je bio branjen zidom izgrađenim od pletera napunjenim zemljom, i ojačan kulama. Ovaj obrambeni sustav je zaokruživao stambene kuće građana. Unutar ovih zidova možemo vidjeti još dvije, vodenim jarkom odvojene »unutarnje utvrde«. Jedna je vjerojatno bila rezidencija (kasarna) stalne vojske, i ona je okružena zidom od pletera s kolcima, a druga utvrda unutar grada djeluje čvršće zbog mnogobrojnih kula, tu je stolovala komanda i vodstvo grada i tu su bila i skladišta hrane i municije. Šabac je dugo branio Srijem i omogućio njegovom stanovništvu relativno »siguran život«. Turci su ga bezuspješno opsjedali 1492. godine, i tek tridesetak godine kasnije, 1521. godine, grad je osvojio Ahmed paša.

Natječaj za udruge u Baču

BAČ – Raspisan je javni natječaj za financiranje/sufinanciranje troškova redovitih aktivnosti i projekata udruga građana i ostalih organizacija civilnog društva iz proračuna Općine Bač za 2014. godinu. Odlukom o proračunu Općine Bač za 2014. godinu, opredijeljena su sredstva u iznosu od 3.500.000 dinara. Rok za podnošenje prijave na natječaj je 15. veljače 2014. godine.

Više informacija na www.bac.rs.

»Veliko prelo« u Subotici

SUBOTICA – »Veliko prelo 2014.« u organizaciji HKC-a »Bunjevačko kolo« bit će održano sutra (subota, 1. veljače) u dvorani Tehničke škole »Ivan Sarić« u Subotici. Ove godine organizaciji se pridružuje i župa sv. Roka, čime se velikoj pokladnoj manifestaciji pridružuje i njihovo »Kersko prelo«. Na prelu će kao i svake godine do sada biti predstavljene

najbolje »preljske pisme« pisane namjenski za ovogodišnje prelo. U sklopu programa nastupit će reprezentativna folklorna skupina HKC »Bunjevačko kolo«, a istu večer gosti prela će odlučiti i koja će djevojka ponijeti titulu »Najlipše prelje«. Karte po cijeni od 2000 dinara mogu se kupiti i rezervirati u uredu HKC-a »Bunjevačko kolo«, Preradovićeve 4., Subotica, od 8 do 14 sati, te putem telefona na brojeve 024/556-898 ili 024/555-589. Početak je zakazan za 19,30 sati, a goste će zabavljati dobro poznati ansambli »Ravnica« i »Hajo«. Djevojke koje se žele kandidirati za »najlipšu prelju«, starije od 16 godina, mogu se javiti još danas na gore navedenu adresu ili telefone.

»Veliko prelo Pučke kasine 1878.« u Subotici

SUBOTICA – »Veliko prelo Pučke kasine 1878.« održat će se sutra (subota, 1. veljače), s početkom u 20 sati, u dvorani restorana Zorica u Subotici. Goste će zabavljati tamburaški ansambl »Biseri« iz Subotice. U cijenu ulaznice od 1500 dinara uključeni su večera i piće bez ograničenja, a osigurana je i bogata tombola. Rezervacije na telefone: 064/1488469 i 062/1938920.

Marinbal u Lemešu

LEMEŠ – »Marinbal« u organizaciji HBKUD-a »Lemeš« održat će se sutra 1. veljače u Domu kulture u Lemešu. Početak je u 19,30 sati. Goste će zabavljati tamburaški sastav »Ruže« iz Subotice. Organizatori pripremaju bogatu tombolu, ples srca, za večeru lemeški juneći paprikaš, a u ponoć nezostavne fanke »na pantljiku«. Ulaz je 950 dinara (bez pića), rezervirati se može do 28. siječnja kod Marije Bagi na mobitel 063-7172043 ili kod Marka Vilića na mobitel 063-1184050.

L. T.

Gupčeb bal u Tavankutu

TAVANKUT – VI. »Gupčev bal« u organizaciji HKPD-a »Matija Gubec« iz Tavankuta bit će održan u subotu, 8. veljače, u sportskoj dvorani Osnovne škole »Matija Gubec« u Donjem Tavankutu. Početak je u 19 sati. Za dobru zabavu pobrinut će se tamburaški sastavi »Biseri« i »Klasovi« iz Subotice.

Cijena ulaznice za »Gupčev bal«, u koju su uračunati večera i neograničena konzumacija pića, je 1500 dinara. Ulaznice za bal mogu se rezervirati do 1. veljače na broj: +381/64/2015274.

Natječaj za Povelju grada Sombora

SOMBOR – Povjerenstvo za sprovođenje postupka za utvrđivanje prijedloga za dodjelu povelje i nagrade raspisala je javni natječaj za dodjelu Povelje grada Sombora, kao posebnog priznanja za dostignuća, odnosno rezultate rada u raznim područjima tijekom 2013. godine. Povelja se dodjeljuje za dostignuća u oblastima znanosti, kulture i umjetnosti, odnosno svih oblika stvaralaštva, publicistike i novinarstva, planiranja i uređenja prostora i naselja, arhitekture, unapređenja i zaštite životnog okoliša, prosvjete, sporta, zdravstva i zdravstvene zaštite, socijalnog i humanitarnog rada, gospodarskog razvoja i drugim područjima od značaja za grad Sombor.

Prijedloge za dodjelu Povelje grada mogu podnositi fizičke i pravne osobe, a rok je 5. veljače.

Povelja grada Sombora dodjeljuje se u povodu obilježavanja Dana grada, 17. veljače, koji se slavi u znak sjećanja na 1749. godinu, kada je Sombor dobio status slobodnog kraljevskog grada.

Trening o medijskoj pismenosti u Subotici

SUBOTICA – Udruga »Kult«, u suradnji sa subotičkim Uredom za mlade, organizira trening o medijskoj pismenosti namijenjen osobama od 17 do 30 godina. Trening će se održati 7., 8. i 9. veljače, a prijave se s pismom motivacije i životopisom trebaju poslati na mail: tatjana.ljubic@kultbih.org.

Veliki dio radionice bit će posvećen praktičnom radu i produkciji i motivirati sudionike da sami postanu medijski aktivisti. Trening je namijenjen mladima, a cilj je da sudionici kritički sagledaju medije, nauče praviti priče iz svoje perspektive i preispitaju poruke i stavove koji se nalaze u dominantnom medijskom sustavu.

ODRŽAN »RAZGOVOR« U ORGANIZACIJI »PUČKE KASINE 1878.« IZ SUBOTICE

Dovršiti birački popis za izravne izbore

Prijedlog novog zakona koji, među ostalim, definira postupak izbora za nacionalna vijeća nacionalnih manjina i Hrvatski školski centar bile su teme ovogodišnjeg »Razgovora«, anualne javne rasprave o aktualnim pitanjima u hrvatskoj zajednici koju organizira udruga »Pučka kasina 1878.« »Razgovor« je održan u Gradskoj knjižnici u Subotici, okupivši tek petnaestak sudionika.

Govoreći o prvoj temi, tajnik udruge *Zlatko Ifković* je naveo kako je prijedlog novog zakona nešto bolji od sadašnjeg. »Prema prijedlogu novog zakona, za formiranje posebnog biračkog popisa potrebno je 40 posto od upisanih pripadnika nacionalne manjine u popisu stanovništva. Smatramo da nitko ne treba sjediti kod kuće, već se uključiti izravno putem izbora kako bismo pokušali dovesti do

Zlatko Ifković i Josip Ivanković

nekih promjena onoga s čime smo u našoj zajednici nezadovoljni. Još jedna velika promjena je da će u slučaju da se izbori provedu po elektorskom sustavu, umjesto dosadašnjih stotinu, sada trebati 60 potpisa za jednog elektora. Osim toga, po ovom prijedlogu trebat će formirati elektorsku listu od najmanje 3 elektora, koji će moći sudjelovati u izborima za nacionalno vijeće«, kazao je Ifković.

Zajednički zaključak onih koji su sudjelovali u diskusiji o ovom pitanju jest da su hrvat-

skoj zajednici potrebni izravni, a ne posredni, elektorski izbori. U tom smislu nužan je završetak formiranja posebnog biračkog popisa, a na toj zadaći bi, kako je istaknuto, trebali raditi svi subjekti u zajednici.

O drugoj temi, Hrvatskom školskom centru, govorio je predsjednik »Pučke kasine 1878.« *Josip Ivanković*, naglasivši kako je nužno što prije osnovati navedenu obrazovnu ustanovu, a potomje probleme rješavati u tijeku.

»Biskupija, odnosno Katolička crkva i HNV bi se tre-

bali dogovoriti kako će nacionalno vijeće koristiti prostorije za tu namjenu. Kada to bude dogovoreno i Hrvatski školski centar registriran, tada svatko može dati svoj doprinos. Biskup *Lajčo Budanović* je većinu stvari definirao. On je to zamislio, ostavio imovinu, dobro promislio što je potrebno ovoj zajednici. Od tada je prošlo mnogo godina, i to samo treba uskladiti sa sadašnjim vremenom. A mi na tome ništa ne radimo«, smatra Ivanković.

Dio sudionika izrazio je nezadovoljstvo nedolaskom predstavnika HNV-a na »Razgovor«, a zaključci s ovoga skupa, prema najavama, upućeni su tom krovnom tijelu Hrvata u Srbiji.

Ovom prilikom dijeljen je i najnoviji broj »Glasnika Pučke kasine 1878.«, broj 119-120 za srpanj-kolovoz 2013. godine.

D. B. P.

HRVATSKA MLADEŽ BAČKE I SRIJEMA U ZAGREBU

Treći rođendan zajednice

U Zagrebu je 25. siječnja obilježena treća obljetnica od osnutka Hrvatske mladeži Bačke i Srijema, udruge koja okuplja mlade podrijetlom iz Vojvodine koji se školuju, žive i rade u Hrvatskoj. Tim se povodom u prostorijama Zajednice protjeranih Hrvata iz Srijema, Bačke i Banata i Društva vojvođanskih i podunavskih Hrvata okupilo članstvo udruge. Predsjednica Hrvatske mladeži Bačke i Srijema *Maja Buza* istaknula je važnost ove zajednice i podsjetila na aktivnosti u protekloj godini. Mladi su

se, kako je rekla, organizirano okupljali oko različitih tema radi upoznavanja, druženja i očuvanja kulturnih vrijednosti svoga zavičaja. Buza je posebno naglasila osnutak slamarske sekcije koja je nedavno počela s radom. U ime gostiju mladima se obratio dr. sc. *Luka Štilinović*, jedan od inicijatora osnivanja ove udruge. Predsjednik Društva vojvođanskih i podunavskih Hrvata *Antun Vujević* istaknuo je važnost razumijevanja i tolerancije za uspjeh u radu udruge, nudeći pomoć i oslonac u njenom djelovanju.

Tijekom večeri kazivani su stihovi pisani na bunjevačkoj i šokačkoj ikavici, kao i oni srijemskih autora. Priredjen domjenak uz »bunjevački

prisnac« dodatno je doprinio ugodnoj atmosferi u kojoj su se mladi u veselju zajedništva prisjetili zavičaja iz kojeg dolaze.

Di. P.

POKRAJINSKI TAJNIK SLAVIŠA GRUJIĆ RAZGOVARAO S RAVNATELJIMA ZAVODA ZA KULTURU U VOJVODINI

Omogućiti angažiranje vanjskih suradnika

Potpredsjednik Vlade i pokrajinski tajnik za kulturu i javno informiranje *Slaviša Grujić* razgovarao je u ponedjeljak s ravnateljima Zavoda za kulturu Vojvodine i zavoda za kulturu nacionalnih zajednica, priopćeno je iz ovog Tajništva. Ravnatelji zavoda su ovom prilikom istaknuli aktualne probleme s kojima se suočavaju u svom radu – od financijskih i kadrovskih do prostornih, a posebno ovogodišnje, od kada su stupili na snagu novi propisi o zabrani zapošljavanja i angažiranju honorarnih suradnika. Jer gotovo svi zavodi za kulturu nacionalnih zajednica, kako se navodi u priopćenju, imaju veoma mali broj zaposlenih, pa su se do sada u realizaciji projekata najčešće oslanjali na pomoć i potporu stručnjaka i vanjskih suradnika u svim projektima i manifestacijama od izuzetnog značaja za kulturni

život pripadnika nacionalnih zajednica, od festivala i izložbi, do izdavaštva i edukacije.

Potpredsjednik Grujić je naglasio da su Vlada Vojvodine i Pokrajinsko tajništvo za kulturu i javno informiranje do sada ostvarivali dobru suradnju sa svim zavodima i podržavali njihov rad i programe i zatražio je da ravnatelji zavoda što prije dostave svoje programe rada i financijske planove za ovu godinu, kako bi ih pokrajinska Vlada usvo-

jila. Time će se stvoriti uvjeti da ovo Pokrajinsko tajništvo, zajedno s ministarstvima kulture i financija, pokuša pronaći adekvatna rješenja i stvori uvjete za nesmetan rad zavoda, odnosno da odobre da se ovim institucijama omogućí angažiranje vanjskih suradnika na realizaciji pojedinih projekata. Osim toga, predložio je da ubuduće svi zavodi mnogo više surađuju na interkulturalnim i regionalnim projektima, čime bi pridonijeli afirmaci-

ji naše kulture, i u drugim brojnim projektima, kakvi su Salon knjiga u Novom Sadu, Međunarodni sajam knjiga u Beogradu i regionalni sajmovi, nastupi na likovnim izložbama, književnim susretima, pripreme i izvođenje kazališnih predstava, u čiju realizaciju bi se uključio i Zavod za kulturu Vojvodine.

Kako su pojedini zavodi uz pomoć pokrajinskih tijela osigurali adekvatan prostor za rad, a samo još dva zavoda (među kojima i Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata) nemaju riješeno ovo pitanje, potpredsjednik Grujić je rekao kako se nada da će u skorije vrijeme ovaj problem biti prevaziđen. Osim toga, kako se navodi se u priopćenju Pokrajinskog tajništva za kulturu i javno informiranje, razgovarano je i organiziranju radionica prevodilaštva.

D. B. P.

INTERNETSKJE STRANICE WWW.ZKVH.ORG.RS

Pola milijuna posjeta portalu

Internetske stranice Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata (www.zkvh.org.rs), koncipirane kao informativni portal cijele kulturne scene vojvođanskih Hrvata, a ne samo Zavoda kao kulturne ustanove, je u ponedjeljak 27. siječnja, imao svog 500.000 posjetitelja. Tijekom razdoblja od gotovo pet godina, budući da je portal »pušten« 16. svibnja 2009. godine, dnevna posjećenost je stalno rasla. Do trenutka kada je zabilježen pedeset tisući

posjet, prosječno dnevno je na njemu bilo 82 posjeta, od 50 tisućitog do 100 tisućitog posjeta, ta brojka je već više nego dvostruko veća – 170 posjeta, da bi se u razmaku od 100 do 300 tisuća posjeta, prosječna dnevna posjećenost popela na 407. U posljednjih godinu postignuto je povećanje na prosječno 625 posjeta dnevno, što kako ističu u ZKVH-u, jednim dijelom mogu pripisati i većoj vidljivosti omogućenoj prisutnošću portala na društvenim

mrežama, osobito Facebooku, koja datira od početka veljače 2013. godine.

»Stalni rast zanimanja za sadržajima na našem portalu izražen kroz kontinuirano povećanje prosječnog broja dnevnih posjeta potvrđuje nam i da je informativni portal Hrvata u Vojvodini u području kulture bio itekako potreban, i s druge strane, da su stranice primjereno odgovorile na te potrebe«, navodi urednica portala *Ljiljana Dulić Mészáros*. »Brojka od

petsto tisuća posjeta u manje od pet godina govori nam i da su web stranice Zavoda daleko najposjećenije internetske stranice na hrvatskom jeziku u Srbiji. Ponosni smo i na činjenicu da je jedan značajan broj vijesti i informacija prenesen s naših stranica u drugim medijima, te na web stranicama Hrvatske matice iseljenika i drugih medija u Hrvatskoj i Srbiji, čime je njihova čitanost, a time i vidljivost kulturne scene vojvođanskih Hrvata, značajno povećana, što nam je i primarni cilj«.

D. B. P.

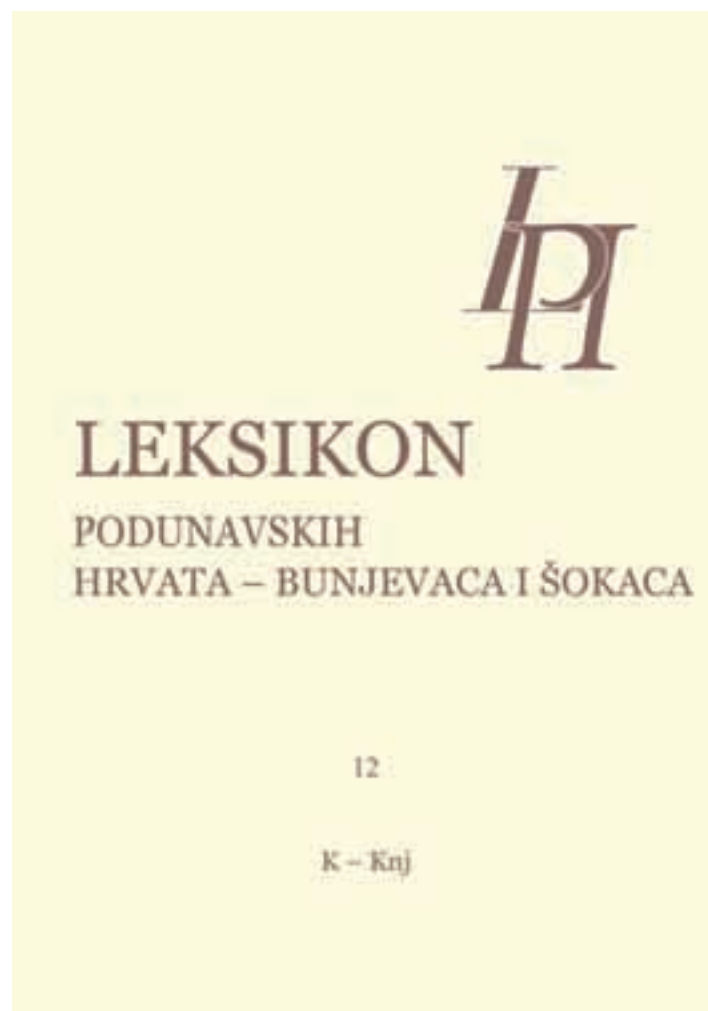
Dvjestotinjak natuknica na slovo K

U ovome svesku, koji obuhvaća dio slova K, 53 autora obradilo je ukupno 186 natuknica – od šokačke igre kabatulja pa do preglednoga članka književnost

U izdanju Hrvatskog akademskog društva iz Subotice iz tiska je izašao 12. svezak »Leksikona podunavskih Hrvata – Bunjevaca i Šokaca«. U ovome svesku, koji obuhvaća dio slova K, na 200 stranica 53 autora obradilo je ukupno 186 natuknica – od šokačke igre kabatulja pa do preglednoga članka književnost, što prati 141 ilustracija, priopćio je nakladnik HAD.

U 12. svesku »Leksikona« obrađeno je više životopisa značajnih osoba iz prošlosti i sadašnjosti bačkih Hrvata (somborski nogometaš *Bela Kaić*, somborski učitelj *Ivan Kalčan* i njegova kći prof. *Marija – Maca Kalčan*, isusovci rodom iz Lemeša *Đuro Kanjurski* i *Grgo Knezi*, kulturni djelatnik i kazališni pisac iz Gare *Antun Karagić*, slikar *Lajčo Karagić*, franjevac *Luka Karagić*, dugogodišnji predsjednik Hrvatske državne samouprave u Mađarskoj *Mijo Karagić*, slikarica iz Gare *Katica Karagić-Jasenović*, poslijeratni ravnatelj Hrvatskog narodnog kazališta u Subotici *Emil Karasek*, slikar *Bogomil Karlavaris*, padobranac i jedriličar *Jurica Katalinić*, franjevac *Matija Petar Katančić*, koji je u Budimu prvi preveo Bibliju

na hrvatski jezik, kulturni djelatnik *Mihovil Katanec*, slikar *Pajo Kečenović*, karmelićanin rodom iz Monoštora *Ivan Keravin*, učitelj iz Bača *Lajčo Kesejić* i njegov sin sportski djelatnik *Franjo Kesejić*, književnik iz Novoga Sada *Tomislav Ketig*, književni povjesničar i antologičar *Geza Kikić*, novinar *Josip Klarski*, planinar *Pavle Klinovski* itd.), plemićke obitelji (Kaić, Knezi), toponimi (Kaćmar, Kaćmarski salaši, Kakonj, Kaponja, Karakorija, Kelebija, Kelebijsko jezero, Ker, Kertvaroš, Kerestur, rijeka Kidoš, Klisa), udruge (Katedralni zbor Albe Vidaković, Književno društvo Alfa), kalendari (Kalendar Emerika Pavića, Kalendar Hrvatska riječ, Kalendar ilirički, Kalendar Katoličkog pučkog saveza, Kalendar Nikole Kesića, Kalendar za bunjevčki i šokački narod), veći broj etnografskih natuknica (kalančov, kalema, kalpak, kamašle, karmiće, karuce, kasla, keceljac itd.), časopisi (Klasje naših ravni, Književna strana Hrvatske riječi, Književni prilog Bačkog klasja, Književni sever itd.), opće natuknice (kalendar, kalvarija, kapela, karakterologija, Karaševci, karmelićani, kaštelj, katedrala, književnost), a osobitost ovoga sveska predstavljaju i petnaestak članaka vezanih za katolicizam i izvedenice od te riječi (katolička akcija, katoličke čitaonice, katolička pučka stranka, Katoličko društvo za kulturu, povijest i duhovnost »Ivan Antunović«,

katolički krugovi, udruga Katolički pučki savez koja je izdavala istoimeni list i kalendar, Katoličko divojačko društvo itd.). U dopunama su, među ostalim, objavljeni članci o *Marku Buljovčiću*, nekadašnjem sucu Vrhovnog i Ustavnog suda Vojvodine, te *Beli Blesiću*, profesoru Sveučilišta u Kragujevcu.

Potporu izlasku ovoga sveska »Leksikona« pružili su Ministarstvo kulture, informiranja i informacijskog društva Republike Srbije, Pokrajinsko tajništvo za obrazovanje, upravu i nacionalne zajednice, Grad Subotica, Veleposlanstvo Republike

Hrvatske u Beogradu, Zavod za kulturu vojvodanskih Hrvata te Javno komunalno poduzeće »Suboticaaplin«. Svezak je tiskao subotički »Printex« u nakladi od 1500 primjeraka, a može se kupiti u subotičkim knjižarama.

H. R.

Dopunski prilozi

Novina je što će od ovoga sveska na koncu svakoga biti objavljivane i dopune, s natuknicama koje su iz različitih razloga izostale iz prijašnjih svezaka – u ovome ima 6 ovakvih priloga.

Drugi broj »Nove riječi«

Drugi broj časopisa za književnost i umjetnost »Nova riječ« (za razdoblje jesen – zima 2013.) u nakladi Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata, uz logističku potporu NIU »Hrvatska riječ«, ušao je u tisk sredinom siječnja 2014. godine.

Glavni urednik *Tomislav Žigmanov* u drugi broj »Nove riječi« uvrstio je aktualan tematski blok »Život u sjenama zidova Europe« u kojem su tekstovi *Alpára Losoncza* »Europske antinomije« i *Tomislava Žigmanova* »Europa i Drugo – pokušaj etičkoga temeljenja«. Slijedi blok »Pjesnički glasovi na šokačkoj ikavici u Bačkoj« u kojem su zastupljeni pjesnici *Josip Dumendžić* – *Meštar*, *Marica Mikrut*, *Željko*

Šeremešić, *Zlatko Gorjanac* i *Anita Đipanov*.

Književnik *Mirko Kovač* i njegov fizički odlazak sa životne i književne scene tema je cjeline »Hrvatsko-srpski književni sraz« u kojoj pišu *Žarko Paić* i *Filip David*. Tekst »Refrakcije i transformacije rodni identiteta u Krležinoj trilogiji o Glembayevima« potpisuje *Vladan Čutura* u cjelini »Studije iz hrvatske književnosti«. »Hrvatski časopisi u Mađarskoj od 1989. do 2009.« djelo *Silvestra Balića* iz Pečuha, te »Kanonska djela mađarske drame napokon na hrvatskom jeziku« *Nevena Ušumovića* nalaze se u bloku »Književnost u Hrvata – veze i prožimanja«.

Slijede »Kritička čitanja književnoga nasljeđa« u kojem

Mila Markov-Španović piše »O ženskim likovima u djelu Ženski udesi Živka Bertića«, *Željka Zelić* donosi tekst »Novo svjetlo poezije Alekse Kokića«, a *Tomislav Žigmanov* »Suvremeno pjesništvo u bačkih Hrvata na bunjevačkoj ikavici – osnovne činjenice«. U bloku »Interpretacije likovnosti« zastupljene su *Ljubica Vuković Dulić* s tekstom »Uporni slikar – Ivan Tikvicki (1913.-1990.)« i *Nela Tonković* »Umjetnik kao umjetnost. Izložba Uroša Đurića u Zavičajnoj galeriji 'Dr. Vinko Perčić'«. *Neven Ušumović* u ovom broju, u istoimenoj cjelini, predstavlja »Hrvatsko nakladništvo u nultom desetljeću« u tekstu

»Godina 2000.«.

»Čitanja književne produkcije« donose prikaze i recenzije petnaest književnih djela iz pera suradnika časopisa. Drugi broj Nove riječi ima 216 stranica, a završava Kulturnim dokumentarijem (lipanj – studeni 2013.) koji je zabilježila *Bernadica Ivanković*.

(www.zkvh.org.rs)

PROMOCIJA ROMANA DRAŽENA PRĆIĆA U SOMBORSKOJ KNJIŽNICI

Intrigantna priča o dogovorenom braku

UGradskoj knjižnici »Karlo Bijelić« u Somboru, 23. siječnja priređena je promocija romana »Dogovoreni brak« *Dražena Prčića*. Promocija u Somboru dio je vojvođanske turneje ovog subotičkog pisca.

Vladimir Jerković, v.d. ravnatelja knjižnice, istaknuo je da je »Dogovoreni brak« suvremeni ljubavni i zavičajni roman, budući da se njegova radnja odvija u Subotici i na Paliću. Jerković je citirao jednu od autorovih izjava za medije u kojoj kaže da se knjiga brzo čita i kao i sve prijašnje knjige namijenjena je dobrom raspoloženju. Naveo je i da je autor, po vlastitim

Dražena Prčić i Vladimir Jerković

iskazima, u ratu s književnom kritikom zbog svog stila pisanja, te da mu je jako važno da knjiga stigne do čitatelja. »Ovdje je jasno da je Draženu Prčiću publika najvažnija i vjerujem jedini parametar za ocjenu kvalitete njegovih djela. Posjećene promocije i to što su njegova djela preve-

dena i na druge jezike govori u prilog njegovog nastojanja da ponudi rezultate svog književnog pregnuća«, kazao je ravnatelj somborske knjižnice.

»Drago mi je zbog ove promocije u Somboru, s obzirom na to da se u jednom dijelu u romanu spominje ova grad, jer je junakinja išla u

Sombor u školu. 'Dogovoreni brak' je knjiga koja na zabavan i 'neozbiljan' način prilazi jednom ozbiljnom problemu. Glavna junakinja, koja je iz Monoštora, protivi se očevoj želji da se uda za izabranog muža i bježi na Palić«, otkrio je Prčić tek mali dio priče.

U nastavku promocije aktivno su sudjelovali posjetitelji koje je očito tema dogovorenih brakova itekako zaintrigirala. Poslije Sombora, u sklopu vojvođanske turneje, promocije »Dogovorenog braka« bit će održane u još nekoliko mjesta. Svoj novi roman Dražen Prčić najavio je za travanj.

Z. V.

PROSLAVLJENO PROŠTENJE I DAN ŠKOLE Pod okriljem svetog Pavla

Na dan sv. Pavla apostola, koji je imenovao Biskupijskoj klasičnoj gimnaziji i sjemeništu »Paulinum«, 25. siječnja proslavljen je Dan škole i proštenje sjemenišne kapele.

Svečanu svetu misu predvodio je mons. *Matthias König*, pomoćni biskup Paderbornske nadbiskupije, koji je inače dobročinitelj »Paulinuma«. Prije svete mise biskup gost je posvetio kapelu sjemeništa i obnovljene prostorije »Paulinuma«. Biskupa iz Njemačke pratio je vlč. *Christoph Severin*. U koncelecijaciji su sudjelovali: zrenjanski biskup mons. *Laslo Nemet*, ordinarij, mons. dr. *Ivan Penzeš*, mons. *Josip Mioč*, ravnatelj »Paulinuma«, i vlč. *Josip Vogrin*.

Prigodnu homiliju izrekao je biskup König na njemačkom jeziku uz prijevod na hrvatski i mađarski jezik. Dan sv. Pavla apostola su učenici »Paulinuma« uveličali prigodnim programom, koji se sastojao od pjesama, recitacije i instrumentalnih točaka. Na kraju sv. mise biskup se obratio prije svega učenicima, te ih potaknuo da slijede primjer sv. Pavla, da budu

hrabri i izdržljivi u pripremi za njihova buduća zvanja. A vjernicima je poručio da budu ponosni na takvog velikog zaštitnika ne samo »Paulinuma«, nego i cijele biskupije. Nakon biskupovih riječi, u ime »Paulinuma« se biskupu gostu, kao i svim gostima, zahvalio ravnatelj gimnazije i sjemeništa »Paulinum« mons. *Josip Mioč*.

Ovaj značajan dan uveličali su: generalni konzul Republike Hrvatske *Dragan Đurić*, konzul Republike Mađarske *Gabor Andreko*, *Vladimir Todić* i *Gavril Grban* iz Kancelarije za suradnju s crkvama i vjerskim zajednicama iz Beograda, *Blaško Stantić* i *Franjo Horvat* iz Gradske uprave Subotica, *Marija Kern Solya*, savjetnica gradonačelnika, i zamjenik direktora Kapitalnih ulaganja *Imre Kern*.

Osim učenika, u ovom su slavlju sudjelovali profesori gimnazije, roditelji učenika, zatim dobročinitelji sjemeništa,

predstavnici raznih institucija, direktori srednjih škola i nekih ustanova, te vjernici grada Subotice.

Dan gimnazije i proštenje sjemenišne kapele je završen zajedničkim agapeom i druženjem u velikoj dvorani »Paulinuma«.

K. M.

PROSLAVA BLAGDANA SV. VINKA Blagoslov vinograda

Povodom blagdana Svetog Vinka, zaštitnika vinogradara, kojeg slavimo 22. siječnja, svečano su blagoslovljeni vinogradi i obavljeno je obredno obrezivanje vinove loze. U jutarnjim satima u vinogradu obitelji *Kun* u Rumi, vinograd ukrašen kruhom i domaćim kobasicama blagoslovio je rumski župnik *Željko Tovilo*.

Obilježavanje blagdana Svetog Vinka već dugi niz godina obavlja se u organizaciji HKPD-a »Matija Gubec«, pa je tako bilo i ovoga puta, kada su se članovi ovog društva zajedno sa župnikom najprije okupili u prostorijama »Matije Gupca« prije nego što su se uputili u vinograd. Obilježavanju ovoga blagdana nazočilo je desetak članova HKPD-a, koji su se zajedno pomogli za blagorodnu i bogatu godinu. Proslavu ovoga blagdana završili su u prostorijama »Matije Gupca« na prigodnom objedu. Ovu proslavu snimala je i televizijska ekipa Radiotelevizije Vojvodine, redakcije na hrvatskom jeziku.

N. Jurca

MEDITACIJA

Piše: dipl. theol. Ana Hodak

Mojšijev zakon propisuje da se svako muško prvorodenče prikaže Bogu. Taj propis izvršili su Marija i Josip kada su svog sina Isusa odnijeli u jeruzalemski hram. A taj se događaj nalazi u pozadini blagdana koji slavimo drugog veljače, poznatog pod nazivom Svijećnica.

ŠIMUN PREPOZNAJE SPASITELJA

Zbog propisa Mojsijevog zakona, prikazivanje muške djece u hramu bilo je sastavni dio hramske svakodnevne. Među tim roditeljima sa svojim prvorodencima Josip i Marija se nisu ni po čemu vidljivo isticali. Ali, njihovo dijete nije bilo poput druge djece, jer se na njemu ispunilo Malahijino proročstvo: »Evo šaljem glasnika da put predamnom pripravi. I doći će iznenada u Hram svoj Gospodin koga vi tražite i Andeo Saveza koga žudite. Evo ga, dolazi već – govori Gospodin nad Vojskama« (Mal 3, 1). Tako vidimo da se Bog objavljuje kroz obične događaje iz života svog naroda, bez posebnih zahvata. Ali, kroz te obične događaje trebalo je spoznati Boga. U cijelom Starom zavjetu spoznaja Boga ne znači nikakvo znanje o Bogu, nego razumijevanje

Prepoznati Boga u svakodnevici

njega i njegove objave. Za to je bilo potrebno živjeti vjerno Bogu, vršiti njegovu volju i tako u svakodnevici života imati iskustvo njegove blizine. Na taj način je starozavjetni vjernik naučio u običnim stvarima i događajima gledati znakove Božje blizine i naklonosti. To isto vrijedi za Šimuna i proročicu Anu, koji su među djecom svakodnevno prikazivanom u hramu znali prepoznati Spasitelja, iako naoko ni po čemu nije bio drugačiji od ostalih dječaka.

Ni Šimun se nije na prvi pogled razlikovao od drugih štovatelja Boga svoga vremena, a ipak je baš on u Marijinu djetetu prepoznao Spasitelja. No, evanđelist ipak kaže nešto bitno o njemu: »Taj čovjek, pravedan i bogobožan, iščekivaše Utjehu Izraelovu i Duh Sveti bijaše na njemu. Objavio mu Duh Sveti da neće vidjeti smrti dok ne vidi Pomazanika Gospodnjega« (Lk 2, 25-26). Pravedan i bogobožan Šimun je ostao vjeran Bogu u svakodnevici svoga života te mu služio u njegovom hramu. Vjernost, pravednost i bogobožnost u svakodnevnom životu učinili su Šimuna sredstvom djelovanja Duha Božjeg. Zato ga je Duh nadahnuo da u pravom trenutku pođe u hram kako bi vidio ispunjenje svoga iščekivanja i tako postao svjedok ispunjenja starozavjetnih Božjih obećanja i proročkih navještaja: »Ponukan od Duha, dođe u Hram. I kad roditelji unijese dijete Isusa da obave što o njemu propisuje Zakon, primi ga on u naručje, blagoslovi Boga i reče: 'Sad otpuštaš slugu svojega, Gospodaru, po riječi svojoj, u miru! Ta vidje-

še oči moje spasenje tvoje, koje si priprazio pred licem sviju naroda: svjetlost na prosvjetljenje naroda, slavu puka svoga izraelskoga« (Lk 2, 27-32).

Dok je blagoslivljao dijete i njegove roditelje, ispunjen Duhom Svetim Šimun vidi njegovu budućnost. Kao što je izraelski narod odbacivao svoje proroke, ubijao ih i nije slušao Božju riječ izrečenu na njihova usta, tako će odbacivati Mesiju kojeg mu Bog šalje: »Ovaj je evo postavljen na propast i uzdignuće mnogima u Izraelu i za znak osporavan — a i tebi će samoj mač probosti dušu — da se razotkriju namisli mnogih srdača« (Lk 2, 34-35). Šimunove riječi izrečene po nadahnuću Duha Svetog ispunile su se u Isusovom životu, ali ispunjavaju se i danas. Dok ga jedni ljube i slijede, jedni ga osporavaju, suprotstavljaju se njegovom nauku te povlače za sobom i druge.

BOŽJA PRISUTNOST

Objava Pomazanika Božjeg u svakodnevici Šimunovog života potiče nas da zastane-

mo i zamislimo se nad svojim životom i očekivanjima. Često ljudi očekuju posebne znakove Božje prisutnosti u svom životu. Zato im se događa da ga ne vide i ne osjete njegovu prisutnost iako je on tu. On je tu u svakodnevnim običnim stvarima i događajima, u ljudima koje svakodnevno susrećemo. Nije potrebno tražiti neke neobične i veličanstvene događaje i neke posebne ljude da bi vidjeli i osjetili Isusovu prisutnost. Svi koji su tako iščekivali Mesiju nisu ga u Isusu prepoznali, ali Šimun jest. Bog je u običnim ljudima koje zaboravljamo voljeti, koje zanemarujemo i odbacujemo. On je i u svakodnevnim događajima koje mi smatramo običnim i nevažnim, koje podrazumijevamo. Ali sve što nam je svakodnevno i podrazumijevano ne bi bilo takvo da od Boga nije dano. Posao, obitelj, hrana i odijelo, sunce, kiša i rodna polja, sve je to djelo Božje i njegova prisutnost u našem životu. Ništa od toga ne bi bilo da on nije dao. Vjernost, pravednost i bogobožnost pomoći će nam da, kao i Šimun, prepoznamo Boga u svakodnevnom.

Vojvođanska Mediteranka

mjesto, uz koje je dobio i kadrovski stan. Mama je otišla s njim, vjenčali su se i ja sam u tom braku rođena kao jedino dijete. Odrastala sam u toplim njedrima Mediterana, završila osnovnu školu, bezbrižno, družeći se s ostalom djecom i bez obzira tko su i što su mi bili roditelji, ja sam izrastala u pravu Senjanku.», pojašnjava svoje višestране korijene Katarina. No, to je samo polovica njezine priče o zamršenim životnim stazama. Već s nepunih 15 godina posla je novim stazama. Život joj je dodijelio četverogodišnji boravak u očevom rodnom mjestu, Zagrebu. Upisala je srednju medicinsku školu i stekla zvanje farmaceutskeg tehničara. Taman kad se najljepše priviknula na svjetla velegrada, sudbina se opet umiješala i na put joj dovela tihog ali upornog Svilojevca, šest godina starijeg od nje, Deneša Deaka. U konačnici njihovog kratkotrajnog »zabavljanja« došlo je do nove promjene sredine za Katarinu, ovoga puta zauvijek.

POSLIJE VELEGRADA VOJVOĐANSKO SELO

Katarina je početkom 1983. godine s majkom boravila u Svilojevu, pozvana je u svadbu kćeri jedne rođake, rodom iz Senja. Svadba je održana po starinskim običajima svilojevačkih Mađara. Djevojkama koje su bile same, para bi dodijelio domaćin i on bi im bio na raspolaganju za cijelo vrijeme svadbe. Deneš, mladoženjin veliki prijatelj, tako je dodijeljen Katarini. »To je, valjda, bio prst sudbine. Trudio sam se da povjerenu dužnost obavim po protokolu, ali su, pri pogledu na Katarinu, kroz mene prola-

Danas čitateljima predstavljamo vrlo neobičnu ženu, žiteljku Svilojeva, malenog vojvođanskog sela u općini Apatin. *Katarina Deak* rođena je 1966. godine u obitelji Lončarić u Senju, a njezin suprug *Deneš* 1960. u Svilojevu. Već samim ulaskom, a osobito boravkom u njihovom domu, kod posjetitelja se javlja dojam, neznano otkud, ugodne topline Mediterana, prisustva duha njemačke pedanterije, vrlo zamjetljive doze stare zagrebačke purgerske prefinjenosti i panonske smirenosti. Na stolu se jako brzo nađe neizbježna kava i, za ove krajeve neobične, izvorne dalmatinske fritule. I duša ukućana na dlanu. Tek poslije zanimljivih priča dvoje cijelo vrijeme blago nasmiješenih domaćina postaje jasno otkud upravo takva smjesa osjećaja.

U BRAKU VOJVOĐANKE I ZAGREPCANA ROĐENA MEDITERANKA

Iz Katarinine priče može se doznati da je rođena u Senju, uz vrlo zanimljiv životni put svojih roditelja, koji uopće nisu Mediteranci. Majka joj je vojvođanska Švabica, rođena je i s obitelji živjela u obližnjem Sent Ivanu. Koncem II. svjetskog rata nije se povukla s okupacijskom njemačkom vojskom, ali je zbog svojeg podrijetla jedno vrijeme bila zatočnica logora u Gakovu. Nakon puštanja na slobodu nije joj bilo povratka u rodno selo, tada već preimenovano u Prigrevicu, tamo su već živjeli neki drugi, nepoznati ljudi, prispjeli vlakovima bez voznoga reda. Bila je vrsna kuharica, pa je lako nalazila uposlenja u kuhinjama hotela na gradilištima, kojih je tada bilo na prostora cijele Jugoslavije. Tako

se uposlila i na gradilištu u Banjaluci, a potom u Zenici. Otac joj potječe iz zagrebačke građanske obitelji. Bio je miran, prefinjen čovjek, Katarina kaže pravi gospodin. Po obrazovanju vrstan VKV majstor elektro struke, u to vrijeme vrlo rijetkoga, ali i vrlo traženoga profila, svoju sudbinu je vezao za gradilišta diljem Jugoslavije. Igrom te iste sudbine profesionalni angažman ga je, u isto vrijeme kad i Katarininu majku, odveo u Banjaluku, a potom u Zenicu, na gradnju visokih peći. »Mama i tata su se upoznali u Banjaluci, tamo su bili »na dobar dan«, onako u prolazu, a potom su skupa boravili i u Zenici, gdje je već planula i ozbiljna ljubav. Upravo u vrijeme zatvaranja gradilišta u Zenici, 1964. godine, u Senju je izgrađena hidroelektrana i puštena u probni, a 1965. godine i u redoviti rad. Tata je tamo prihvatio ponuđeno stalno radno

zili i nekakvi trnci. Sve je nekako prošlo, Katarina, s kojom sam jako malo razgovarao, vratila se u Zagreb. Javio sam joj se telefonom tek kroz mjesec i pol, dva, javila se i ona meni. Jedanput sam riješio i vlakom otputovati u Zagreb. Posjećivao sam Katarinu sve češće, a nakon njenog diplomiranja, pitao sam je hoće li se udati za mene. Pristala je, brzo smo se i vjenčali. Svadba je, dajako, bila u Svilojevu, u pravom tradicijskom stilu. Od tada ovdje i živimo», smireno priča Deneš.

OBITELJ NA PRVOM MJESTU

Nova obitelj Deak uselila se u kuću u Ulici Kiš Ferenc 31 i nastavila samostalni život. Katarina nije mogla dobiti uposlenje u svojoj struci, pa se posvetila suprugu, dvema kćerima i obiteljskom poslu. Danas u plastenicima uzgaja ju sadni materijal za povrtlarstvo, a na otvorenom povrće. Kćeri su odletjele iz obiteljskog gnijezda, udale se i žive u Subotici. »Oni koji žive u gradu, čeznu za jednom, makar i najmanjom, kućicom u selu. S druge strane, mladi

Recept nostalgije

Blitva je vrlo zdravo povrće, u mediteranskoj kuhinji vrlo često u uporabi. Često ju rabi i Katarina u Svilojevu, ponekad kao prilog, a više puta i kao glavno jelo. Ovo je jedan lagani recept za blitvu s krumpirom na lešo, kako ju nazivaju u Dalmaciji.

Sastojci:

1 kg blitve
4 krupnija krumpira
2 češnja češnjaka
sol
papar
maslinovo ulje

Priprema:

Blitvu oprati i očistiti. Odvojiti bijeli dio od listova. Krumpire očistiti, narezati na krupnije kocke i staviti da se kuha u slanoj vodi, a nakon desetak minuta dodati blitvu. Nakon novih desetak minuta i blitva je kuhana, pa se ocijedi voda. Začiniti solju i paprom, posuti sitno nasjeckanim češnjakom i maslinovim uljem.

iz sela nastoje pobjeći u grad i mislim da se taj začarani krug još dugo neće promijeniti», kaže Deneš. Na vojvođansku kuhinju se nije morala privikavati, upoznala ju je kod svojih roditelja u Senju. »Mama je kuhala onako kako je naučila u Prigrevici, tati je to savršeno odgovaralo, pa se i nismo prešaltavali na mediteranski način ishrane. U Zagrebu sam ionako bila samo u tranzitu, pa sam se u Svilojevo vratila onako kako se čovjek vraća svojim korijenima. Deneš nije ljubitelj ribe, osobito morske, a iskreno, nisam ni ja. Jedino što me sjeća na Senj, a često priredim, je blitva s krumpirom na lešo. Jedemo ju kao prilog, ali ne sa srdelama ili lignjama, nego s kotletima ili piletinom. Ponekad, kad poželimo pojesti nešto lakše, uz neku juhicu i svježe ispečene lepinjice, to nam bude i glavno jelo.

SVA KATARININA HODOČAŠĆA

Zbog stalnih seljakanja, Katarina nije bila aktivna niti u jednoj udruzi, iako običava etno tradiciju svakog od svojih predaka. No, kao i

svakom rođenom Senjaninu, duboko u srcu joj je ukorijenjena vjera, osobito ljubav prema Majci Božjoj. »Iako je zaštitnik Senja sv. Juraj, tamo se svečano obilježava i blagdan zaštitnice drevnog grada Senja, Majke Božje Karmelske ili kako ju u mojem rodnom mjestu nazivaju, Majke Božje Ribarske. Odmalena sam naučena na štovanje Majke Božje. S majkom sam hodočastila u mnoga svetišta. Tako sam još u djetinjstvu obišla svetišta Majke Božje u Krasnu, Majke Božje Trsatske u Rijeci, Majke Božje Bistričke, Kamenita vrata u Zagrebu. Obišli smo i Poreč i Rovinj. U čuvenoj crkvi sv. Eufemije prvi put sam vidjela mumificirano tijelo i naučila što je to relikvija. Bila sam i u Sikstinskoj kapeli, ali mi je najdraže sjećanje na odlazak u Vatikan, u dobi od 6 godina. Još i danas me prožima osjećaj koliko je crkva sv. Petra ogromna i visoka, a ja samo mala mrvica u njoj i koliko mi je bio dojmljiv veličanstveni vrt ispred crkve sv. Pavla«, završava priču Katarina i na stol postavlja kavu i dalmatinske fritule.

Ivan Andrašić

POLIKLINIKA

Jelene Čović 28, 24000 Subotica, www.badawi-su.com, poliklinika@badawi-su.com
 024/553-774, 024/567-495, 063/508-813, 0600/553-774, 0600/567-465

Kućni posjeti, prijevoz pacijenata

Badawi

od 1991. sa vama

Alergotestiranje na 370 alergena, bez bola, bez krvi, pouzdano.

Poliklinika za vašu obitelj

BLAGO BAŠIĆ, NEOBIČNI HODOČASNIK

Avantura od tisuću i četiristo kilometara

Blago Bašić je na hodočašću u Međugorju bio puno puta. To svakako nije vijest, ali ako kažemo da je ovaj šezdesetogodišnjak proteklih sedam godina tri puta u Međugorje išao motorićem, a četiri puta stopom, to već zavrjeđuje našu novinarsku pozornost.

Blago se prvi puta motociklom u Međugorje uputio prije sedam godina. Kaže da je to bilo teško vrijeme za njegovu obitelj, ali ga je nešto vuklo da krene na put. Samo je uzeo putovnicu, sjeo na svoj mali Tomos s 49 kubika star više od dva desetljeća i krenuo. Motorom koji ga i dalje služi Blago je u Međugorje išao i prošloga rujna. Kaže da mu je za put tamo i nazad trebalo šest dana. »Prvi put sam išao od muke, zapao sam u financijsku krizu i morao sam krenuti da bi se spasio. Na drugo putovanje krenuo sam također motorom, jer mi se dopalo prvi put. To je put od 1400 kilometara, u jednom pravcu 700 kilometara. Vozim samo danju i to oko 11 sati dnevno. Motor ne može brže od 25 do 28 km/h, što je od 200 do 250 km na dan. Sve to ima svoje draži. Kada treba hladiti motor, onda ga guram desetak minuta. Usput i ja malo protegnem noge, a motor se ohladi. Stanem gdje hoću, popijem kavu i odmorim se. Ima onih koji misle da je to lako i onih koji kažu da se nikada ne bi upustili u takvu avanturu, a meni je to prelijepo. Dok polako vozim, pokraj mene teče rijeka Vrbas, a ispred planine koje su se sastavile s oblacima. Toliko toga čovjek doživi na tim putovanjima da se to ne može riječima ni ispričati«, priča Blago, koji je

za proteklih sedam godina u Međugorju bio tri puta svojim motorićem i četiri puta stopom.

DOŽIVLJAJA ZA NAPISATI KNJIGU

Blago ima toliko doživljaja i priča sa svojih putovanja u Međugorje da bi se knjiga mogla napisati. Doživio je puno lijepih, ali i manje lijepih situacija. Kaže da je bilo momenata kada mu je i život bio ugrožen i kada mu je samo Gospa uspjela spasiti živu glavu. Sjeća se prolazaka kroz dijelove Bosne gdje su ožiljci rata još vidljivi među ljudima, susreta s ljudima koji mu nisu htjeli pomoći na putu, ali i takvih susreta iz kojih su se rodila prijateljstva.

Među najzanimljivije priče Blago ubraja dar gazdarice Luce iz Splita. Ona mu je za povratak u Sombor poklonila bicikl, jer je tog puta u Međugorje i na odmor u Split iz Sombora otišao stopom. Budući da nije uspio biciklom stići do Sombora, nego nadomak Knina, autobusom se morao vratiti kući, ali je već idućeg tjedna otišao po bicikl i autobusom ga donio u Sombor.

Potraga za svojom rodnom kućom, također je interesantna priča. Naime, Blago ima rodnu kuću kod Posušja u kojoj nije bio 40 godina. Tražeći kuću obratio se za

pomoć jednom čovjeku, koji ga je u čudu gledao vidjevši kakvim motociklom je došao. Čuđenje čovjeka je bilo još veće kada je čuo da je Blago sa svojim dvotočkašem došao čak iz Sombora. »Rekao mi je da ima sestru u mostarskoj zračnoj luci i rodbinu u Kolutu kraj Sombora, ali mu je mrsko sjesti u zrakoplov i doći do Koluta, a ja sam s tim motorićem došao«, kaže Blago.

UZBUNA NA AUTOCESTI

Pravu zbrku Blago je izazvao na autocesti u Hrvatskoj na kojoj se ne smije niti pješeliti, a kamoli stopirati. »Do naplatne rampe doveo me je radnik s punkta gdje sam stopirao. Upozorio me je da ne smijem stopirati i tako sam kod naplatne rampe čekao i čekao da me netko poveže. No, kao za inat sat prođe, a nitko da me poveže i krenem ja pješice autocestom. Pješao sam dobra tri sata, ostao bez vode, nitko ni da te pogleda, a kamoli da te poveže. Na vidiku ni kuće, a ja ne znam

kud bi dalje, ni naprijed ni nazad. Krenem sjesti i malo se odmoriti kad čujem glas: »Gospodine, jel se mi čujemo?« Okrećem se i nigdje nikoga. Mislim da nisam od žedi 'prolupao'. Pridem bliže, ponovno čujem isto pitanje i tek tada vidim da glas dolazi iz neke metalne kutije. Netko me je upitao gdje sam pošao, a ja sam mu odgovorio da idem za Split. Na to me je glas upitao da li znam da je zabranjeno pješčenje po autocesti i da me već tri sata bezuspješno pokušava dobiti na telefon. Nisam znao da je autocesta pod video nadzorom i da su ti telefoni postavljeni na svaka dva kilometra. Rekao mi je samo da ne idem nigdje i za desetak minuta stigao je kamiončić koji me je vratio u Vrgorac«, priča Blago, koji je onda ipak do Splita stigao autobusom.

Na pitanje hoće li i ove godine u Međugorje Blago je odgovorio: »Naravno, već se po koji dinar za to ostavlja na stranu, a spreman je i motorić za novi put.

Zlata Vasiljević

PRIČA O FOTOGRAFIJI

Vincencija

Blagdan Sv. Vinka je minuo ali uspomene nisu. Ne blijede. Gibarčani su oduvijek štovali ovoga sveca, zaštitnika vinara i vinogradara, a voljeli su se i hvaliti da je baš u njihovoj planini, na njihovom potezu Fruške gore, još rimski car *Probus* (276. – 282.) zasadio prvi čokot vinove loze. Istina, car je stolovao u Mitrovici, ali u 3. stoljeću, a Gibarac se u prvim listinama spominje tisuću godina poslije, 1302., pa naši preci moždi i nisu tada bili tamo, ali od stoljeća 7. jesu, jer ta im je pjesma *Dražena Žanka* najmilija. Bilo kako bilo, Gibarčani su oduvijek uživali u vinu i svakoga 22. siječnja zazivali zagovor omiljenog sveca za dobar urod grožđa i obilje vina.

GIBARAČKA VINARSKA TRADICIJA

Gibarčani na ovoj fotografiji su pokojni. Vincenciju su proslavili na nebeskim vinogradima, pomno prateći što rade potomci. Međutim, i oni su bili prognani. Samo su trojica umrla još dok smo svi bili u Gibarcu, a šestorica su se odselila. Umrli su u Budimcima, Poganovcima i Čepinskim Martincima, no domaćin vinograda *Pava Bajvin*, iako je umro u Hrvatskoj, sahranjen je u Gibarcu. Pava je imao najveći vinograd u Gibarcu, lanac vinograda. Prevedeno na rajsku tekućinu, to je 40–50 akova finog vina. Ali, svaki je gibačački domaćin imao vinograd, a i podrum. E, to su bila vremena...

Oni koji dulje pamte reći će – prije je bilo bolje. Ti koji dulje pamte znaju da je u gibačačkoj planini bilo na stotine lanaca vinograda. Ta

dvjestotinjak je imao samo mr. *Kozjak*, šidski ljekarnik, pa ostala šidska gospoda. Djed *Ise Velikanovića* imao je 5–6 lanaca vinograda na brijestu, a Iso je poslije, kada je stekao slavu književnika, posesivno taj brijest prozvao šidskim. E, nećeš bajo, brijest je gibačački. Tu kod Velikanovića imao je vinograd, par lanaca i birtaš *Frica Spreizer*, u čijem su se bircuzu upoznivali i ašikovali naši roditelji.

Svaki je Gibarčanin imao vinograd i podrum. Vina i kulina, a i toga je bilo, pa je tu možda i ponikla šokačka pjesma »vina i kulina«. A Gibarčani su se ponosili svojim šokaštvom i uredno slavili blagdan Sv. Vinka. Rano ujutro se prtio snijeg do vinograda, obično u grupicama po desetak, a na ramenu torba sa slaninom, kobasicom i svetom vodom. I vinom naravno. Uvijek se prvo išlo do domaćina gdje će se slaviti Vincencija, pa domaćin okiti lozu kobasicom, da visi grožđe kao što visi kobasica. Oreže jedan čokot i posveti svetom vodom, a onda se moli Očenaš i zazove zagovor sv. Vinka za dobar urod i obilje vina. Poslije se poškropi vinom, koliko kapljica toliko bobica, koliko ispijenih čaša toliko akova vina. I tako od domaćina do domaćina, od vinograda do vinograda, a onda povratak kod prvoga i spremanje objeda. Slanina se

peče i kruh se masti, a kobasica se žvaće u slasti, vino se toči, grlo se moči. Sve u stihu i prozi, Bože pomози.

VEČERA, VINO, PJESMA

A poslije pjesma, gibačačka, šokačka. Do prvoga mraka, a onda kući, kod domaćina čija je kuća najbliže planini. Pa večera, pa vino, pa pjesma. Do zore. I tako iz godine u godinu. Posljednjih se godina već pekao odojak na ražnju, a neke su grupe znale okrenut i janjca, skuhati čobanac i još trista čuda. No Vincencija je u središtu. I dalje se kitila loza, svetilo svetom vodom i vinom i molio Očenaš.

Danas, kada već dugo nismo tamo, blagdan Svetoga Vinka slavimo u novim domovima, diljem Hrvatske. Mnogi su već podigli nove vinograde. Osječani na obližnjim brežuljcima, od Mišinog brda do aljmaškog i daljskog gorja, drugi u Baranji, treći na blagim obroncima Papuka. Za Vincenciju se odlazi u vinograd, ponavlja se obred i slasni se zalogaj zalijeva vinom. Gibarčani su osnovali i udrugu i već nešto manje od dvadeset godina se okupljaju, uvijek za blagdan Sv. Vinka, i sjete se Gibarca. Godinama već bude 300 i više Gibarčana i njihovih prijatelja na okupu, u dvorani se oreže jedan čokot vinove loze, izmoli očenaš i posveti svetom vodom. I vinom naravno. A onda praše tamburaši i opet do zore.

A za kraj riječ, dvije s gibačačkim zetom *Icom Gajdašićem* iz Kukujevac. »Dolazio sam ja i u Gibarac za Vinka i bilo je lijepo, ali neka se ne naljute, mi Kukujevačani smo to puno bogatije proslavili. Uvijek dva dana. Dan uoči već smo u vinogradima, spremimo svega što treba i s prvim mrakom počinje proslava, kuha se paprikaš, peče slanina i kobasica, toči se vino. Poslije, po mraku, od vinograda do vinograda, od domaćina do domaćina i pjesma. Pred zoru se vraćamo odakle smo i pošli, a ujutro ide kobasica na lozu, Očenaš i sveta voda i molimo zagovor sv. Vinka. I opet od vinograda do vinograda, od domaćina do domaćina. Svugdje se nešto pojede i popije i predvečer kući. Imam ja i ovdje vinograd, odem s par prijatelja, posvetimo i zalijemo i vodom i vinom, ali nije kao tamo. Prije je bilo bolje«, kaže Ica.

Slavko Žebić

OČNA KUĆA
optika i ordinacija
na jednom mjestu

551-045

Subotica
Maksima Gorkog 20
KOD GLAVNE POŠTE

Zašto? Kako? Molim?

Kako nastaju snježne pahuljice?

Snježne pahuljice su nakupine zaleđenih ledenih kristala koje padaju kroz atmosferu Zemlje. Život pahulje započinje kada se spoje dva snježna kristala koji nastaju kada se mikroskopske kapi pothlađenog oblaka smrznju. Pahulje rastu iz vodene pare oko svojevrsne jezgre, kao što je čestica prašine.

Kakvog su oblika?

Pahulje se pojavljuju u raznovrsnim oblicima i veličinama. Većina pahuljica ima promjer oko 2 cm. Pod određenim okolnostima mogu nastati i pahulje veće od 5 cm u promjeru. Osnovni oblik snježnog kristala je šesterostrana prizma.

Jesu li sve pahulje iste?

Ne! Ne postoje dvije potpuno iste pahulje, ali mogu biti vrlo slične jedna drugoj. Zapečljane su, izuzetno raznovrsne, prekrasne i jedinstvene.

MOZGALICE

Odgovori na zagonetke i poveži ih s odgovarajućim sličicama.

Leti, a krila nema,
plače, a oči nema.

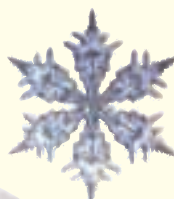

Bijela zvijezdica na dlan ti pala,
zagrijala se i nestala.

Korice ima, a nož nije.
Listove ima, a drvo nije.

Jedna glava, a stotinu kapa.

Dok je cijelo i čitavo
koristi od njega nema.
Razbijeno život daje
ili se za jelo sprema.

Cijeli dan hoda,
a iz kuće ne izađe.

Što je Hrckov maskenbal?

Zabava pod maskama.

Tko je idejni tvorca ovoga maskenbala?

Novinar »Hrvatske riječi« i pisac Dražen Prčić.

Od kada postoji?

Prvi puta održan je prije 11 godina, 2004. godine.

Tko je glavni lik?

Pa tko drugi? »Hrcko«.

Što se događa na maskenbalu?

Tamo se pleše, pjeva, veseli, igra, druži... slobodno je i zaljubiti se...

Čitam i skitam

Gradska knjižnica Subotica i ove godine organizira kviz za poticanje čitanja u osnovnim školama pod nazivom »ČITAM i SKITAM«. Kviz počinje 1. veljače i traje do 31. ožujka 2014. godine. Članovi Gradske knjižnice trebaju pročitati određena djela te riješiti pitanja u on-line upitniku koji se nalazi na internetskoj stranici Gradske knjižnice Subotice (www.subiblioteka.rs). Organizatori pripremaju oko stotinu nagrada, a izvlačenje će biti 2. travnja 2014. godine na Međunarodni dan knjige za djecu. Tijekom trajanja kviza (u veljači i ožujku) osnovci se mogu učlaniti ili obnoviti članarinu na Dječjem odjelu po promotivnoj cijeni od 300 dinara. O detaljima kviza u sljedećem broju!

HRCKOV maskenbal

Kako se odijevamo za maskenbal?

Vrlo neobično. Na nekoliko sati se pretvaramo u nekoga drugoga, u svoj omiljeni lik, ili nekog junaka, balerinu, sportaša, klauna, leptira, slona, stonogu, bubamaru, robota, krokodila, žabu, cvijet, sunce, vatrogasca ... što god, važno je samo poslije skinuti masku i biti ono što jesi!

Tko je organizator ove manifestacije?

Novinsko-izdavačka ustanova »Hrvatska riječ«.

Gdje se do sada održavao?

Hrckov maskenbal se uvijek održavao u Subotici, ali je nekoliko puta mijenjao dvoranu. Do sada je održavan u dvorani KTC-a, dvorani hotela »Galerija« (samo jednom) i u dvorani HKC-a »Bunjevačko kolo«.

Kada će ove godine biti Hrckov maskenbal?

Vrlo skoro, u subotu, **15. veljače 2014.** godine.

Gdje?

Ponovno u dvorani HKC-a »Bunjevačko kolo«.

U koje vrijeme?

U 8 sati. Ups, ne! Prerano je. Subota je, treba se naspavati, može u 11 sati? Da, **u 11 sati!**

Što vam je potrebno za ulaznicu?

Dobra, vesela, šarena i originalna maska.

Dječji vrtić »Marija Petković – Biser« blagoslovio je župni vikar župe Marija Majka Crkve, vlč. dr. Ivica Ivanković Radak. Blagoslovu su pored djece i osoblja vrtića prisustvovali i roditelji.

**PETAK
31.1.2014.**

06:40 Najava
06:55 Dobro jutro, Hrvatska
07:00 Vijesti
07:05 Dobro jutro, Hrvatska
08:00 Vijesti
08:05 Dobro jutro, Hrvatska
09:15 Kad srce zatrepri, telenovela
10:00 Vijesti
10:15 Putovanja u daleke krajeve : Velika Himalajska staza, dokumentarna serija
11:00 Ni da ni ne: Cenzura umjetnosti
11:50 Vijesti iz kulture
12:00 Dnevnik 1
12:37 Znaj da te volim, telenovela
13:25 Labirint (R)
14:10 Abeceda zdravlja
14:20 Vijesti iz kulture
14:30 Vijesti uz hrvatski znakovni jezik
114:45 Ekumena: Pravo vjerovanja i nevjerovanja
15:15 Index
15:45 S Međunarodne smotre folklor: Poljska, Češka, Mađarska i Kotoriba, emisija pučke i predajne kulture
16:15 Heartland, serija
17:00 Vijesti
18:20 Znanstveni krugovi
18:50 Iza ekrana
19:30 Dnevnik
20:05 Noć muzeja, prijenos
22:05 Tajne svjetskih muzeja: Novi muzej i Pergamski muzej u Berlinu, dokumentarna serija
22:55 Dnevnik 3
23:30 Pasja ljubav, meksički film - Filmski maraton
02:00 Ođvuci me u pakao, američki film (R)
03:35 Suze Audrey Walker, američki film - Filmski maraton
05:00 Hrvatska uživo
06:00 Ljubav u zaleđu, serija

05:25 Najava programa
05:28 Alisa, slušaj svoje srce
06:10 Alisa, slušaj svoje srce
06:55 TV vrtić: Mađioničari
07:07 Ninin kutak: Loptica za žongliranje
07:12 Tajni dnevnik patke Matilde: Internet prijatelj
07:25 Roktave priče, crtana serija
07:50 K-9, serija za djecu
08:15 Obična klinka, serija

08:37 Djevojčica iz budućnosti, serija
09:00 Školski sat: Što je danas vijest?
09:30 Puni krug
09:45 Svaki dan dobar dan: Mali lavovi (R)
10:25 Pozitivno
10:55 Biblija
12:00 Hotel dvorac Orth, serija
12:45 Okusite Australiju s Lyndey Milan, dokumentarna serija
13:10 Suze Audrey Walker, američki film
14:35 Glazba, glazba
14:45 Degrassi, serija
15:10 Whistler, serija za mlade
16:00 Regionalni dnevnik
16:30 Školski sat: Što je danas vijest?
17:00 Puni krug
17:15 Briljanteen
17:55 Tračica, serija
18:40 Večer na 8. katu
19:30 TV vrtić: Mađioničari
19:42 Tajni dnevnik patke Matilde: Internet prijatelj
20:00 Telefonska govornica, američki film
21:25 Vera, serija
22:55 Zločinački umovi, serija
23:40 Otmica i otkupnina, serija
00:50 Noćni glazbeni program

06:25 Bolji život, serija R
07:15 TV izlog
07:30 Pčelica Maja, crtana serija R
08:00 Pčelica Maja, crtana serija
08:25 Zauvijek susjedi, serija R
09:45 TV izlog
10:00 Milost, serija R
11:05 Dila, serija R
12:20 In magazin R
13:10 Bolji život, serija
14:00 Navy CIS, serija
15:50 Zauvijek susjedi, serija
17:00 Vijesti Nove TV
17:25 In magazin
18:15 Suze Bospora, serija
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Dila, serija 23/70
21:20 Milost, serija 45/56
22:20 Policijska akademija 5, igrani film
00:00 U posljednjoj fazi, igrani film
02:10 Nikita, serija 1/22
03:00 Ezo TV, tarot show
04:30 Dnevnik Nove TV R
05:20 In magazin R od petka
05:55 Kraj programa

07:45 RTL Danas, (R)
08:30 Ben 10: Ultimate Alien, animirana serija
08:55 Moji džepni ljubimci, animirana serija
09:15 Virus attack, animirana serija
09:45 Snažne žene, dramska serija
10:35 Tko će ga znati!, game show (R)
11:20 TV prodaja
11:35 Ekkluziv Tabloid, magazin (R)
12:25 Tog se nitko nije sjetio!, game show (R)
13:15 TV prodaja
13:30 Ne brini za mene, dramska serija
14:35 Tajne, dramska serija (R)
15:35 Kategorija 8 - TV premijera, mini serija katastrofe (R)
16:30 RTL Vijesti
16:45 Tko će ga znati!, game show
17:30 Ekkluziv Tabloid, magazin
18:30 RTL Danas
19:15 Tog se nitko nije sjetio!, game show
20:00 Percy Jackson i Olimpijci: Kradljivac gromova - TV premijera, igrani film, avanturistički
22:10 Nepobjedivi 3: Iskupljenje - TV premijera, igrani film, akcijski
23:05 Eurojackpot
23:10 Nepobjedivi 3: Iskupljenje, igrani film, akcijski
00:00 Branitelj, film, akcijski
01:35 RTL Danas, (R)
02:20 Kraj programa

**SUBOTA
1.2.2014.**

06:50 Iza ekrana
07:35 Požuda za zlatom, američki film - ciklus klasičnog vesterna
09:05 Normalan život, emisija
09:50 Vijesti iz kulture
10:00 Vijesti
10:15 Subotom ujutro
12:00 Dnevnik 1
12:35 Veterani mira, emisija
13:23 Duhovni izazovi
13:55 Prizma
14:45 Kućni ljubimci
15:18 The Winning Season, američki film
17:00 Vijesti
17:15 Grčki otoci: Kreta, dokumentarna serija
18:05 Manjinski mozaik
18:25 Lijepom našom: Pula

19:30 Dnevnik
20:03 Loto 7/39
20:10 Vrag nosi Pradu, američki film
22:00 Obitelj Borgia, serija
22:55 Dnevnik 3
23:30 Mladi revolveraši, američki film - Filmski maraton
01:15 Požuda za zlatom, američki film - Filmski maraton
02:45 Subotom ujutro
04:25 Ekumena: Pravo vjerovanja i nevjerovanja
04:55 Duhovni izazovi
05:25 Veterani mira, emisija
06:10 Prizma

05:17 Najava
05:20 Turistička klasa
05:50 Alisa, slušaj svoje srce
06:35 Alisa, slušaj svoje srce
07:20 Dim dam dum, crtani film
07:25 Wot wot's, crtana serija
07:35 Priče za sva vremena, crtana serija
07:50 Matkova čudovišta, crtana serija
08:05 Čarobnjakova kuća, serija za djecu
08:30 TV vrtić: Satelitska antena
08:39 Čarobna ploča - Širimo vidike:
09:25 Touch the Sun: Captain Johnno, australski film za djecu
11:05 Kroz tvoje oči, dokumentarna serija
11:40 St.Moritz: Svjetski skijaški kup - spust (M), prijenos
13:00 Film
15:00 Top Gear, dokumentarna serija
16:00 Dolina sunca, serija
16:45 Massimo, dokumentarni film
17:05 Massimo, snimka koncerta
18:25 Novi klinici s Beverly Hillsa, serija za mlade
19:05 Simpsoni, serija
19:30 TV vrtić: Satelitska antena
19:40 Čarobna ploča: Sedam kontinenta - Srednja Europa
20:00 New York Cosmos: Priča o usponu i padu, dokumentarni film
21:35 Pakost, američki film
23:20 Inspektor George Gently, serija
00:50 Garaža
01:20 Noćni glazbeni program

05:25 In magazin R
06:00 Savršena nevjesta, serija
07:30 TV Izlog
07:45 Zauvijek susjedi, R
08:45 Lego Ninjago
09:10 Peppa Pig, crtana serija
09:25 Traktor Tom, crtana serija
09:40 Mia i ja, crtana serija
10:05 Pčelica Maja, crtana serija R
10:35 Pčelica Maja, crtana serija
11:00 Hellcats, serija
12:50 Posljednji sati, film
14:45 Zauvijek susjedi, serija
15:55 Provjereno R
17:00 Vijesti Nove TV
17:10 In magazin vikend
17:45 Lud, zbunjen, normalan, serija R
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Profesionalci u akciji, igrani film
22:00 Bljesak, igrani film
23:40 Crvenkapica: Lovac na vukodlake, igrani film
01:25 Posljednji sati, film
03:05 Ezo TV, tarot show
04:35 Dnevnik Nove TV R
05:25 Hellcats, serija R
06:10 Kraj programa

06:00 RTL Danas, (R)
06:45 Phineas i Ferb, animirana serija
08:00 Sofija Prva, animirana serija
08:25 Učilica, kviz za djecu
09:00 TV prodaja
09:15 Ekkluziv Tabloid, magazin (R)
10:25 Galileo, zabavna/obrazovna emisija (R)
11:15 TV prodaja
11:30 Malcolm u sredini, humoristična serija
12:00 Malcolm u sredini
12:25 Malcolm u sredini
12:50 Oficir i džentlmen, igrani film, drama
15:10 Percy Jackson i Olimpijci: Kradljivac gromova - TV premijera, igrani film, avanturistički (R)
16:30 RTL Vijesti
16:40 Percy Jackson i Olimpijci: Kradljivac gromova - TV premijera, igrani film, avanturistički
17:30 Jezikova juha, reality show
18:30 RTL Danas
19:15 Galileo, zabavna/obrazovna emisija
20:00 Obitelj Robinson, igrani film, animirani
21:45 Plavuša s Harvarda, igrani film, komedija
23:30 Đavolje ždrijelo, igrani

film, triler
01.40 Astro show
02.40 RTL Danas, (R)
03.20 Kraj programa

NEDJELJA 2.2.2014.

06:57 Lijepom našom: Pula
08:12 The Killers, američki film - Zlatna kinoteka
10:00 Vijesti
10:15 Press klub
11:00 Ubojstvo, napisala je, serija
12:00 Dnevnik 1
12:30 Plodovi zemlje
13:25 Split: More
14:00 Nedjeljom u 2
15:05 Mir i dobro
15:40 Bijela ljepotica, serija
16:25 Vrhovima južnog Velebita: Svitogor, dokumentarna serija
17:00 Vijesti
17:15 Vrtlarica
17:40 I to je Hrvatska: Državna ergela Đakovo (R)
17:55 Poirot, Agatha Christie, serija
19:30 Dnevnik
20:03 Loto 6/45
20:10 Potjera, kviz
21:10 Stipe u gostima, humoristična serija
21:45 Damin gambit
22:30 Dnevnik 3
23:05 Klasika mundi: Claudio Abbado dirigira Schonbergovu simfonijsku pjesmu Pelleas i Melisande
23:50 Igrani film - strani
01:50 Press klub
02:40 Damin gambit
03:20 Reprizni program
03:55 Vrtlarica
04:20 Mir i dobro
04:50 Plodovi zemlje
05:40 Split: More
06:10 Vrhovima južnog Velebita: Svitogor, dokumentarna serija

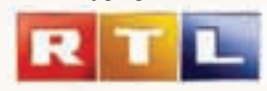

05:10 Najava
05:15 Labirint
06:00 Alisa, slušaj svoje srce
06:45 Alisa, slušaj svoje srce
07:30 Moomini, crtana serija
07:55 Tintinove pustolovine
08:20 Zvonko u Zemlji igračaka, crtana serija
08:30 Vatrogasac Sam, crtana serija
08:40 Bockova jesen, crtani film
09:05 Mowgli, crtana serija

09:30 Tajni dnevnik patke Matilde: Internet i prijatelj
09:45 Laboratorij na kraju svemira: Naopaka voda
09:55 Pozitivno
10:25 St.Moritz: Svjetski skijaški kup - veleslalom (M), prijenos 1. vožnje
10:55 Portret Crkve i mjesta
11:00 Slano: Misa, prijenos
12:00 Biblija
13:25 St.Moritz: Svjetski skijaški kup - veleslalom (M), prijenos 2. vožnje
15:05 Ni da ni ne: Izbor ljepote
16:00 Nedjeljom lagano
17:30 Uoči SP, Brazil 2014. - dokumentarna serija
17:55 Sportski prijenos ili snimka
19:30 Tajni dnevnik patke Matilde: Internet prijatelj
19:45 Laboratorij na kraju svemira: Naopaka voda
20:00 Cesar and Cleopatra, britanski film
22:05 Večer s Joolsom Hollandom
23:05 Nijemi svjedok, serija
23:55 Nijemi svjedok, serija
00:45 Zauvijek mlad - Tribute to Krešo Blažević, snimka koncerta
01:45 Noćni glazbeni program

06:10 In magazin R
06:45 TV Izlog
07:00 Zauvijek susjedi, R
08:05 Lego Ninjago, crtana serija
08:30 Peppa Pig, crtana serija
08:45 Traktor Tom, crtana serija
09:00 Mia i ja, crtana serija
09:25 Pčelica Maja, crtana serija R
09:55 Pčelica Maja, crtana serija
10:20 Hellcats, serija
12:10 Đavolja odvetnica
13:55 Cahill, igrani film
15:50 Zauvijek susjedi, serija
17:00 Vijesti Nove TV
17:10 Policijska akademija 5, igrani film R
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Lud, zburjen, normalan, serija
21:30 Godina prva, film
23:20 Bljesak, igrani film R
01:00 Cahill, igrani film R
02:50 Na tajnom zadatku
04:20 Đavolja odvetnica R
05:05 Dnevnik Nove TV R
06:00 Kraj programa

05.35 RTL Danas, (R)

HRT1 2. veljače 2014. 16:25 Vrhovima južnog Velebita: Svitogor, dokumentarna serija Godina proizvodnje: 2013. Epizoda: 5.

Posljednja postaja obilaska velebit-skih vrhova vodi nas vrhovniku Svarunu ili Svarogu. Sveto brdo njegov je Svitogor, a pred njim livade na kojima su duše umrlih ratnika čekale odlazak u sveti nav, mjesto vječnog blaženstva. Uspion na Sveto brdo poseban je doživljaj i teško ga je opisati riječima. Pogled odozgo daje ti dojam da si na krovu svijeta, premada si svjestan činjenice da ti do himalajskog krova nedostaje skoro 7.000 metara. Sveto

brdo drugi je najviši vrh Velebita, ali je, zasigurno, najljepši. Vraćamo se prema Velikoj Paklenici i carstvu Črta i Morane, gdje duše nesretnika čeka-ju odlazak na Lelejsku goru na otok smrti Temnavu.

Scenarij: Darko Dovranić
Montaža: Jadranko Kakša
Snimatelj: Dinko Denona
Redatelj: Darko Dovranić
Skladatelj: Mladen Magdalenić

06.15 Jezikova juha, reality show
06.40 Phineas i Ferb, animirana serija
07.35 Sofija Prva, animirana serija
08.25 Jezikova juha, reality show (R)
09.20 TV prodaja
09.35 Galileo, zabavna/obrazovna emisija (R)
10.25 Lice s naslovnice, dokumentarna serija (R)
11.05 TV prodaja
11.20 Malcolm u sredini, humoristična serija
11.50 Malcolm u sredini
12.15 Malcolm u sredini
12.45 TV prodaja
13.00 Plavuša s Harvarda, igrani film, komedija (R)
14.15 Obitelj Robinson, igrani fim, animirani (R)
16.30 RTL Vijesti
16.45 Ljubav je na selu, dokumentarna sapunica
17.40 RTL Extra Magazin
18.30 RTL Danas
19.15 Galileo, zabavna/obrazovna emisija
20.00 Sulejman Veličanstveni
21.00 Sulejman Veličanstveni
21.50 Lice s naslovnice, dokumentarna serija
22.30 CSI: Miami, serija
23.20 CSI: Miami, serija
00.10 CSI: Miami, serija
01.00 Astro show
02.00 Optužen bez dokaza, igrani film, drama
03.45 RTL Danas, (R)
04.30 Kraj programa

PONEDJELJAK 3.2.2014.

06:40 Najava
06:55 Dobro jutro, Hrvatska

07:00 Vijesti
07:05 Dobro jutro, Hrvatska
08:00 Vijesti
08:05 Dobro jutro, Hrvatska
09:15 Kad srce zatreperi, telenovela
10:00 Vijesti
10:15 Putovanja u daleke krajeve: Kapetan kuhar na krstarenju, dokumentarna serija
11:00 Što vas žulja?
11:45 Jezik za svakoga
12:00 Dnevnik 1
12:35 Znaj da te volim, telenovela
13:20 Glas domovine
13:45 Pogled preko granice - Hrvati u BiH
14:10 Jezik za svakoga
14:20 Vijesti iz kulture
14:30 Vijesti uz hrvatski znakovni jezik
14:45 Društvena mreža: Treća dob
15:25 Tražim srodnu dušu, humoristična serija
16:00 Heartland, serija
17:00 Vijesti
18:20 Potrošački kod
18:50 Naši i vaši, humoristična serija
19:30 Dnevnik
20:05 TV Bingo
20:30 Hrana kao lijek: Med, dokumentarna serija
22:00 Mamutica, serija
22:50 Dnevnik 3
23:25 Oficir s ružom - ciklus hrvatskog filma
01:10 Što vas žulja?
01:55 Društvena mreža: Treća dob
02:35 Potrošački kod
03:05 Fokus
04:00 Jezik za svakoga
04:10 Glas domovine
04:35 Pogled preko granice - Hrvati u BiH
05:00 Hrvatska uživo
06:00 Ljubav u zaleđu, serija

05:25 Najava
05:28 Alisa, slušaj svoje srce - telenovela
06:10 Alisa, slušaj svoje srce - telenovela
06:55 TV vrtić
07:05 Crtani film
07:12 Čarobna ploča
07:25 Roktave priče, crtana serija
07:50 K-9, serija za djecu
08:15 Obična klinka, serija
08:37 Djevojčica iz budućnosti, serija
09:00 Školski sat
09:30 Znanost za djecu (Boli glava itd.)
09:45 Umjetnost za djecu (Ton i ton, Notica...)
10:00 Dubrovnik: Festa sv. Vlah, prijenos mise
11:30 Dr. Oz, talk show
12:15 Hotel dvorac Orth, serija
13:00 Tareq Taylor's Nordic Cookery, dokumentarna serija
13:25 Uvrnuti blagdani, američko-kanadski film
14:45 Degrassi, serija
15:10 Whistler, serija za mlade
16:00 Regionalni dnevnik
16:30 Školski sat
17:00 Tenis Zagreb Indoors 2014., prijenos
18:50 Dr. Oz, talk show
19:30 TV vrtić (R)
19:43 Čarobna ploča - Sedam kontinenata: (R)
20:00 Roditelji i djeca, serija
20:45 Top Gear, dokumentarna serija
21:50 Motel Bates, serija
22:35 CSI Miami, serija
23:20 Odvjetnička elita, serija
00:15 Seks i grad, serija
00:45 Tenis Zagreb Indoors 2014., snimka

02:45 Noćni glazbeni program

06:30 Bolji život, serija R

07:15 Pčelica Maja, crtana serija R

07:45 Pčelica Maja

08:15 TV izlog

08:30 Zauvijek susjedi, R

09:45 TV izlog

10:00 Milost, serija R

11:05 Dila, serija R

12:20 IN magazin R

13:15 Bolji život, serija

14:00 Navy CIS, serija

15:55 Zauvijek susjedi, serija

17:00 Vijesti Nove TV

17:25 In magazin

18:10 Suze Bospora, serija

19:15 Dnevnik Nove TV

20:05 Dila, serija 24/70

21:20 Milost, serija 45/56

22:20 Večernje vijesti

22:40 Tarzan, čovjek majmun, igrani film

00:35 Godina prva, film R

02:30 Nikita, serija 2/22

03:20 Ezo TV, tarot show

04:20 Sutkinja Maria Lopez

04:45 Na tajnom zadatku, serija R

05:30 Dnevnik Nove TV R

06:25 Kraj programa

07:55 RTL Danas, (R)

08:35 Ben 10: Ultimate Alien

09:05 Moji džepni ljubimci

09:20 Virus attack

09:55 Snažne žene, serija

10:45 Tko će ga znati!, game show (R)

11:25 TV prodaja

11:40 RTL Extra Magazin, showbiz emisija (R)

12:30 Tog se nitko nije sjetio!, game show (R)

13:20 TV prodaja

13:35 Ljubav je na selu, (R)

14:35 Sulejman Veličanstveni

15:30 Sulejman Veličanstveni

16:30 RTL Vijesti

16:45 Tko će ga znati!, game show

17:30 Ekkluziv Tabloid, magazin

18:30 RTL Danas

19:15 Tog se nitko nije sjetio!, game show

20:00 Tajne, dramska serija

21:00 Legionar, igrani film, akcijski

22:25 RTL Vijesti

23:20 Plimni val - TV

premiera, mini serija

katastrofe

00:10 Lice s naslovnice,

dokumentarna serija (R)

00:50 CSI: NY, serija

01:40 CSI: NY, serija

02:25 Astro show,

03:25 RTL Danas, (R)

04:05 Kraj programa

UTORAK
4.2.2014.

06:40 Najava

06:55 Dobro jutro, Hrvatska

07:00 Vijesti

07:05 Dobro jutro, Hrvatska

08:00 Vijesti

08:05 Dobro jutro, Hrvatska

09:15 Kad srce zatrepri

10:00 Vijesti

10:15 Putovanja u daleke

krajeve, dokumentarna serija

11:00 Što vas žulja?

11:45 Jezik za svakoga

12:00 Dnevnik 1

12:35 Znaj da te volim

13:20 Reporter

14:10 Jezik za svakoga

14:20 Vijesti iz kulture

14:30 Vijesti uz hrvatski

znakovni jezik

14:45 Društvena mreža

15:30 Dokumentarna

reportaža

16:00 Heartland, serija

17:00 Vijesti

18:20 Pravilo 72

18:50 Naši i vaši,

humoristična serija

19:30 Dnevnik

20:05 Potjera, kviz

21:00 Pogledi: dok. film

22:00 Mamutica, serija

22:50 Dnevnik 3

23:25 Tajne svjetskih muzeja:

Muzej povijesti

umjetnosti u Beču,

dokumentarna serija

00:10 Snimka kazališne

predstave

01:15 Što vas žulja?

02:00 Društvena mreža

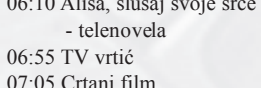
03:15 Pravilo 72

03:45 Duhovni izazovi

04:15 Vrtlarica

04:45 Hrvatska uživo

05:45 Ljubav u zaleđu, serija

05:25 Najava programa

05:28 Alisa, slušaj svoje srce

- telenovela

06:10 Alisa, slušaj svoje srce

- telenovela

06:55 TV vrtić

07:05 Crtani film

07:10 Ninin kutak

07:15 Danica

07:20 Profesor Baltazar

07:25 Roktave priče,

crtana serija

07:50 K-9, serija za djecu

08:15 Obična klinka, serija

08:37 Djevojčica iz

budućnosti, serija

09:00 Školski sat

09:35 Navrh jezika

09:45 Svaki dan dobar dan

10:25 Dr. Oz, talk show

11:05 Space for living,

dokumentarna serija

11:30 Space & Ideas,

dokumentarna serija

12:00 Hotel dvorac Orth,

serija

12:45 Tareq Taylor's Nordic

Cookery, dokumentarna

serija

13:10 My Daughter's Secret,

kanadski film

14:45 Degrassi, serija za

mlade

15:10 Whistler, serija za mlade

16:00 Regionalni dnevnik

16:30 Školski sat

17:00 Tenis Zagreb Indoors

2014., prijenos

18:55 Dr. Oz, talk show

19:35 TV vrtić (R)

19:50 Krtić prikazuje

19:55 Ninin kutak:

20:00 Gustav, crtani film

20:10 Machli - kraljica

tigrova, dokumentarni

film

21:05 Motel Bates, serija

21:50 CSI Miami, serija

22:35 Odvjetnička elita, serija

23:30 Seks i grad,

humoristična serija

23:55 Tenis Zagreb Indoors

2014., snimka

01:55 Noćni glazbeni program

06:30 Bolji život, serija R

07:15 Pčelica Maja, R

07:45 Pčelica Maja

08:15 TV izlog

08:30 Zauvijek susjedi, R

09:45 TV izlog

10:00 Milost, serija R

11:05 Dila, serija R

12:20 IN magazin R

13:15 Bolji život, serija

14:00 Navy CIS, serija

15:55 Zauvijek susjedi, serija

17:00 Vijesti Nove TV

17:25 In magazin

18:10 Suze Bospora, serija

19:15 Dnevnik Nove TV

20:05 Dila, serija 25/70

21:20 Milost, serija 46/56

22:20 Večernje vijesti

22:40 Blefer, igrani film

00:55 Tarzan, čovjek majmun,

igrani film R

02:55 Nikita, serija 3/22

03:45 Ezo TV, tarot show

04:45 Sutkinja Maria Lopez

05:10 Dnevnik Nove TV R

06:00 Kraj programa

07:45 RTL Danas, (R)

08:30 Ben 10: Ultimate Alien

08:55 Moji džepni ljubimci

09:15 Virus attack

09:45 Snažne žene, serija

10:35 Tko će ga znati!, (R)

11:35 Ekkluziv Tabloid, (R)

12:25 Tog se nitko nije sjetio!,

game show (R)

13:30 Ne brini za mene, serija

14:35 Tajne, serija (R)

15:35 Plimni val - TV

premiera, mini serija

katastrofen (R)

16:30 RTL Vijesti

16:45 Tko će ga znati!

17:30 Ekkluziv Tabloid

18:30 RTL Danas

19:15 Tog se nitko nije sjetio!,

game show

20:00 Tajne, dramska serija

21:00 Posao i ljubav, film

romantična komedija

22:40 RTL Vijesti

23:10 Plimni val - TV

premiera, mini serija

katastrofe

00:05 CSI: NY, serija

00:50 CSI: NY, serija

01:40 Astro show

02:40 RTL Danas, (R)

03:20 Kraj programa

SRIJEDA
5.2.2014.

06:40 Najava

06:55 Dobro jutro, Hrvatska

07:00 Vijesti

07:05 Dobro jutro, Hrvatska

08:00 Vijesti

08:05 Dobro jutro, Hrvatska

09:15 Kad srce zatrepri

10:00 Vijesti

10:13 Pogled iz visine,

dokumentarna serija

11:05 Što vas žulja?

11:45 Jezik za svakoga

12:00 Dnevnik 1

12:35 Znaj da te volim

13:20 Reporter

14:10 Jezik za svakoga

14:20 Vijesti iz kulture

14:30 Vijesti uz hrvatski

znakovni jezik

14:45 Društvena mreža

16:00 Heartland, serija

17:00 Vijesti

18:20 Eko zona

18:50 Naši i vaši,

humoristična serija

19:30 Dnevnik

20:03 Loto 7/39

20:10 Stahuljak - jedna obitelj,

dokumentarni film

21:10 Paralele

21:40 Pola ure kulture

22:10 Mamutica, serija

23:00 Dnevnik 3

23:35 Habemus Papam

(Imamo Papu),

talijansko-francuski film

- ciklus Kino Europa

01:20 Što vas žulja?

02:05 Društvena mreža

03:20 Paralele

03:50 Pola ure kulture

04:20 Eko zona

04:50 Hrvatska uživo

05:50 Ljubav u zaleđu, serija

05:25 Najava

05:28 Alisa, slušaj svoje srce

- telenovela

06:10 Alisa, slušaj svoje srce

- telenovela

06:55 TV vrtić

07:05 Crtani film

07:10 EBU drama za djecu

07:25 Roktave priče, crtana

serija

07:50 K-9, serija za djecu

08:15 Obična klinka, serija

08:37 Djevojčica iz

budućnosti, serija

09:00 Školski sat

09:30 EBU dokumentarac

09:45 Svaki dan dobar dan

10:25 Dr. Oz, talk show

11:05 Space for living,

dokumentarna serija

11:30 Space & Ideas,

dokumentarna serija

12:00 Hotel dvorac Orth

12:45 Tareq Taylor's Nordic

Cookery, dokumentarna

serija

13:10 Straight From the Heart,

američko-njemački film

14:45 Degrassi, serija

15:10 Whistler, serija za mlade

16:00 Regionalni dnevnik

16:30 Školski sat

17:00 Tenis Zagreb Indoors

2014., prijenos

18:50 Dr. Oz, talk show

19:30 TV vrtić

19:40 EBU drama za djecu

20:00 Ratne igre, američki

film

15:55 Zauvijek susjedi, serija
17:00 Vijesti Nove TV
17:25 In magazin
18:10 Suze Bospora, serija
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Dila, serija 26/70
21:20 Milost, serija 47/56
22:20 Večernje vijesti
22:40 Otrovnost Ivy: Novo
zavođenje, igrani film
00:25 Profesionalac, film
02:10 Nikita, serija 4/22
03:00 Ezo TV, tarot show
04:00 Sutkinja Maria Lopez
04:25 Nikita, serija R
05:10 Dnevnik Nove TV R
06:00 Kraj programa

07:45 RTL Danas, (R)
08:30 Ben 10: Ultimate Alien
08:55 Moji džepni ljubimci
09:15 Virus attack
09:30 TV prodaja
09:45 Snažne žene, serija
10:35 Tko će ga znati!
11:20 TV prodaja
11:35 Ekkluziv Tabloid, (R)
12:25 Tog se nitko nije sjetio!,
game show (R)
13:15 TV prodaja
13:30 Ne brini za mene, serija
14:35 Tajne, serija (R)
15:35 Plimni val - (R)
16:30 RTL Vijesti
16:45 Tko će ga znati!
17:30 Ekkluziv Tabloid
18:30 RTL Danas
19:15 Tog se nitko nije sjetio!,
game show
20:00 Tajne, dramska serija

21:00 Kost, serija
21:55 Kost, serija
22:45 RTL Vijesti
23:10 Plimni val - TV
premijera, mini serija
katastrofe
00:10 CSI: NY, serija
00:55 CSI: NY, serija
01:40 Astro show
02:40 RTL Danas, (R)
03:25 Kraj programa

ČETVRTAK 6.2.2014.

06:40 Najava
06:55 Dobro jutro, Hrvatska
07:00 Vijesti
07:05 Dobro jutro, Hrvatska
08:00 Vijesti
08:05 Dobro jutro, Hrvatska
09:15 Kad srce zatrepri
10:00 Vijesti
10:13 Pogled iz visine,
dokumentarna serija
11:05 Što vas žulja?
11:45 Abeceda zdravlja
12:00 Dnevnik 1
12:35 Znaj da te volim
13:20 Reporteri
14:10 Abeceda zdravlja
14:20 Vijesti iz kulture
14:30 Vijesti uz hrvatski
znakovni jezik
14:45 Društvena mreža
16:00 Heartland, serija
17:00 Vijesti
18:20 Turistička klasa
18:50 Naši i vaši,
humoristična serija

19:30 Dnevnik
20:05 Večer na 8. katu
20:55 Labirint
21:45 Borgen - sjedište moći,
serija
22:50 Dnevnik 3
23:25 Drugi format
01:00 Što vas žulja?
01:45 Društvena mreža
03:00 Labirint
03:45 Drugi format
04:25 Turistička klasa
04:55 Hrvatska uživo
05:55 Ljubav u zaleđu, serija

05:28 Alisa, slušaj svoje srce
06:10 Alisa, slušaj svoje srce
06:55 TV vrtić
07:05 Profesor Baltazar
07:11 Laboratorij na kraju
svemira
07:20 Crtani film
07:25 Roktave priče
07:50 K-9, serija za djecu
08:15 Obična klinka, serija
08:37 Djevojčica iz
budućnosti, serija
09:00 Školski sat
09:30 Kokice
09:45 Svaki dan dobar dan
10:25 Dr. Oz, talk show
11:05 Space for living,
dokumentarna serija
11:30 Space & Ideas,
dokumentarna serija
12:00 Hotel dvorac Orth
12:45 Tareq Taylor's Nordic
Cookery, dok. serija
13:10 Ordinary Miracles,
američki film

14:35 Glazba, glazba
14:45 Degraasi, serija
15:10 Whistler, serija za mlade
16:00 Regionalni dnevnik
16:30 Školski sat
17:00 Tenis Zagreb Indoors
2014., prijenos
18:55 Dr. Oz, talk show
19:35 TV vrtić
19:45 Profesor Baltazar
19:51 Laboratorij na kraju
svemira
20:05 ZOI - Soči 2014.,
uvodna emisija

21:10 Plaćenici, američki film
23:00 CSI Miami, serija
23:45 Seks i grad, serija
00:15 Tenis Zagreb Indoors
2014., snimka
02:15 Noćni glazbeni program

06:00 In magazin R
06:30 Bolji život, serija R
07:15 Pčelica Maja, R
07:45 Pčelica Maja
08:30 Zauvijek susjedi, R
09:45 TV izlog
10:00 Milost, serija R
11:05 Dila, serija R
12:20 IN magazin R
13:15 Bolji život, serija
14:00 Navy CIS, serija
15:55 Zauvijek susjedi, serija
17:00 Vijesti Nove TV
17:25 In magazin
18:10 Suze Bospora, serija
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Dila, serija 27/70
21:20 Milost, serija 48/56
22:20 Provjereno

23:25 Večernje vijesti
23:45 Vruća linija, igrani film
01:50 Otrovnost Ivy: Novo
zavođenje, igrani film R
03:35 Nikita, serija 5/22
04:20 Ezo TV, tarot show
05:20 Sutkinja Maria Lopez
05:45 Dnevnik Nove TV R
06:30 Kraj programa

07:45 RTL Danas, (R)
08:30 Ben 10: Ultimate Alien
08:55 Moji džepni ljubimci
09:15 Virus attack
09:30 TV prodaja
09:45 Snažne žene, serija
10:35 Tko će ga znati!, (R)
11:35 Ekkluziv Tabloid, (R)
12:25 Tog se nitko nije sjetio!,
game show (R)
13:15 TV prodaja
13:30 Ne brini za mene, serija
14:35 Tajne, serija (R)
15:35 Plimni val - (R)
16:30 RTL Vijesti
16:45 Tko će ga znati!
17:30 Ekkluziv Tabloid
18:30 RTL Danas
19:15 Tog se nitko nije sjetio!,
game show
20:00 Tajne, dramska serija
21:00 Granice zločina, serija
22:00 Granice zločina, serija
22:55 RTL Vijesti
23:25 Plimni val
00:15 CSI: NY, serija
01:00 CSI: NY, serija
01:50 Astro show, uživo
02:50 RTL Danas, (R)
03:30 Kraj programa

HRVATSKI PROGRAM NA RTV-U

Informativna emisija na hrvatskom jeziku »Dnevnik« emitira se od ponedjeljka do subote u terminu od 17,45 minuta na Drugom programu Radio-televizije Vojvodine. Emisija »Izravno« - razgovor na aktualne teme emitira se nedjeljom u 16 sati a emisija iz kulture »Svjedok« nedjeljom od 16,30 sati.

Polusatna emisija na hrvatskom jeziku emitira se subotom s početkom u 21 sat na Radio Novom Sadu.

GLAS HRVATA

Radijska emisija »Glas Hrvata« u produkciji HKUD »Vladimir Nazor« iz Starišća emitira se na valovima Radio Sombora nedjeljom od 17 do 19 sati.

ZVUCI BAČKE RAVNICE

Emisija na hrvatskom jeziku »Zvuci bačke ravnice« emitira se četvrtkom u 18 sati, na valovima Radio Bačke (99,1 MHz).

GLAS DOMOVINE

Emisija o životu Hrvata izvan domovine pod nazivom »Glas domovine«, emitira se na HRT1 ponedjeljom od 13,05 sati.

PROGRAM NA HRVATSKOM JEZIKU RADIO SUBOTICE

SHEMA ZA RADNE DANE:

18,00 - 19,00

Najava programa • Večernji dnevnik • Anemov
prilog »Bolja Srbija« • Agencijske vijesti iz RH •
Kronologija - Dogodilo se na današnji dan • Jezični
savjetnik »Govorimo hrvatski«

19,00 - 19,30

• Poetski predah • 'Popularne melodije' - zabavna
glazba (ponedjeljkom) • 'Na valovima hrvatske glaz-
bene tradicije' - narodna glazba (utorkom) • 'Veliki
majstori glazbe' - ozbiljna glazba (srijedom) • 'Rock
vremeplov' (četvrtkom) • 'Minute za jazz' (petkom)

19,30 - 20,00

• 'Europski magazin' - magazin Radija Deutsche
Welle (ponedjeljkom) • 'Kulturna povijest' (utorkom)
• 'Znanjem do zdravlja' (srijedom) • 'Razmišljanje
dopušteno' (četvrtkom) • 'Tjedni vodič' (petkom)

20,00 - 20,30

• »U pauzi o poslu« (ponedjeljkom) • 'Aktuali-
je' (utorkom) • »Otvoreni studio« (srijedom) • »Kul-
tur café« - magazin iz kulture Radija Deutsche
Welle (četvrtkom) • »Vodič za moderna vremena«
- emisija Hrvatskoga radija (petkom)

20,30 - 21,00

• Narodna glazba • Blic vijesti i
odjava programa

SHEMA ZA DANE VIKENDA:
Subota

• 18,00 Najava programa, Vijesti dana, zabavna glazba
• 18,15 'Vojvodanski tjedan'
• 18,30 Kronologija - Dogodilo se na današnji dan
• 19,00 'Vjerska emisija', duhovna glazba
• 20,00 Divni novi svijet
• 20,55 Odjava programa

Nedjelja

• 18,00 Najava programa, Vijesti dana
• 18,10 Nedjeljni mozaik (kronologija, zanimljivosti,
zabavna glazba)
• 18,30 Kronologija - Dogodilo se na današnji dan
• 19,30 'Putnici kroz vrijeme' emisija za djecu
Hrvatskoga radija
• 20,00 'Hrvatima izvan domovine' - emisija Pitomog
radija iz Pitomače (RH)
20,55 Odjava programa

104,4 Mhz

PRIZNANJA ZA NAJBOLJE SPORTISTE U ŠIDSKOJ OPĆINI

Prigodna svečanost

ŠID – Dokaz da se Općina Šid može pohvaliti brojnim uspješnim sportskim ekipama, bila je svečanost koja je održana u petak, 24. siječnja, u Dvorani SO Šid u organizaciji Radio Šida, a pod pokroviteljstvom Općine Šid, na kojoj su uručena priznanja najboljim sportašima. Priznanje za najbolju sportašicu u prethodnoj godini uručeno je Violeti Trifković, članici MTB »Jednota« iz Šida, koja je državna prvakinja u drumske discipline, vicešampionka u vožnji mountain bikea, a jedan od najvećih uspjeha joj je sudjelovanje na balkanskom prvenstvu u Bugarskoj, gdje je također bila prva u juniorskoj konkurenciji. Nagrada za najboljeg sportaša u 2013. godini uručena je Zoranu Vidoviću, mla-

dom kajakašu KK »Filip Višnjić« iz Višnjićeva, koji je osvojio drugo mjesto na Svjetskom prvenstvu u kajaku i drugo mjesto na Europskom prvenstvu u Slovačkoj. Nagrade su uručene i najuspješnijim sportskim ekipama, muškoj MTB »Jednota« iz Šida i ženskoj ŽK »Maks«, kao i najuspješnijim kadetsko-pionirskim ekipama, sportašima omladincima, sportskim radnicima i školama. Također su nagrađeni i nogometni klubovi za osvojena prva mjesta u svojim ligama i to FK »Graničar« iz Adaševaca u Srijemskoj ligi, FK »Sindelić« iz Gibarca u Općinskoj ligi i KK »Partizan« iz Šida u Srijemskoj ligi. Nagradu za životno djelo dobio je nastavnik tjelesnog odgoja u mirovini Žarko Petrović, čiji je najveći uspjeh u karijeri bio taj što je doprinio kao trener RK »Radnički« iz Šida, da taj klub uđe u Vojvođansku ligu.

S. D.

KLIZANJE

Zapažen nastup Leone Rogić

BEOGRAD – Klizačica subotičkog Spartaka Leona Rogić zabilježila je vrijedan rezultat osvajanjem 6. mjesta na jakom međunarodnom natjecanju 7th Europa Cup skate Helena 2014., održanom prošloga tjedna u Beogradu. Mlada Subotičanka je nastupila u konkurenciji 27 klizačica u svojoj starosnoj kategoriji Basic novice A 2002/2003, a sljedeći nastup imat će ovoga vikenda na Sarajevo Open 2014.

ŠAH

Memorijalni turnir u Hrvatskom domu

SOMBOR – U prostorijama HKUD-a Vladimir Nazor u Somboru u tijeku je 23. memorijalni šahovski turnir »Profesor Franja Matarić«. Na turniru sudjeluju 24 šaista i ovaj turnir je po broju sudionika i rejtingu igrača dosad najjači turnir. Igra se po švicarskom sustavu devet kola. Tempo igre je sat vremena po igraču. Turnir je počeo 22. siječnja i trajat će do 19. ožujka. S obzirom na veliki broj novih sudionika, na početku

šahovskog turnira pročelnik sportske sekcije Pavle Matarić podsjetio je na profesora mr. Franju Matarića po kome ovaj memorijal nosi ime. Profesor Franja Matarić je postao je član HKUD-a »Vladimir Nazor« 1954. godine, a od 1963., pa sve do svoje smrti 1991. godine, bio je i tajnik društva. Bio je

pokretač stolnoteniske sekcije i redoviti sudionik šahovskih turnira na kojima je i pobjeđivao. Autor je prve monografije »Nazora«. Poslije njegove smrti na jednom od prvih sastanaka uprave donijeta je odluka da se zimski šahovski turnir nazove po njemu, kazao je pročelnik sportske sekcije Pavle Matarić. Nagrade najuspješnijim sudionicima turnira bit će uručene na sportskoj večeri 21. ožujka.

Z. V.

DŽUDO

Tri bronce

NOVI SAD – Džudisti Spartaka osvojili su tri brončane medalje na Svetosavskom turniru u Novom Sadu, jakom međunarodnom natjecanju na kojemu su sudjelovali borci iz nekoliko država. Trener Milan Bogić predvodio je osvajače odličja u sljedećim težinskim kategorijama: Veljka Jagdića (42 kg), Strahinju Nestorovića (55 kg) i Borisa Vacija (60 kg).

Uvijek smo raspoloženi za trening

Prošloga petka navečer, dok je snijeg vijao i hladnoća ledila obraze, mali hokejaši Spartaka, braća *Petar* i *Slaven Pećerić* marljivo su trenirali na otvorenom gradskom klizalištu u Subotici. Ljubav prema ovom atraktivnom sportu traje već nekoliko godina, a mali oklopnici ne propuštaju niti jedan trening. A kada su sišli s leda, nakon završenog večernjeg treninga, morali su ispuniti obvezu prema medijima. Prvi je pred diktafon izašao stariji od braće Pećerić – Petar i ukratko nam ispričao svoju dosadašnju hokejašku priču:

»Imam osam i pol godina i već četiri godine treniram hokej. S treninzima sam počeo zbog mog tate koji je nekada igrao za Spartak, pa sam poželio i sam se oprobati na ledu. Volim klizati, a još više igrati desnog beka, što je i moja pozicija u našoj momčadi«.

SVAKODNEVNI TRENINZI

S obzirom kako je hokejaška sezona u Subotici izuzetno kratka zbog opće poznatih razloga nedostatka natkrivenog klizališta, Petar poput svih svojih klupskih kolega nastoji koristiti zimsku sezonu što više može.

»Skoro svakoga dana treniram dva puta, tijekom školskih ferija to je bio jednostavnije organizirati, a sada kad je počela škola nastojim nekako uklopiti i taj drugi trening. Ujutro imamo termin od 9-10 sati, dok navečer izlazimo na led od 17 sati. Nikada mi nije teško doći na trening, jer jako volim hokej i uvijek sam raspoložen za sve što treba vježbati«.

TURNIRI

Mali hokejaši nemaju svoje ligaško natjecanje, nego svoju vještinu i naučeno sportsko znanje mogu testirati na turnirima u zemlji i inozemstvu.

Talentirani mališani treniraju već nekoliko sezona

»Nedavno smo nastupili na dva turnira u Mađarskoj, gdje smo igrali protiv vršnjaka u Dunaujvarosu i Budimpešti. Na turniru u Dunaujvarosu smo zabilježili jednu pobjedu i neodlučen rezultat, dok smo na ostalim susretima bili poraženi. Nastup u Budimpešti je bio mnogo bolji, jer smo uzgubili samo jedan susret«.

DRUGARSTVO

Hokej je momčadski sport kojeg krasi veliko drugarstvo svih članova ekipe. Ipak s nekima se Petar najbolje razumije tijekom igre.

»Najbolje se slažem s *Filipom*, *Matejom* i *Andrejom*, ali sam dobar i sa svim ostalim

drugovima iz momčadi. Volio bih jednoga dana postati profesionalni hokejaš i zaigrati u NHL-u, ali do tada ima još mnogo treniranja i rada na ledu. Moj sportski idol je *Aleksandar Ovečki* koji također igra na poziciji desnog beka, često gledam njegove igre i nastojim i sam igrati kao on«.

SLAVEN PEĆERIĆ

Nakon starijeg, na razgovor sa sedmom silom stigao je i mlađi brat Slaven. Shodno svojim još mlađim godinama nije bio pretjerano pričljiv, ali je ipak hrabro odgovorio na sva postavljena pitanja:

»Imam šest godina i već treću godinu sam na ledu. Počeo sam trenirati jer je moj brat Petar već išao na treninge, pa sam htio i ja. Dobro se klizem i volim igrati u obrani, ali volim davati i golove.

Treniram svakog radnog dana, a nekada i dva puta na dan. I ja bih volio jednog dana biti profesionalac«, rafalno je ispalio svoje odgovore Slaven Pećerić i zaputio se u svlačionu.

MAMA MARIJANA

Sve ovo ispričano od strane malih hokejaša Pećerića ne bi bilo moguće bez velikog roditeljskog angažmana. Jer mališani još ne mogu sami ni zakopčati svoje klizaljke, niti navući kompletnu igračku opremu. Njihova mama *Marijana* godinama je nezaobilazni i neizostavni dio njihove hokejaške priče:

»Ponekad je pomalo naporno, jer sezona traje svega par mjeseci i onda se nastoji iskoristiti svaki mogući trenutak za izlazak na led. Ali, ne žalimo se i već smo se navikli. Sretna sam zbog njih, jer znam koliko vole hokej i koliko se raduju svakom novom treningu. Isprva nisam baš previše voljela hokej, ali sam uz supruga i djecu zavaljela ovaj sport. Tako je to kad zavoliš hokejaša«, nasmijala se Marijana Pećerić.

POGLED S TRIBINA

(Ne)uspjeh

Porazom protiv Španjolske u susretu za broncu, Hrvatska je ostala bez medalje na netom završenom Europskom rukometnom prvenstvu u Danskoj. I prekinula niz osvajanja odličja na najvećim natjecanjima. Za one koji manje poznaju rukometni sport ovo četvrto mjesto može biti neuspjeh, jer su navijački apetiti vječito nezasićeni, a hrvatska rukometna javnost razmažena gomilom odličja sa svjetskih, europskih i olimpijskih turnira.

Ali, četvrto mjesto ove momčadi se ne može nikako smatrati neuspjehom. Jer, Hrvatska je nastavila niz plasmana među četiri najbolje momčadi na velikom natjeca-

nju, na Europskom prvenstvu, koje je mnogo jače nego Svjetsko prvenstvo ili Olimpijada, na koje primjerice jedna Njemačka nije uspjela niti izboriti plasman. Na iznimno jakom i izjednačenom iscrpljujućem turniru (8 susreta u 14 dana) tijekom kojeg je u skupinskom dijelu igrala s mnogo jačim protivnicima (Švedska, Crna Gora, Poljska) nego domaćin Danska i šampion Francuska. Na turniru na kojemu su ostali lišeni usluga ozlijeđenog Blaženka Lackovića, već godinama jednog od najboljih svjetskih igrača na njegovoj poziciji. I konačno, na natjecanju na kojemu je u odsutnim i prijelomnim trenutcima polufinalnog (Danska) i susreta za broncu (Španjolska) ostala bez malo sreće, uz čiju je pomoć mogla i slavodobitnički okončati rukometni Euro 2014.

Nije na odmet spomenuti u obranu ovog relativnog rezultatskog uspjeha i okolnost kako je Hrvatska plasmanom među četiri najbolje momčadi Starog kontinenta izborila izravan plasman na sljedeće Svjetsko prvenstvo u Qataru 2015. godine, te izbjegla nepotrebne ljetne kvalifikacije.

Post festum danskog EP-a ostatak će upamćen po superiornom trijumfu Francuske (olimpijskih pobjednika 2012.), koja je u finalu pregazila favorizirane domaćine (europski prvak 2012.), te po brončanoj medalji Španjolaca, aktualnih svjetskih prvaka 2013.

Da, među ovim svjetskim rukometnim supersilama Hrvatska je osvojila četvrto mjesto.

Bez obzira što tko misli, to je uspjeh.

D. P.

KOŠARKA

Ciboni derbi protiv Cedevite

Najtrofejniji hrvatski košarkaški klub Cibona svladala je Cedevitu (85-67) u 18. kolu regionalne ABA lige. Treći hrvatski predstavnik Zadar poražen je na gostovanju (75-91) protiv Mega Vizure. Unatoč porazu, Cedevita je ostala na trećem mjestu s 31 osvojenim bodom, ali joj se sada Cibona približila na samo bod razlike (30). S novim porazom Zadrani su ostali na posljednjem mjestu sa svega 23 osvojena boda.

ZIMSKA OLIMPIJADA

Hrvatska u Sočiju

Na predstojećoj Zimskoj olimpijadi u Sočiju (Rusija) hrvatski sport će predstavljati 11 sportaša i sportašica koji će se natjecati u alpskom i nordijskom skijanju te snowboardu. Plasman na OI nije izborio hrvatski bob četverac koji je sudjelovao na prethodnim igrama u Vancouveru, Torinu i Salt Lake Cityju.

HOKEJ

Medveščak u doigravanju

U svojoj debitantskoj sezoni u natjecanju druge po snazi svjetske hokejaške lige, KHL-u, Medveščak je izborio plasman u doigravanje i očekuje ga izlučna borba za naslov prvaka. Doigravanje počinje nakon stanke koja će trajati do završetka zimskih OI u Sočiju.

NAMA JE DOVOLJNO DA ZNATE ZA NAS

FUNERO

Privatno pogrebno poduzeće
- Subotica, Karađorđev put 2,
- Telefon (danonoćno):
(024) 55-44-33

Raspored sprovoda i umrlice na
Internetu: www.funero.co.rs
e-mail: funero@funero.co.rs
Kod smrti umirovljenika umanjujemo račun
za iznos posmrtno pomoći koju daje PIO.

Prodajem ulični dio obiteljske kuće. U jednom dijelu potrebna adaptacija. Postoji struja, voda, kanalizacija, kablovska. U najljepšem je dijelu Kertvaroša. Cijena 40.000 eura. Tel.: 024 572-875, 063 8838747, 069 0094246.

Prodajem salaš i 2 jutra zemlje kod željezničke stanice Ljutovo, Mažuranićeva 21. Tel.: 061 2358099.

Prodajem brašno TIP 500, TIP 400 meko i oštro od 1, 5, 25 kg. Tel.: 024562-415 ili 064 2779948.

Mijenjam 2 jutra zemlje i salaš u Ljutovu za garsonjeru u Subotici. Tel.: 061 2358099.

Prodajem brašno T-500 krušno, T-400, čisto i T-400 oštro. Po narudžbi pečem domaći kruh. Tel.: 024 562-415 ili 064 2779948.

Prodajem bojler 10 litara, aspirator i električni biciklu malu. Tel.: 024 562-415 ili 064 2779948.

Prodajem kuću-vikendicu na obali jezera Palić. Tel.: 062 8687964.

Prodajem kuću u Gornjem Tavankutu, 120 m², sendvič zid, etažno grijanje s okućnicom, Tel.: 061 1478823.

Prodajem noviju kuću iza Dudove šume, tro-sobnu s dvorištem, dodatnim prostorijama i

garažom. Cijena po dogovoru. Tel.: 064 2525946

Prodajem zemlju 5,62 ha od 2 parcele (cca 10 jutara), Šupljak (ko Palić), 3 km iza stare škole, produžetak senčanske ljetnje ceste, uz kanal. Cijena: 63.000 eura. Tel.: 061 2724822 i 063 1648043.

Izdajem opremljen stan veličine 25 m četvornih sa zasebnim ulazom. Ulica Branka Pešića 41, Zemun. Dogovor na broj telefona 011 3077036 ili 011 2104257.

Odmor u Vrbovskoj, otok Hvar, povoljno. Tel.: 063 7139337.

Prodajem 3 motike placa (2 km udaljen) iza Crvenog sela, blizu somborske ceste (10.000 eura) Tel.: 024 532570.

Prodajem starinsku spavaću sobu »čistu sobu«, stol, stolice, razna bunjevačka ruha: sefire, sukna, pregače, marame, ponjave, čaršave, muške čakšire, čizme (br. 43) i sl. Tel.: 024 528682.

Prodajem traktorsku prskalicu RAV 440 eura, zob, starinska klupa, dolaf, ormani. Tel.: 024 532570.

Prodajem dvorišni stan 43 m² u Petrovaradinu. Tel.: 060 5450440.

Prodajem štrikači stroj stolni »Empisal«, skoro nov. Tel.: 5742-136 Odžaci.

Povoljno izdajem manje skladište, podrum i tavanski prostor, veliko dvorište pogodno za parkiranje kombija, kamiona i za auto-plac, kod autobusnog kolodvora u subotici. Tel.: 064 9640745.

Prodaje se nov el. štednjak sa ravnom pločom, orahovo stablo, 2 felne s čeličnim prstenovima za kamionsku prikolicu. Tel.: 024 532570.

Naprodaj moderna ekskluzivna prelijepa italijanska vjenčanica, tepih i staze. 024 528682.

Prodajem metalni kavez za gajenje pilića s hranilicama. Tel.: 024 453-5319.

Prodajem klasični kauč sa naslonom u dobrom stanju ručne izrade, tapacirain. Tel.: 024 453-5319.

Izrađujem hrastove čamce, nekoliko tipova, od 3 do 6 metara dužine. Prijevoz po dogovoru. »Novogodišnja akcija« - vesla - bijeli barski jasen. Petar Okrugić, Morović. Tel.: 064 3467056. www.okrugic-camci.co.rs

Prodajem vilerove goblene. Tel.: 063 8579679.

Prodaje se garaža u sklopu stambene zgrade na Radijalcu, A. M. Tita 26/b s priključkom na grejanje, vodu i struju. Tel.: 069 2887213.

Besplatni mali oglasi uz kupon iz »Hrvatske riječi« VAŽI DO 7.2.2014.

Poštovani čitatelji našeg i vašeg tjednika, i dalje nastavljamo objavljivati rubrike malih oglasa u kojoj ćete moći objavljivati sve ono što želite prodati, mijenjati, kupiti ili darovati. Jedini uvjet za objavu vašeg malog oglasa je priloženi kupon kojega objavljujemo u svakom broju »Hrvatske riječi«. Duljina malog oglasa ne smije prelaziti više od 30 riječi.

Uredništvo

HKC »Bunjevačko kolo«, Likovni odjel, vrši prodaju slika svojih članova. Slike se mogu vidjeti u prostorijama Centra, ul. Preradovićeve 4. radnim danom od 8-14 sati. Tel.: 024/556-898 ili 555-589.

Hrvatska likovna udruga »CroArt« prodaje umjetničke slike, djela članova udruge. Zainteresirani se mogu javiti predsjedniku udruge. Tel.: +381 24 529 745; mobil: +381 63 518 218; e-mail: horvat.josip.su@gmail.com

OSNIVAČ:

Hrvatsko nacionalno vijeće

IZDAVAČ:

Novinsko-izdavačka ustanova
»Hrvatska riječ«, Trg cara Jovana Nenada 15/II,
24000 Subotica

UPRAVNI ODBOR:

Vesna Prčić (predsjednica)
Ivan Gregurić, Mato Groznica,
Slavica Mamužić, Zvonko Sarić,
Josip Stantić, Thomas Šujić,
Vesna Zelenika, Tomislav Žigmanov

DIREKTOR

Ivan Karan
e-mail: hrdirektor@tippnet.rs

ODGOVORNA UREDNICA:

dr. sc. Jasminka Dulić (hrurednik@tippnet.rs)

POMOĆNIK I ZAMJENIK ODGOVORNE UREDNICE:

Zvonko Sarić (zsaric@hrvatskarijec.rs)

REDAKCIJA:

Davor Bašić Palković (kultura i urednik Kužiša)
(dbpalkovic@hrvatskarijec.rs)
Slavica Mamužić (novinarka) (smamuzic@hrvatskarijec.rs)
Dražen Prčić (sport i zabava) (dprcic@hrvatskarijec.rs)
Željka Vukov (društvo) (zvukov@hrvatskarijec.rs)
Zlata Vasiljević (dopisništvo Sombor)
Suzana Darabašić (dopisništvo Šid)

ŠEF DOPISNIŠTAVA I KOREKTOR:

Mirko Kopunović (mkopunovic@hrvatskarijec.rs)

TEHNIČKA REDAKCIJA:

Thomas Šujić (tehnički urednik) (tsujic@hrvatskarijec.rs)
Jelena Ademi (grafička urednica) (jademi@hrvatskarijec.rs)

FOTOGRAFIJE:

Nada Sudarević (nsudarevic@hrvatskarijec.rs)

UREDNIK WEB IZDANJA:

Dražen Prčić

ADMINISTRACIJA:

Zdenka Sudarević (distribucija@hrvatskarijec.rs)
Ljubica Vujković-Lamić (tajnice@hrvatskarijec.rs)
Branimir Kuntić (pravnik@hrvatskarijec.rs)

KOMERCIJALA:

Mirjana Dropulja (komercijala@hrvatskarijec.rs)

TELEFON: ++381 24/55-33-55; ++381 24/55-15-78;
++381 24/53-51-55

ŽIRO RAČUN: 355-1023208-69

E-MAIL: hrvatskarijec@tippnet.rs
WEB: www.hrvatskarijec.rs

TISAK: »Rotografika«
doo Subotica

List je upisan u Registar javnih glasila
Agencije za privredne registre Republike Srbije
pod registarskim brojem: NV000315

COBISS SR-ID 109442828

CIP - Katalogizacija
u publikaciji Biblioteka
Matije criske, Novi Sad
32+659.3(497.113=163.42)

ČESTITAMO:

Doktorirala Blaženka Piuković

Velika je rijetkost nekomе čestitati obranu doktorskog rada, a upravo smo u prilici to sada učiniti!

Blaženka Piuković, šefica terenske kontrole subotičke filijale Porezne uprave, skromna i ozbiljna žena, zapravo iza svoje nenadmenosti i samozatajnosti krije veliku stručnu ambiciju, znanje i upornost. Kako drugačije objasniti da jedna uposlena majka uspijeva pokraj svih obveza završiti doktorsku radnju?

Protekloga četvrtka obranila je doktorsku disertaciju »Upravljanje poslovnim procesima u javnim komunalnim poduzećima za vodoopskrbu« . Radi se o novoj disciplini i u svijetu, a kamoli u nas, za što je u odsustvu domaće literature bilo potrebno oslanjati se na stranu. Doktorska je teza utemeljena na analizi 22 od 30 javnih poduzeća ovog tipa iz Vojvodine. Na ovoj temi radila je još otkako je završila magistarsku radnju veljače 2010. godine. Lanjskog je proljeća Blaženka Piuković u travnju predala rad. O svojim dojmovima Blaženka kaže:

»Veoma sam sretna što sam doktorirala na Ekonomskom fakultetu u Subotici pred tako uglednom komisijom, koju su činili profesori ovog fakulteta u sastavu: prof. dr. Esad Ahmetagić koji mi je bio mentor, prof. dr. Pere Tumbas, prof. dr. Dušan Bobera i prof. dr. Božidar Leković, kao i prof. dr. Rado Maksimović s Fakulteta teh-

ničkih znanosti iz Novog Sada. Svojom doktorskom disertacijom željela sam dati određeni teorijski i empirijski doprinos znanosti u pogledu primjene koncepta upravljanja poslovnim procesima. Metodološkim pristupom životnom ciklusu poslovnih procesa organizacije, odnosno planiranju procesa, dizajnu i modeliranju procesa, implementaciji i kontinuiranom praćenju te kontrole procesa, kreirala sam metodološki okvir za uvođenje upravljanja poslovnim procesima koji je prilagodljiv zahtjevima poduzeća i njihovim specifičnim poslovnim aktivnostima i zadaćama. Osim navedenog, izradila sam model upravljanja poslovnim procesima odabranom BPMN notacijom, te su na taj način javnim poduzećima za vodoopskrbu otvorene obje perspektive koje modeliranje osigurava, a to su aspekti organizacijskog te informacijskog dizajna.

»Kada se danas osvrnem na protekle tri-četiri godine, ne mogu a da se ne sjetim koliko sam puno truda, rada, odricanja i žrtve uložila u svoj znanstveno-istraživački rad. Ali, sretna sam, jer sam imala veliku podršku svoje obitelji, majke i sestre.«

Nikola Perušić

IZ IVKOVIĆ ŠORA Smučena pamet

Piše: Branko Ivković

Faljen Isus čeljadi moja, ja jevo dospio da vam se malo izdivanim kako sam niki dan prošo u varoši. Kazo sam sebi, da mi nije ove moje, ne bi bome imo ni televiziju, ni radijon, ni ništa priko čega me mož kogod zafrikavat! Šta sam bisan? Ta molim vas, da di neću, na radijonu svaki dan po pet puta divanidu: »do 29. triba prijavit i ucrtavat kuće, biće porušene ko ne, jeptino je«. Al oš' kera, ja očo i na kraju to će bogme koštati digod ko svetog Petra kajgana. Ona gospoja viče da to nije dosta, ja se derem natrag da sam već osam puta ujavljivo, ta svaki put kad se promini vlast u varoši, jal tamo u glavnim gradu, ja ujavljivam, a oni se prite. Ta ja lipo izletijo napo-lje, šešir na glavu i na salaš, u moj lipi Ivković šor, oni kad bi rušili nek je ruše izidu je, neće ni morat, srušice se i sama kad nisam vridan popravljat. Ja ću lipo iskopat zemunicu kugod naši stari i posadit na nju grunicu i šenflik, pa nek onda dođedu mirit otac ji prokarto. Taman sam se malo iskobeljo iz gustiranja kad javljađu da se mora podnit nika nova prijava o reštanciji, av jak, ta da sam malo mlađi i ja bi se upiso u niki fakultet jel študir, ta ovo novo izmišljanje običan čovik ne mož svatit a da mu se ne smuti panta, a sve bome šiba po buđelaru, jedino mi se sviđalo kad je ova nova ministarka kazla za lektriku da ćedu šefovi morat dobit po brkovima ako jopet ne budeđu računi kako triba. Neće od tog bit ništa od pomoći znadem ja, al mi nikako drago. Ta bar kogod da divani na strani sirotinje, makar i prazan divan. Idem

ja malo da izvitrim glavu, kad sam dovatijo biciglu ispid ambetuša a guma prazna, av di sam sad opet natiro i probušijo gumu, otac je njezin, pa ovi Kinezi više prodadu guma meni neg čitavoj fabriki što pravi bicigle. Šopnijo sam je tamo di je i bila i opleo pišće u selo, i eto sriće, taman sam izašo na flaster kad opleo snig. 'Samo si mi ti još falijo, pa da budnem skroz srićan', mislim se i tako sam došo do Josinog salaša sav pokiso ko pućak prid Božić. Kad me vidijo smijo se ko vrag. "Di si se ti krenijo po ovoj ampi kugod da te kogod tira?" «Šta ti znaš jal me tira jal ne tira, već ded vamo bocu nevdiš da ti došo gost, a mi Ivkovićani znademo reda». »Kaki gost očin, nema nikog«, on kod bajage poviriva iz ambetuša. »Pa došo si samo ti«, veli on meni nako se smijući ko huncut na vašaru. »A ti si gost za poslandan i dođeš samo pit vina«. »Kugod da ti ne dođeš loćkat kod mene isto svaki dan, da znadeš da si me zdravo uvridijo, sad moram dvared nagnit za uvridu časti«. Gledi on u bocu i bome se uozbiljijo niki pa će: »Av rodo vidim da si stvarno fajn uvriden, neg štogod sam se latijo a priznam da nisam vridan sam, ako mi tijo pomoć koji saticak«. Ja bome jedva dočekao! »Ta oću, da šta ću, pomoću ti makar šta, samo da osvistim ovu smučenu pamet, rađe ću i đubre vuć neg čitat koji kake gospodske miškulancije«. Ajd zbogom čeljadi moja, imademo posla, a i boca još nije skroz prazna.

31. siječnja 2014.

Ne može snig sve zatrpāt

Već prošlo po zime, stalo zavijavati i za dram se sve zabililo. Njegove ni pravo. »Ti ko da si zaboravio da će se Bela prazit za koji dan. Mogli bi se prašci posmrzavati«, divani sažaljivo dok je pripravljalala fruštuk. »Ta šta se brineš, neće jim ništa falit ako su zdravi«, veli bać Iva i meće na špojer labošćicu katarke. Cure ošle, pa on i njegova sami sili zastal i nafruštkovali se ko mlada i đuvegija. Samo što je otriso usta, došo i kum Tuna. »Kume, evo moji obnarodovali da ćemo se izbirat i to još pri prolića! Dobro si niki dan kazo, jedino mi nisi moro baš nako nakitit«, veli i sidne zastal. Bać Iva je uzo još jednu bukaricu, pa jim naljo kuvane katarke. Televiziju ni ni palijo, ka je jutros čo šta je novo, bilo mu dosta ne za cili dan, neg za cili misec. »E, kume, dobro mi poznaješ, pa se vada ni ne srdiš na me. A i to što sam ti malo nakitijo, ni bilo zabadva. Potli mi moja iskefeljalala, al šta ćeš, jezik mi se malo oto, pa sam divanijo više isrcā, neg ispameti. Eto, prvać na priredbe samo gledim tvoju unučad. Mali baš lipo cigru u pančića, sve letu š kraja na kraj bine. Potli, ope, curice bacu nikake štapice, pa se okreću i okolo sebe i okolo drugi. A suknjice kratke, šarene, cipeli-ce lagane i još jim sviru nikake trumbete. Drečo bi čovek od milina. Nek su oni nama živi i zdravi, samo ka su se otrgli oti starovircki ljopa«, veli pomirljivo i nalje još po jednu. A da mu se kogod zagledo oči, ne bi zno štaj to u njima, jel velika tuga, jel još veći bis. »Ne znam, kume, ne bi se ja puto, to udešu mladi. Eto, starija snaja nam je od ni što su došli devedespete, pa moramo poštovat nježno. Zoto je ona obadva diteta i odvela tamo di se cigra u pančića. A mlađa je iz komšijskoga sela. Odnud je dosta dice došlo učit cigrat sotima štapicima. Mlađi šta će, neg plati svakoga miseca, mora se u naše kuće ispoštovat i ta snaja. Nego kume, imadem ti ja š tobom jako ozbiljnoga divana«, veli kum Tuna i dugačko se zagleda u bać-Ivu priko bukarice. »Ta deder, gukni, vidim da ti jezik srbi otkako si došo. Ajd, baram da čujem štaj to tako jako ozbiljno, jel vidim da o tebe neću dočekat da kažeš ko bi, onda, tribo ispoštovat naše«, zagleda se i bać Iva u kuma. »Pa evo vidi, kume moj, da ne kažeš ope da nismo mislili na te i kumu. Moji su se za izbiranje dobro pripravili. Eto, ako nam ti i kuma dadete vaša dva glasa, lipo bi mogli dobit dva džaka brašna, dva metera tvrdi drva, a ako bi nam doveli još nji što bi nam dali glasove, bilo bi i u džep i to ne baš malo. Eto, proštodiraj se, pa mi što prija javi«, veli mu kum Tuna i u nikake žurbe otide doma. Ni ga ni stigo ispratit. Samo se duboko zaštodiro i uzo mačka u krilo. Taksa je još dugo lajo za kumom Tunom.

Piše: Ivan Andrašić

MISLI POZNATIH

Heslit: Što više radimo, više možemo. Što smo zauzetiji imamo više slobodnog vremena.

Ciceron: Talent bez učenja češće uzdiže ljude do slave nego učenje bez talenta.

Twain: Srdačnost je napad koji kod većine ljudi brzo prođe.

FOTO KUTAK

POZIVAMO ČITATELJE DA NAM POŠALJU NEKU SVOJU ZANIMLJIVU FOTOGRAFIJU

Pao prvi snijeg!

KVIZ

Boris Buzančić

- Koje godine i gdje se rodio hrvatski glumac Boris Buzančić?
- U kojem filmu je imao prvu glavnu ulogu?
- Koje su njegove zapažene filmske uloge?
- A koje su one televizijske?
- Po kojoj ulozi će ostati najbolje upamćen?
- A po čemu će ostati upamćen u hrvatskoj povijesti?
- Koje godine je izabran u Hrvatski sabor?
- Koja je njegova za sada posljednja uloga?

Rodio se 13. ožujka 1929. godine u Bjelovaru
Nije bilo uzalud
Boro u Užičkoj republici, Jakov u Maršalu
Direktor u Nepokorenom gradu, Edison u Nikoli Tesli
Po ulozu gradonačelnika dotura Vice u Velom mištu
Kao prvi gradonačelnik Zagreba od osamostaljenja Hrvatske
1992. godine
U Gogoljevoj ženidbi u kazalištu Cavella

VICEVI

- Spremaju dvije studentice hrenovke i jedna je od njih odreže vrhove. Na to se začudi ova druga:
- Zašto se režu vrhovi?
- Ne znam to sam vidjela od mame.
- Kada je otišle na ferije upita mamu zašto se režu vrhovi
- Ova odgovori da ne zna i da je to vidjela od bake.
- Odu njih dvije do bake i upitaju je isto pitanje.
- A baka ih upita:
- Zar još niste kupili veću tavu?

Djevojka mi preti da će me ostaviti jer više volim poker nego nju.
Mislim da blefira!

BRATISLAVA

— BEČ —

BUDIMPEŠTA

Datum putovanja 7.-9. ožujka 2014.

ČARI DUNAVSKIH PRIJESTONICA ZA 8. OŽUJKA

JP SUBOTICA-TRANS

TELEFON: +381 24/555-466, FAX 555-548,
ta.sutrans@gmail.com www.sutrans.rs

Cijena aranžmana: 125 eura
za djecu do 12 godina 20% popusta

Aranžman obuhvaća:

- prijevoz turističkim autobusom-klima, audio-video, Euro 5
- plovidba brodom na relaciji Bratislava – Beč (u jednom smjeru)
- smještaj u hotelu Medium **** u Bratislavi na bazi 2 noćenja s doručkom
- pratilac grupe;
- dodatno putničko osiguranje prtljaga

Uspjeh čine ljudi

MILENIJUM OSIGURANJE

Naša polisa...Vaša sigurnost

Tel: +381 (0) 24 555-867 • www.milenijum-osiguranje.rs

Privatna stomatološka ordinacija

**Opće stomatološke i specijalističke
ortodontske usluge**

dr. Róbert Horvát

www.poslovnabaza.com/drhorvatrobert

24000 SUBOTICA Đure Đakovića 7/a Tel.: 024/554-136

U tri riječi - **SVJEŽE, DOMAĆE, ZDRAVO !**

ЈКП "Суботичке пијаци"
Szabadkai Piacok KKV
JKP "Subotičke tržnice"

www.supijace.co.rs

SVE NA JEDNOM MJESTU

- PRODAJA POGREBNE OPREME
- PRUŽANJE USLUGA PRIJEVOZA I CEREMONIJALA POKOPA
- KOMUNALNE USLUGE

JKP POGREBNO

SUBOTICA, TRG ŽRTAVA FAŠIZMA BROJ 1.

WWW.POGREBNO.RS

KONTAKT TELEFON
ZA DETALJNIJE INFORMACIJE
+381(24) 66 55 44
DEŽURSTVO 0-24 SATI

Pretplatite se!

Uz popust od 20%

TUZEMSTVO

- ☐ 6 mjeseci = 1.000 dinara
☐ 1 godina = 2.000 dinara

INOZEMSTVO

- ☐ 6 mjeseci = 40 EURA
☐ 1 godina = 80 EURA

Dostavite nam kopiju uplatnice i popunite adresu na koju želite da Vam stiže »Hrvatska riječ« svakog tjedna.

HRVATSKARIJEČ

Ime i prezime: _____
Ulica i broj: _____
Mjesto i zemlja: _____
Telefon i e-mail: _____

Hrvatska riječ u PDF-u

Pretplata na internetsko izdanje tjednika

- * Tuzemstvo: 1000 dinara godišnje
- * Inozemstvo: 10 eura godišnje

Nalog otvorite na: www.hrvatskarijec.rs/pretplata

SWIFT: VUBURS 22
VOJVOĐANSKA BANKA
AD MS FIL SUBOTICA
IBAN: RS35355000000200292421
NIU Hrvatska riječ,
Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica.

Ovu narudžbenicu i uplatnicu pošaljite na adresu uredništva:
NIU »Hrvatska riječ«,
Trg cara Jovana Nenada 15/II,
24000 Subotica
Uplatu izvršiti na broj žiro računa
355-1023208-69

Lijepa lica dobre književnosti!
Nove knjige u nakladi NIU „Hrvatska riječ“.

Knjige se mogu nabaviti u NIU "Hrvatska riječ" po sljedećim cijenama:

U kompletu 4 knjige - 1.200,00 dinara